

Она диёримиз узра кўklam нафаси уфуриб турган шу кунларда биз барчамиз баҳор ва аёл деган ардоқли сўзларнинг бир-бирига нақадар ҳамоҳанг ва уйғун эканини беихтиёр ҳис этамиз. Чунки, баҳор ҳам, аёл ҳам инсон кўнглида аввало ҳаётга муҳаббат, эзгу орзу-интилишлар, меҳр ва саҳоват каби олижаноб ҳиссиётларни уйғотади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон КАРИМОВнинг
«Ўзбекистон хотин-қизларига байрам табриги»дан.

АЁЛЛИК БАХТИМДАН ИЛҲОМЛАНАМАН

Қаҳрамонимиз—Муҳайё Мирсаидова узоқ йиллардан бери Ўзбекистон Миллий телерадиоканалида ишлаб келади. Сўхбатимиз ижодкорнинг дил кечинмалари, ҳаёт йўли ҳақида бўлди.

- Муҳайё опа, Юлдуз Усмонова ижросидаги «Севгим дастурхон эмас», Замира Суёнова куйлаган «Алла», Муассар Раззоқованинг «Баҳор нафаси» ва Юлдуз Абдуллаева хонишидаги «Кетма вафодор» деб номланувчи кўшиқлар сизнинг шеърларингиз асосида яратилган. «Атиргул» танлови совриндори ҳамсиз. Ижод билан оилага бирдек «бека»лик қилиш осон бўлмас керак?

- Турмушимдаги бахтиёр кунларда ҳам, тушкун кезларимда ҳам илҳом-ижод менга кўмакчи. Турмуш ўртоғим ҳам ижодкор-созанда. Мени доим ёзишга ундайдилар.

Катта даргоҳга келин бўлиб тушганимда кўлим-қўлимга тегмасди. Кейин фарзандларим туғилди. Ушанда энди шоирона туйғулар билан хайрлашарканман-да, деб ўйлагандим. Йўқ, ундай бўлмади. Қай-танга фарзандлардан илҳомланаркансан киши.

- Муҳайё опа, тўртта қизингиз бор экан. Тар-

бия борасидаги фикрларингиз билан ўртоқлашсангиз.

- Қиз болани турмушга тайёрлигини ҳис қилгандан кейингина узатиш керак, деб ўйлайман. Жисмоний етуқлигининг ўзи камлик қилади. Қизларимни доим китоб билан ошно қилганман, рассомчилик, гижжак чалиш каби тўғрақларга берганман. Баъзан кўшнилари: «Қиз болани ўқитиш шарт эмас, нима у гижжакчи ёки рассом бўлармиди?» деб қоларди. Гап унинг бу касбни эгаллашида эмас, балки қалби, дидининг тарбияланишида, нозик туйғуларини шакллантиришда. Шунингдек, қиз болани ҳунарли қилиш ҳам зарур. Чунки ҳаётда ҳар хил вазият-

ларга дуч келиши мумкин. Масалан, маҳалламизда уч фарзандли оила бор эди. Аёли уйда ўтирарди, эри топармон эди. Афсуски, бахтсиз тасодиф туфайли эркак оламдан ўтиб қолди. Икки-уч йилдан кейин аёли жуда ночор аҳволга тушиб қолди. Ишлай деса, дипломи йўқ, кўлида бирор ҳунари йўқ...

Қизларим олий маълумот олиш билан бирга пазандалик сартарошлик, ҳамшираликни ҳам ўрганишди. Ҳозир келин бўлиб борган уйда бирортаси бетоб бўлиб қолса, дарров ёрдам кўрсата олади. Ҳатто соч турмаклаш борасида ҳам ҳождатларини чиқаради.

- Ҳали куда-андали бўлиб ҳам улгурганман денг.

- Ҳа, шукри, «бувижон» ҳам бўлдим. Баъзан: «Шу оиламнинг пасту-баланди, оналик масъулиятим сабаб машҳур шоира бўлолмадимми», деб ўйлаб қоламан. Аммо қудаларимдан раҳматлар эшитганимдан кейин, шу эмасми муқофотим, сабр-бардошимнинг меvasи, деган фикрга келдим.

- Албатта. Муҳайё опа, ҳамма опа-сингилларимиз ҳам шундай бахтга етишсинлар! Уйингизда, кўнглингизда доим бутунлик ҳукм суравсин! Омон бўлинг.

Матлуба ШУКУРОВА

Пойтахтимизнинг «Туркистон» саройида бўлиб ўтган 8-март хотин-қизлар байрамига бағишланган тадбирда Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорларига мукофотлар тақдими ҳар галгидек катта ҳаяжонлар ичра кечди.

8-март хотин-қизлар байрами муносабати билан давлатимиз Президентининг республика хотин-қизларига йўллаган табригини қувонч билан тинлаганлар орасида бу йил Зулфия номи-

ИҚБОЛИНГИЗ БАЛАНД БЎЛСИН!

даги Давлат мукофоти совриндори бўлган қизларимизнинг оналари ҳам бор эди. Биз уларни сўхбатга тортдик.

Қорақалпоғистон Республикаси Қораўзақ туманидаги 8-умумтаълим мактабининг 9-синф ўқувчиси Улбосин Орынбоевнинг онаси **Закифа Орынбоева:**

- Бугун Президентимизнинг табригини эшитиш, қизим Улбосиннинг Зулфия номидаги Давлат мукофотига сазовор бўлган юлдузли оналарини кўриш мен оддий қорақалпоқ аёли учун улкан бахт. Қизим Улбосин боғча ёшидан бошлаб ашулалар айтарди. Унинг айниқса, қадим қорақалпоқ достонларига ихлоси баланд. Оддий бир қорақалпоқ қизига кўрсатилган юксак ҳурмат учун аввало Давлатимиз Президентига раҳмат айтаман. Улбосиннинг устозларига ўз миннатдорчилигини изҳор этаман.

Мусаева Замира — Сурхондарё вилояти Қизарик тумани марказий шиғоҳонаси шиғоҳона. Сурхондарё вилоятидан таълим йўналиши бўйича қолиблиқни қўлга киритган Севара Мусаеванинг онаси:

- Мен бу кунни умр бўйи қутганман десам муболага эмас. Ҳар бир она каби менинг ҳам қизим Севаранинг Зулфия номидаги Давлат мукофотини олиб, қолиб қизлар қаторида саҳнада турганини кўришдан ортиқ саодат йўқ. Мен бир бахтиёр она сифатида Ўзбекистоннинг барча оналарига қарата: «Қизларингизни ўз-ўзига қаттиқ ишонтириб, интитира билинг. Ахир қиз бола эрта бир кун она бўлади. Юрт келажаги фарзандини қомил инсон қилиб тарбиялагувчи оналар зиммасида эканлигини сира унутмайлик!», - демоқчиман.

Навоий вилояти Томди туманидан **Хатиря Рустамова:**

- Қолиб бўлган қизим Молдининг совриндор бўлганини эшитиб, Навоий вилояти Томди туманидаги барча овулдошларимизнинг, қизим ўқиётган коллежнинг ўқитувчилари-ю, талабаларининг қувончи чексиз. Қизимнинг ёзган матнлари туман,

вилоят тадбирларида фойдаланилади. Уни вилоят ва Республика телевидениесидаги чиқишларида ёрдам берган устозларига алоҳида эҳтиромимни билдирмоқчиман. Жиззах вилоятидан адабиёт йўналишидан қолиб бўлган Тўйчиева Насибанинг «Баҳорни бошлаб келсам», деб номланган тўпламидан ўрин олган шеърида,-

**Юрак, сенга доим ҳайрон қоламан,
Қаёқдан олсан, иштиёқ,
Кучин.
Ишлайсан эрта-кеч, бир зум тин олмай,
Ҳаётга ишқини бу ё,**

муқаддас бурч...
-деган сатрлар бор. Ушбу сатрларда ёш шоира юракка муносабат орқали яшайдан мақсад, улуг мақсадлар йўлида ишлаш демакдир, деб яна бир бор ўқирмоқда.

Адабиёт йўналиши бўйича қолиб бўлган яна бир қизимиз Тошкент шаҳридан Дилафрўз Усмоновадир. Дилафрўзнинг шеърларида замон нафаси, ватанга фарзандлик бурчи, устозлар олдидаги масъулият ёрқин ифодасини тоган.

Маъно хазинасин дури очилур,

Донолик жўш урган сўзларингиздан.

Ажиб ва мунаввар кўзгу очилур,

Меҳр порлаб турган кўзларингиздан.

Зулфия номидаги Давлат мукофотига сазовор бўлган қизларимизнинг илмий мақолалари, чет-тилларидан таржималари, шеърлари ва ҳикоялари ни ўқиб, бугунги кун ўзбек ёшларининг дунёқарашлари нақадар кенглигига, билимлари чуқурлигига ишонч ҳосил қилдим. Ҳали олдинда илм-фаннинг забот этилмаган чўқчалари қўп. Ўйлайманки, Зулфия номидаги Давлат мукофотининг шон-шарафини ҳис этган қизларимиз унинг масъулиятини ҳам унутмайдилар.

Зулфия МҲМИНОВА,
Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси етакчи мутахассиси.

Оилада 7 жонмиз - 2 ўғил, 5 қиз. Ота-онам (Эгамберди ота ва Болбуви она) умр бўйи, ҳалол меҳнат қилиб кун кечирган инсонлар. Отам шахтада ишчи, онам фаррош эдилар. Аммо биз фарзандларининг ўқиши учун барча шароитларни яратиб бердилар. 2 та онамдан ташқари, барчамиз олий маълумотли бўлиб, ўзимизга яраша касб-коримиз бор. Отам бундан 17 йил олдин қазо қилдилар. Не бахт онагина ҳаёт.

Қишлоғимиз Фаллаорол туманининг сўлим гўшаларидан бири, исми ҳам галати - Уғат! Қишлоқдошларимизнинг кўпчилиги онамни "ғайратли

шаҳарга қараб юраверишда, иккинчи бекатда "Геофизиклар" шаҳарчаси жойлашган. Бекат ёнида эса ўз даврининг дохийси бўлган Лениннинг катта портрети бўлган. Акам онамга: "Учинчи автобусга чиқиб, автобуснинг ўнг томонига ўтириб, шу портретга қараб тушасиз", - деб ҳар гал келишида қаттиқ тайинлаган.

Саҳар-мардон йўлга чиққан иккала онахон, бошлари айланаб, автошохбекатдан, нимага-

катта келгач, орқага бир мўралаб, "уф" торттиб кўярмиш. Шу тарихи кун кеч бўлган. Хайдовчи онамларни туширолмайдиган овори. Охири бўлмагач, хайдовчи уларга:

- Жон онахонлар, - дея ялинган қўлини кўксига қўйиб, - Тушингизлар, мен сизларни қайққа олиб бораман, - деса:

- Йўқ, ҳеч қайққа бормаймиз! Фақат сенинг уйингга борамиз, дейишибди онамлар.

- Хотиним ёмон, сизларга қўшиб, мени ҳам уйдан чиқа-

ҲОКИСОР ОНАМ,

онахон" деб таърифлашди. Ҳақиқатан ҳам онам "ғайратли". Ёши 80 дан ошса ҳам, тинмайди. Саҳар турадилар-да, қишда печкага ўт қалаган, баҳор-ёзда эса мол-ҳолга қараган, нонушта тайёрлаб қўйган бўлади. Гоҳида қойиб: "Бундай, бошқа тенг-курларингизга ўхшаб ўтирмайсизми, оёқни узатиб", деса: "Ўтирсам, оғриб қоламан", деб жавоб беради.

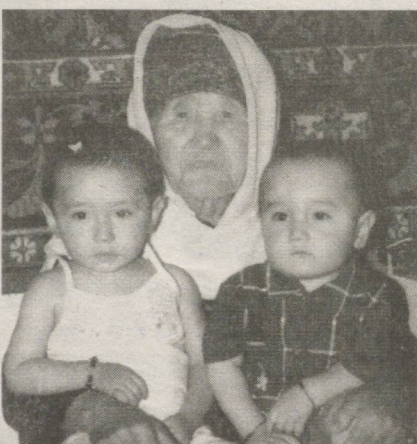
Қишлоқдаги тўй-маъракаларда, бир-иккита хотинлар онамга: "Болбуви момо, ҳов, ана Самарқандга борганингизни айтиб беринг", - деб қулишиб, онамни яна шу воқеани айтишга ундашади. Мен ҳам шундай йиғинларнинг бирида эшитганман бу воқеани...

1970 йилларда қишлоғимиздаги қизларнинг сепига жундан тўқилган гилам қилиш урф бўлган. Битта гилам учун 30-40 кг. жун керак бўлган. Ўзларининг ҳовлисидаги қўйлардан олинган жун етарли бўлмагани учун уни Самарқанд томонлардан сотиб олиб келишган. Онам ҳам Самарқандда яшайдиган акам ёрдамида 1-2 марта жун олиб келиб, қўшни хотинларнинг ичини қиздирган. Улар ҳам, "борайлик", деса:

"Йўл узок, ундан ташқари Самарқанд катта шаҳар, адашиб қолмиш ҳеч гап эмас", - деган.

Кунларнинг бирида қариндошимиз Хоним момо билан онам Самарқандга келадилар. Акам онамни адашиб қолмасин, деб, уйининг манзилини содда қилиб тушунтирган.

Автошохбекатидан кейин

ОНАМ-А!

дир автобуснинг чап томонига ўтириб олишди. Иккита эмас, бир неча бекат ўтса ҳам, Лениннинг портретига кўзлари тушмайди. Шу билан автобуснинг сўнгги манзили — темир йўл вокзалигача боришади.

Хайдовчининг: "Тушмайсизларми?" - деган саволига:

- Биз адашиб қолдик, - деб жавоб беришади.

- Қаерга боришларингиз керак? - Лениннинг портрети осилдиган жойга.

Хайдовчи қулади.

- Ахир шаҳарда нима кўп, Лениннинг портрети кўп бўлса...

Соддадил онам акамнинг "Геофизиклар" шаҳарчасида яшашини билган, тили кургур эса "геофизиклар" сўзини ҳеч айтмаган. Улар автобусдан тушмай, қайтишда унинг ўнг томонига ўтиб олишган, автошохбекатдан эса чап томонига. Хайдовчи эса ҳар гал сўнгги бе-

риб юборади.

- Билмаймиз, қандок қилсанг ҳам уйингга бормиз, - деб ўжарлик қилишади.

Хайдовчи қўл силтаб, "нима бўлса, бўлар", деб йўлини давом эттирган. Темир йўл вокзалидан қайтишда бир неча бекатдан кейин ўнг томонига "Самарқанд геология" бирлашмаси жойлашган. Акам шу бирлашмада салкам 30 йилдан бери ишлайди. Иш вақти тугаб, акам бекатда автобус кутиб турса, онамлар ўтирган автобус, бекатга келиб

тўхтади. Онам эса шериги билан автобуснинг ўнг-томонига ўтирган. Нима қилишни билмай, ўйлаб-ўйлаб, бошини нага тираб турган. Тўсатдан бекатда турган қанча одамлар ичидан фарзандини қўриб: "Ана, менинг болам!" - деб қичқириб юборган. Хайдовчи эса, ўзини елпиб, хурсанд бўлиб:

- Э, худога шукр-е! Болангизни танийсиз экан-ку, онахон! - дея акамга онамларни қўшқўлаб топширган экан.

Шукроналар айтаман, шундай дорилором кунларда, онам ҳаёт, ҳали ҳам бардам, тетик.

Гўзал тонгни кўрдим минг шукр,

Ингаларга тўлди қулоғим.

Энди билдим, нечун одамзод,

Оналарни жондан севмоғин!

Дилором ЭГАМКУЛОВА,

Жиззах вилояти,

Бўстон шаҳарчаси.

ҲАР СОҲАДА ЕТАКЧИ

Сирдарё педагогика коллежиде юқори малакали ўқитувчилар жамланган, маънавий-маърифий ишлар яхши йўлга қўйилган. Қуйида шу ҳақда сўз боради:

Мукаррам ҚАҲҲОРОВА, коллеж хотин-қизлар кенгаши раиси: - Коллежimizда тахсил оладиган 1200 га яқин ўқувчининг 80 фоиздан ортиғи қизлар. Шу боис қизларни оилавий ҳаётга тайёрлаш, кийиниш, муомала маданияти, одоб-ахлоқ, уларнинг соғлиғи каби масалалар доимий эътиборимизда. Йилга икки марта қизларимиз гинеколог шифокор кўригидан ўтишади. Коллежimizнинг амалий психологи Марҳамат Умаровани ҳам доим қизлар даврасидан топасиз.

Кўпни кўрган, фарзандлар тарбиясида ибратли ҳаётий тажрибага эга қайвони онахонларни, ФХД, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимларини таклиф этиб "Фарзанд азиз, одоби ундан азиз", "Бўлғуси бекага сабоқлар", "Қизларнинг кийиниш маданияти", "Аёллар ҳуқуқлари қонун ҳимоясида" каби мавзуларда учрашувлар ўтказаяпмиз.

Шоира ФАЙЗИЕВА, маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосари: - Ушбу ўқув йилида коллежimizда ўқувчиларнинг ташаббуси билан "Нихол" театр-студияси ва "Таманно" рақс дастаси ташкил этилди. Олий тоифали балетмейстер Дурдона Абдурахимова ҳамда театр-студия раҳбари Барно Каримоваларнинг савий-ҳаракатлари билан мумтоз, миллий, эстрада йўналишидаги ва хориж халқлари рақслари саҳналаштирилди. "Нихол"чилар эса туманимиздаги коллежлар ва мактабларда

бўлиб, ёшлар тарбиясида учрайдиган айрим иллатлар, гийҳвандлик, ОИТСдан сақланиш, диний экстремизм ва терроризм баалои каби мавзулардаги саҳнавий кўринишларни томошабинлар ҳуқмига ҳавола этиб келишмоқда.

Коллежimiz кутубхонаси салкам 30 номдаги газета ва журналларга обуна қилинган. Ўқув зали доим ўқувчилар билан гавжум бўлади. Кутубхонамиз вилоятимиздаги коллежлар ичида энг бой китоб фондига эга, яъни 27 мингдан ортиқ дарслик, илмий, бадий китоблар бор.

150 нафар ўқувчимиз ётоқхонада туришади. Уларнинг машғулотлардан сўнг бекор бўлиб, этибордан четда қолмасликлари учун маънавият хонаси, кутубхонамизнинг кичик ўқув залини ташкил қилганмиз. Фан, бадий-амалий ва спорт тўғрисидаги ҳам ўқувчиларимизнинг қамолотига хизмат қилаёпти.

Шамсиддин ЗАРИПОВ, жисмоний тарбия раҳбари: - Коллежimizдаги 13 та спорт тўғрисида 600 дан ортиқ ўқувчи мунтазам шугулланмоқда. Қизларимиз кўпроқ енгил атлетика, стол тенниси, волейбол, шарқ аккурашлари тўғрисида қатнашадилар. Вилоят, республика миқёсидаги мусобақаларда спортчи қизларимиз мунтазам совриндор бўлиб кетишапти.

Таълим ва тарбияни уйғун олиб бораётган мазкур ўқув юрти жамоасининг нияти кутлуғ-республикадаги энг намунали коллежлар сирасидан жой олиш.

Дармон ИБРОҲИМОВ, Сирдарё вилояти.

"ДУГОНАЛАР БОРМИСИЗ - ОМОНМИСИЗ?"

Мухташам «Туркистон» саройида Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси қатор ташкилот ва идоралар ҳамкорлигида Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ артисти Муяссар Раззоқованинг "Дугоналар бормисиз - омонмисиз?" деб номланган катта хайрия концерти бўлиб ўтди. Тад-

бирда сўзга чиққан шоира Фариди Афруз опера булбули Муяссар Раззоқованинг инсоний фазилатлари, санъатдаги улкан ютуқлари ҳақида гапирди. Муяссар Раззоқованинг қўшиқлар гулдастаси йилларга ажойиб совға бўлди.

Аббас МЕЛИБОЕВ

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ ТАДБИРЛАРИ

"Соғлом авлод учун" халққаро хайрия жамғармаси Тошкент шаҳар тиббий-ижтимоий патронаж кўчма бригадаси Юнусобод тумани "Улуғбек" маҳалласи аҳолисини тиббий қўриқдан ўтказди.

Бу ишга Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитаси мутахассислари, маҳаллалар фаоллари, Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Саломатлик институти, Республика ва вилоятлар Скрининг Репродуктив саломатлик марказларининг мутахассислари ҳам жалб қилинди.

Малакали шифокорлардан иборат бригада маҳалладаги 4240 нафар аҳолини замонавий аппаратлар ёрдамида қўриқдан ўтказиб, касаллиги аниқланган одамларга дори-дармон тарқатди.

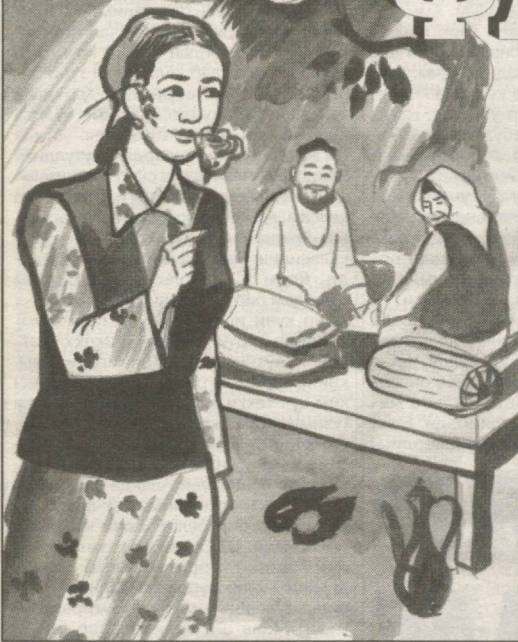
"Ижтимоий ҳимоя йили" Давлат Дастури доирасида "Соғлом авлод учун" хайрия жамғармаси, Республика Хотин-қизлар қўмитаси, "Ўзбекистон темир йўллари" Давлат Акционерлик Компаняси томонидан юқори малакали шифокорлар гуруҳидан ташкил топган, дори-дармон, озик-овқат, методик қўлланмалар, бадий ва сиёсий - ижтимоий адабиётлар, кийим-кечак, ҳаётда асқатадиган турли жиҳозларни ортиган "Саломатлик поезди" йўлга чикди.

- Бу галги сафаримиз, - деди Ўзбекистон Давлат Акционерлик Компанясига қарашли "Соғлиқни сақлаш хизмати" бўлими бош мутахассиси Саид ИСАНОВ, - Қорақалпоғистон Республикасининг "Қарақалпакия", "Бўстон", "Жаслык", бекатларида тўхтаб аҳолига мурувват ёрдами кўрсатади. Саломатлик поезди аёллар ва болалар соғлиғини муҳофаза этиш, ижтимоий қўллаб-қувватлаш, аҳолининг тиббий саводхонлигини ошириш, уларга хайрия ёрдамларини кўрсатишни кўзлайди.

Адиба УМИРОВА

Ахборот

ФАЙЗЛИ КЕЛИНЛАР ФАЗИЛАТЛАРИ

Ўттиз йиллар илгари Ялтада зоминлик Мамараҳим ака деган киши билан дам олган эдик. У киши оиласи билан борган, биз ҳам оилавий. Ўшанда биз ўттиз ёшлар атрофидамиз. У кишилар етмишларга яқинлашиб қолишган. Бир куни кечкурун тоза ҳавода скамейкада салқинлаб дам олиб ўтирсак, Мамараҳим ака чап қўли билан ўзининг ўнг елкасини аста силаб, ўнг қўлининг пастигача туширди. Зимдан қараб турсам, шу ҳаракатини бир неча маротаба такрорлади.

- Қўлингиз оғриб турадимиз, Мамараҳим ака? - сўрадим у кишидан. У киши каловланиб, бир - ҳа, деб чўзиб қўйди, бир йўқ, деди ўйлангандай.

- Оғримасдику-я, ҳозир оғриятти. Беш-олти кундан бери сизлар билан яқин ҳамгап бўл қолдик, энди тўғриси ни айтаверай, қизим, - деди. - Эртага бу ёққа жўнаймиз, деган кунимиз кеч соат ўндан ошяпти-ки, ўғлим сира уйга келмайди. Биламан, ҳар замон, ҳар замон жўралари билан ўтириб, қиттак-қиттак олиб зиёфат қилиб ўтирадиган одати бор. Ёмон жҳлим чиқди. Эрталаб ота-она узоққа жўнайдиган бўлса-ю, болангнинг парвойига келмаса. Соат ўн бирлардан ошувдиям, дарвозанинг кулфи ташқаридан қичир-қичир, гужур-гужур қила бошлади. Биламан, ярим кечагача жўралари билан ўтирган ўғлим маст, кулфнинг калит суқадиган жойини тополмай овра бўлаяпти. Ўзим ичкаридан калит суқиб дарвозани очдим-да, ўғлимнинг жағига бир-икки айлантириб солдим. Ўнг қўлим билан шунақа қаттиқ зарб билан урибманки, ҳалиям шу қўлим оғриятти. Ота бўлиб қўл кўтарганим шу. Болаларимни сира туртмаган эдим. Ўғлим ўзи жуда меҳрибон, ёш бўлса ҳам жамоа раиси, яхши раҳбар, ҳеч кимга ёмонлик соғинмайди. Фақат, шу йигирма кун, бир ойда шунақа қилиқ чиқариб қол-

қувониб, гулларни хидлаб, бир роҳат қилиб, қулишиб оламиз.

Тунов кун холангиз - қайнонаси ўзининг келинлигидаги гижим рўмолини, менинг куёвлик кунларимда кийган тўнимни сандигидан чиқариб, келинга: «Буларни дорга осиб шамоллатиб қўй, кейин яна сандикқа жойлаб қўямиз. Набира келинлар туширганимизда, худо хоҳласа шуларни ҳам бир пасга бўлса-да келинларга рўмолини ёпиштириб, ўғил ва набираларимизга эса тўнини кийгизамиз. Илоҳим, улар ҳам бизга ўхшаб кўша қариб юришсин», дебди. Келиним тушмагур, ётар маҳал бизга жой солиб, тунов кун менинг ёстигимнинг устига шу тўнни чиройли қилиб тахлаб, устига ўша келинлик гижим рўмолини, қипқизил атиргул ва райхон қўйиб кетибди. Ўзимизча қулиб, бир роҳат қилибмиз холангиз билан. Келин боламнинг шу ширин ҳазиллариниям соғиндим, дейди Мамараҳим ака. - Бундан ташқари патнисга икки қосада мазали қатиқ билан, бир чойнак чой, кичкина иккита пиёла, кичкина топ-тоза сочиқча қўйиб кетишини ҳам ҳеч эсидан чиқармайди, умринг узоқ бўлгур, ўғлим билан кўша қаригур. Мен Мамараҳим аканинг қўлини силаб туриб айтган гапларидан роҳат қилдим. Саёҳатдан қайтгач, шу кишининг келинига ўхшаб, қайнона-қайнотамни бундан ҳам яхшироқ кўнглини топиб яшашга қатъий аҳд қилдим.

Салиманинг қайнонаси бетоб бўлиб қолди. Бедаво дардга чалинди бечора. Наманганда, вилоят касалхонасида анча даволанди. Шифокорлар фарзандларига энди онаси қанча даволанса, игна ва дорилардан шунчалик қийналишини, энди шифохонада ётиш бекфойдалигини айтишди. Шундай бўлса ҳам катта ўғли билан келини Салима холани Тошкентга онкология маркази шифохонасига олиб келиб жойлаштиришди. Бу ерда операция қилиш зарурлигини айтишди. Келини Шарофат

қайнонасининг парвариши учун шифохонада қолди. Палатада баъзи беморларга жавоб берилган куни яна бошқа янги бемор жойлашгунча Шарофат учун ётиб тунашга бўш ўрин бўлиб қолади. Бошқа кунлари эса шу палатадаги овқатланадиган стол атрофидаги стулларнинг бирига чўқади. Столга таяниб, кафтини жағига тираб қадалиб ўтириб, тонг оттиради. Қисқаси кечаси Шарофатга бир пас чўзилиб дам олишга жой бўлганидан бўлмагани кўп бўлди. Шусиз ҳам азоб еб кундан-кун орқага кетаётган онага кечаю-кундуз оғох бўлиб, ичи ачишиб, эзилганини қайнонасига сездирмай, тўхтовсиз хизмат қилишнинг ўзи бўладими.

Биз Тошкентда турамиз. Салима холанинг турмуш ўртоғи менинг турмуш ўртоғимнинг туғишган акаси. Салима холанинг икки ўғли, саккизта қизи бор. Онанинг Тошкентга келиб ётганига энди ўн саккиз кун деганда биринчи марта қизларидан бири келди. Тошкентга бир кунда келиб кетишнинг иложи йўқлигидан қизи онасининг ёнида тунашга мажбур эканлигини айтди. Шунда мен Шарофатга:

- Мана, янгамнинг ўз қизи келди. Бир кеча онасига қараб турсин. Сиз эса бизникига юринг. Бошмошингизни ювиб, ўзингиз ҳам бироз дам олиб келасиз, - дедим.

Шарофат зўрга кўнди. Нукул: - Янга, мен келинман, қизлари келса ҳам менинг кетганим нотўғри бўлади-да.

- Ҳеч қандай! Она-боланинг ҳам ўз гаплари борди, уларни ёлғиз қолдиришимиз ҳам керак-да.

У уйимизга келгач, тортинибгина деди:

- Янга, акам уйда эканлар, мен ювиниб, ваннагизда шар-шур қилиб ўтирмай. Шифохонанинг ўзида ҳам ювинадиган жойлари бор, бир иложини қиларман.

Олий маълумотли, битта уйнинг бахтли-тахтли бекаси, институтда дарс берадиган обрўли ўқитувчи келинимиз - Шарофат уялиб, одоб билан қайнонасига зўрга салом берди. Сўнг ошхонадан чиқмади ҳисоб. Акамга мазали бирон нарсаси пиширсангиз, ёрдамлашай деб туриб олди. Ухлашга ётаётганимизда менидан қаттиқ илтимос қилди:

- Янга, жон янга, эртага азонда мени албатта уйғотинг, энамни олдига шифохонага тезроқ етиб борай, илтимос-да...

- Шошилманг, - дедим мен парво қилмай. - Акангиз ишга кетаётиб хизмат машинасида сизни ҳам олиб кетади.

- Вой, янга, тайёр метро, автобуслар турганда уялмай акамнинг машинасига ўтириб олайми? Ўзим биламан йўлни. Қийналмай топиб борамаман.

Азонда мен - энахотинни, қайвони аёлни келин Шарофат уйғотди. Мен билан шивирлабгина хайрлашиб, эшикни астагина ёпиб шифохонага кетди.

Шарофат, исмингизни билиб Шарофат қўйишган экан. Ҳамма ни хурсанд қилиб, рози қилиб юрибсиз. Илоҳим, бегингиз билан кўша қариб, фарзандларингизнинг ҳузурини кўриб Шарофатли, фароғатли умр кечириг, - дедим кўнглим тўлиб ичимда.

* * *

Икки ота-она, икки оила икки юртдан Наманган ва Қашқадарёдан сихатгоҳнинг ёнма-ён хоналарида яшади. Дам олишнинг аълолигига, врач ва ҳамшираларнинг хуш муомалигига гап йўқ. Ўн кун ичида қадрдон бўлиб қолдик. Охириги куни қайнона-қайнота, ота-она, фарзанду-жиянларимизга совға олиш учун шаҳарга чиқиб, магазинларни кўрдик. Ҳамидахонга унча-мунча матолар ёқавермади:

- Энамга бунақаси ёқмайди. Бунақасини кийганини ҳеч кўрганим йўқ. Энамга энг бежирим, ёшига мосини топаё-да, охир чикар-ку, - дейди.

Менинг оёғим чарчаса чарчади, лекин Ҳамиданики чарчамади. Ишқилиб энамга ундай ёқади, бундай ёқмайди, мановси чиройли материал экан-у, лекин жуда арзон экан-да, кейинги магазинга қирайлик-чи, шунақа матонинг қимматроғидан чиқиб қолар. Обрўйлигина қўйлақлик олай-да, - деб хуноб қилди.

Биз ҳамма совғаларни сотиб олиб бўлганмиз, шунақа оғир юкмиз билан Ҳамиданинг орқасидан эргашиб юриш малол келаётганди. Айниқса, фақат энамга, энамга дейвергани.

- Ҳамида, тағин мендан хафа бўлиб юрмангу, мен сизга беш кетмадим, - дедим охири унга.

- Нега? - унинг кўзлари катта очилиб, менга тикилиб қолди.

- Кун билан ўз энангизга қўйлақ изладингиз, қайнонамга ҳам олай деб оғиз очмадингиз-ей. Қўйил...

- Хов? - деди шошиб-пишиб Ҳамида, - кун билан энамга излаганим - қайнонамга деганим. Мен энамни орқасида ҳам қайнонам деб атамайман. Сиз айтаяверасизми? Унда узоқ бўлиб, бегонага ўхшаб қолади-ку? Сизни билмадим-ку, менинг ундай дейишга оғзим бормаиди.

Уялиб кетдим. - Унда ўзингизнинг онангизга ҳам бир қўйлақлик совға олинг-да, - дедим қизариб.

* * *

"Оила ва жамият" газетасини ўқувчи қадрдонларим! Мен сизга юкоридаги файли, фидойи, ҳавас қилгулик келинлар ҳақида тишим ўтганча ёздим.

Бир момом айтарди: **"Бахт куши эслининг ҳам, эси ўқунинг ҳам, яхшининг ҳам, ёмоннинг ҳам бошига қўнаверади, фақат уни уdda қилиш, бахти шер керак"...** Бир умр бахт оғушида яшагинг учун эса ўз иззатингни сақлашинг, яъни атрофингда яшаётганларни иззат қилишинг, уларга нисбатан фидойи бўлишинг керак...

Хурматли ўқувчим! Мана шу гўзал баҳор фасли кириб келаётган кунларда мен сизнинг уйингизга ёки яқинларингизга бахтни маҳкам ушлайдиган ана шундай пишк, пухта, файли, фазилатли, фидойи, фароғатли, ибратли, иболи, ифбатли ва иззатли келинлар тиламан.

Сайёра БЕКМИРЗАЕВА

ришдан бошқа чорам қолмади. Буни англаш учун ҳам орадан ўн беш йил ўтди. Энди нима қилмоқ керак?... Ажралиш. Буни ўйладиму, чўчиб кетдим. Чунки турмуш ўртоғимсиз яшашни тасаввур ҳам қилолмасдим. Бу дунёда суянганим, юпанганим, сизинганим ҳам шу эрим эди. Хатто бирор марта ҳам қаттиқ гапирмаган, доим кўнглимни асраб келган кишимдан айро яшаш... Қайнонамнинг гапида жон бор эди. Ахир у ҳам боласининг номизуриёди бўлишини истарди. Шуларни ўйлаб ажрашишга қарор қилдим-у, лекин қаёққа боришни билмасдим. Ота-йидан бошқа борар манзилим йўқ. Торгина ховлида ҳолвадай пишиб турган ота-онам, укам бешта боласи

омонат эканлигини англаб яша бошладим. Юрагим алдамаган экан. Бир куни қишлоққа иш билан кетяпман, деган Баҳром акам эшикдан бир гала хотин-халаж билан, келин либосидаги анчайин ёш аёлни бошлаб келгач, англадимки, устингга кундош келибди. Энди бу йини ташлаб кетишни ҳам, қолишни ҳам билмасдим. Аммо ўша куни тўкин дастурхон ёзиб барчани мейхон қилдим. Бегона аёлларга ҳам қадрдонлардек муомалада бўлдим. Хатто ўша онда қандайдир куч уйга келган келинга юрагимда меҳр уйғотди. Негадир уни синглимдек қабул қилдим. Ўз ўзимдан илтифот кўрсатар, бор-йўғимни олдига тўкиб солардим. Ана шундай бошланди кундош билан кечган умрим. Ҳеч қанча вақт ўтмай бу хонадонда чақалоқ йиғиси янгради. Бу табарруқ овоз ҳаммадан ҳам менга ёқарди. Эримнинг орзуси ушалганидан бахтиёр эдим. Яна орзу қила бошладим. Уч хонали уй бўлса, қизалоқ билан биз бир хонада яшайверамиз. Ҳадемай яна ўғил туғилди. Аммо бу орзу ҳам сароб бўлди. Чақалоқ дунёга келган ондан бошлаб онасининг феъли ўзгарди. Хатто болага менинг қўлимни ҳам теккиздирмади. Буни ёшликка йўйиб индамай юравердим.

лашиш, ўзимни овуттиш, энг муҳими, уларни кўпроқ холи қолдириш учун ишга киришга аҳд қилдим. Куну тун банд қилдиган ишга жойлашмоқчи бўлдим. Менга кўргуликларимга ҳамдард бўлиб яшаётган яқин дугонам ёрдам берди. Тунда ҳам ишлайдиган корхонада фарошчи қила бошладим. Тақдирнинг зарбаларидан бироз чалғигандек бўлдим. Куни билан ишлаб кечга бориб чарчаб, ухлаб қолар, ёки туни билан меҳнат қилиб чиқар эдим. Ҳар қалай кундузи ҳам кундошимнинг кўзига кўринишдан, тунда тиканинг устида ётгандек тўлғонишлардан қутулдим. Лекин шу билан бирга сўнгги илинжимдан ҳам айрилдим. Кейинги пайтда уйга келсам, эр-хотиннинг шодон ўтирганини кўрардим-у, аммо мен келгач, иккаласининг ҳам қовоғи осилиб кетарди. Доим эътиборли бўлган Баҳром акам ҳам бир оғиз гапирмай қўйди.

Бир куни ишдан чарчаб борганимда, ерда йиртилиб ётган никоҳ суратларига кўзим тушди. Хонамга кирдим, кийимларим титқиланган... Ҳали ҳеч қим қўл теккизмаган жомадонимдаги (ўзимча асраб юрган) буюмларим йўқ. Бу ҳолатни кўриб, кундошимдан нега бундай қилганлигини сўраган эдим, яна жанг бошланди. Ушанда кундошимнинг онаси ҳам уйимизда эди. Она билан қиз бир бўлиб мени юмдалай бошлашди. Шу ҳолатнинг устига кириб келган Баҳром акам айб қилмадиганини кўриб турса-да, менга: "Сен ишда бўлсанг, ҳамма тинч ўтиради", - деди. Мана шу бир оғиз гап билан энди бу хонадонни тарк этмаслигининг иложи йўқлигини тушундим.

- Айтинг, қайга борай, қимниқига сизга. Мени қалблари ўқисган болалар ўзларига она қилармикан?

- Йилламанг, сиздек меҳрибон онасидан жудо бўлганлар, сиздек жафокаш аёлга муҳтож эркаклар қамми?... Ҳали шундай кемтик кўнглиларни тўлдириб, бағрингиз бутун бўлиб яшайсиз. Фақат йилламанг.

Қаршимда ўтирган нозиккина жусса аёл маҳзун овоз билан ҳаётини сўзлаб берар экан юрагимни аллақандай титроқ чулғаб олди. Агар бу жувон бирозгина гавдалироқ ёки ўқтам овозга эга бўлганида балки шунчалар таъсирланмасдимиз? Ажаб, ўзи шундай яралганмикин ёки умрининг шафқатсиз қўли аёлни шу қиёфага солиб қўйганмикин?! Унинг хатто йилламасликка ҳаракат қилиб, ютиниби-ютиниби қўйиш чидам ва сабр тинимсоли эканлигини ошқор қиларди. Аммо кўзларидан истиёрсиз юмалаб кетаётган ёшларини тезда артиб қўярди. Бу ҳолатни кўриб туриб, ич-ичимдан номард эрними, инсофсиз кундошними, шафқатсиз тақдирними лаънатлаган нидо келди.

Агар бу мушфиқ аёга паноҳ бўлишни, қўнғил кемтикларини тўлдиришни истагучи бўйдоқ эркаклар бўлса, тахририяга мурожаат қилишсин.

Матлуба ШУКУРОВА

ЧИЛАМ ВА САБР ТИМСОЛИ

- Самарқанднинг чекка бир қишлоғида ўсган қиз эдим. Ёлғону бўҳтонлар ҳали қалбимни яраламаган чоғлар эди. Узоқ қариндошимизнинг Тошкентда ишлайдиган ўғлига унаштирилганимни эшитиб, жимгина рози бўлганимда, бир куни катта шаҳарда ҳўрланишмни ҳаёлига ҳам келтирмагандим. Тўғри, бошида барчаси чиройли эди. Эрим яхши инсон экан, бир-биримизни ниҳоятда хурмат қилардик, қадрлардик. Ҳар гал қишлоққа борганимизда бир-биримизнинг меҳр-эътиборимизга ҳамма хавас қиларди. Аммо орадан тўрт-беш йил ўтиб, ўша хавас билан термулган нигоҳларда ачинаш ҳам яширин эканлигини пайқаб қолдим. Пайқардим-у, парво қилмасдим. Чунки жуфтнинг муҳаббати, қалбимда унга бўлган ишонч мени умид сари чорлайверарди.

Ҳеч қачон эримга бирор нима олиб беринг, демаганман. Қўшилларим: "Гап" ўйнаймиз, фалон сўмлик гилам олдим, нега тилла тақмайсиз", деган гапларни қилганда ҳам парвойимга келмасди. Камтарингина хонадонда эримнинг маошига қаноат қилиб яшаётгандим. Лекин ўша машҳур кунда, яъни қайнонам мени ўғлининг умрига зомин бўлаётганини айтган онда қалбим чил-чил синди. Шу кундан бошлаб ўзимни гуноҳ иш қилиб қўйгандек ҳис қила бошладим. Бормаган шифокорим қолмади. Онам қанча-қанча табибларга кўрсатди. Афсуски, ҳеч бири кор қилмади. Шифокорлар умид йўқлигини айтгандан кейин тақдирга тан бе-

билан яшайди. Қаерга сизгардим? Шуларни ўйлаб яна қароримдан қайтдим. Яхшиси бола асраб оламан, деб ўйладим. Ахир боланинг бегонаси бўлмайди-ку. Ҳали ўзимча ажрашишни ўйлаганим билан Баҳром акам ҳам розилик бермайдиган, деган аёлга бордим. Муҳаббат ҳамма нарсадан устун деб ўйлардим. Шунинг учун ҳам бир куни эримга ўз режамни ошқор қилдим. Юрагимни ҳовучлаб эримга айтган тақлимим муҳаббат ҳақидаги тасаввурларимни шомолдек учуриб кетди. Эримдан: "Менга бировнинг боласи керак эмас. Ўзим болали бўламан. Бошқага уйланаман", - деган гапларни эшитган чоғим кўз олдим қоп-қоронғу бўлиб қолди. Ўзимни жонсиздек сезардим. На юрагим урарди, на нафас олардим.

Ушанда туни билан ўтириб чиқдим. Тонгда туриб кийим-кечагини бир тугун қилдим-да, йўлга отландим. Оёқ кийимимни қияётган ҳам эдимки, эрим ичкаридан отилиб чиқди. "Кетма, кетма. Мен сенга кет, демадим. Кечир, энди бу ҳақда гаплашмаймиз", - деди титроқ овозда. Шундан кейин яна қанча вақт ўтди-ю, бир куни умрида ичмаган эрим маст ҳолатда келиб: "Мен сандан ажрашмайман, устингга хотин оламан", - деди. Бу ҳолатни ҳам мастликка йўйдим. Лекин юрагимнинг бир чеккасида оилам

Аммо энди бу хонадонда худди чўридек бўлиб қолдим. Ўзимдан олти ёш кичик аёл мени ёш боладек жеркар, бақирар, устимдан қуларди. Бу қилиқларни ҳазм қилмай бир куни унга яхши гаплар билан тушунтиришга киришган эдим ҳамки, жувон бор овози билан шаъниллаб уришиб кетди. Ушанда маслаҳатим - уришиш учун бир туртки бўлганини англадим. Шундан кейин эрга ёмонлашлар, тўхмату бўҳтонлар ёғила бошлади. Хатто шу даражага ҳам бордики, эрим йўғида бир-икки мушт ҳам едим. Жонимдан ўтгач, ўша куни ёрилдим. Баҳром акам хотинини тартибга чакирмоқчи бўлганида, у номусини ер билан битта қилиб қарғаб, қўшилларга шарманда қилди. "Сен бу уйда ортиқчасан, бир чўридек юрибсан, мен билан эримнинг тинч ҳаётимизни кўролмай, орамизга совуқчилик соляпсан. Аввал тугиб қўй эди, кейин гапир", - деди. Бу ҳолатдан кейин Баҳром акам ҳам орамизга тушмайди бўлди. Энди бир хонада қолиш у ёқда турсин, бир оғиз яхшироқ гапиршига ҳам чўчирди. Аввалги меҳрибон инсондан асар ҳам қолмаганди. Гоҳ-гоҳда соғлиги ёмонлашаётганини сезиб қолдим. Ўзимдан ҳам кўпроқ Баҳром акамни ўйлаб бошладим. Энди бу инсоннинг куни шу аёлга қолди, дея сиклардим. Бу фавқолардан бироз узоқ-

ИШБИЛАРМОН ҲАЙДОВЧИЛАР

Бир куни синглимнинг боласи бетоб бўлиб қолганини эшитдим, касалхонага бориш учун "оёғимни қўлга олиб" қочдим. Бекатга бориб турибман, қани энди автобус келса. Бояқиш синглимнинг аҳолини ўйлаб бетоқат бўлдим. Аксига олиб, ёнимда пулим ҳам озроқ эди, бўлмаса такси билан борардим. Шошилган пайт вақт тез ўтмаскан. Нақд бир соатлар ўтганда судралиб мен кутган автобус келди. Бир амаллаб манзилимга етиб олдим. Жиянимни операцияга олиб кириб кетишган экан. Шу билан тушдан кейин уйга қайт-

дим. Тезроқ бормасам болаларим ёлғиз, кечки овқат маҳали ҳам бўлиб қолаяпти. Автобус бекатига бордим, яна шу аҳвол, мен кутаётган 55-автобусдан дарак йўқ. Ёнимдаги бор пулни санадим. Бир оз кам бўлса-да, таксичига илтимос қилиб, уйгача етиб олса бўларкан. Ҳар тугул инсофлироқ ҳайдовчи экан, айтган нарҳимга кўнди, бир бекат юрмасимиздан яна бир йўловчини миндирди. Минган йўловчи ҳайдовчининг таниши экан, йўл-йўлакай гаплашиб кетишди.

- Укангиз Низомиддин ҳам яхши юрибдими? - сўради хай-

довчидан йўлда бизга ҳамроҳ бўлган киши.

- Худого шукур, юрибди арвақини тортиб...

- Ҳалиям автобус ҳайдаётганими?

- Автобус ҳам ҳайдайди, бошқа ишларни ҳам қилади, ишқилиб, топиш-тутиши яхши. Жуда ишбилармон чиқди-да. Автобусига ҳар куни 40 литр бензин қуйилса, йўналиш бўйича бир-икки қатнайди-да, қолган бензинни пуллайди. Устига озроқ пул қўшиб, кундан йўловчи ҳайдовчининг таниши экан, йўл-йўлакай гаплашиб кетишди.

- Укангиз Низомиддин ҳам яхши юрибдими? - сўради хай-

довчидан йўлда бизга ҳамроҳ автобус келади, деб кутиб ўтирсанг-да!?

- Э, одамлар ҳам бир иложини қилишади. Ҳозир нима қўп, такси қўп.

- Сизга ҳам ўша бензиндан қуйиб берса керак?

- Албатта-да!!! - "оғзи қулоғига етиб" жавоб берди ҳайдовчи.

- Унақада автобус паттасининг нарҳини бериб тушиб кетаверар эканми-да, - жаҳл аралаш ҳазил қилди йўловчи.

- Унақа деманг, оқа, - дея хоҳлаб қулди ҳайдовчи.

Орқа ўриндикда ўтирар эканман, "ишбилармон ҳайдовчилар"нинг

шаънига яхшилаб бир гап айтмоқчи бўлдим, аммо истихола қилдим. Бундай қўзғўямачилик қиладиган кишилар мен ёки ҳамроҳим каби автобусга миниб юрадиган одамларнинг норозилиқларидан таъсирланишига ишонмадим.

Бир минутлик кечикиш бир кунлик ишдан қолдиради. Неча-неча йўловчиларнинг қўзларини йўлга қаратиб толдираётган ҳайдовчи акалар буни англаб етсалар яхши бўлар эди...

Хулқар ХОТАМБОВЕВА

ОТАГА ҚЎЛ КЎТАРИШ —

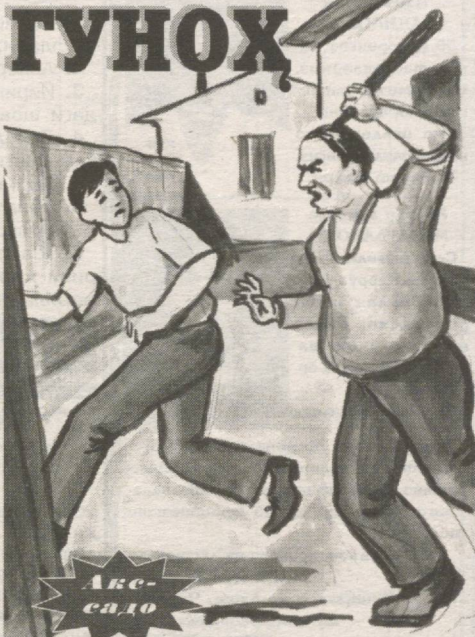
ГУНОҲ

Ота ва ўғил тўғрисидаги бу мақолани ўқидим- у, бир ҳикмат ёдимга тушди. Иккита инсон: у хоҳ хушёр бўлсин, хоҳ маст ёки эси паст, ўзаро бир-бирлари билан жанжаллашиб, бир-бири билан санманга бориб ёқа талашса, эсли ва хушёри айбдор бўлар экан. Отага ўз сўзини ўтказмоқчи бўлиб: "Ота, уйга чиқиб ётинг, яхшиликча уйга чиқариб қўйинглар, илтимос", деб падарига ва қўшнларига хитоб қилган эй, йигит! Ўз падарининг падари олдида бу гапларни айтишга ҳақли бўлмаган ўғил! Қўни-қўшнлар ва баъзи томошабинлар олдида унинг шаънини оёқ ости қилиб топташ, ер билан яқсон қилиш яхши эмас. Нима бўлганда ҳам ота не-не умидлар билан уни тарбиялаб балогат ёшига етказган. Шундайн иллат биз ўзбекларнинг урф-ода-тига ёт эканлигини наҳот унутган бўлсанг. Сен ким-у, падаринг ким? Ота ўтирган уйнинг томи-дан ҳам ўтма, деган нақлни унутган фарзанд... Эҳтимол, бу фарзанд шундай мухитда тарбия олган, эҳтимол калтак еган ота ҳам бир вақтлар падари бузрукворига шу тариқа қўл кўтарган. Эй фарзанд! Отага қўл кўтариш ўрнига шу аҳволга тушишининг сабабини билиб, сўнг бирор чора излашни сира ҳам ҳаёлингга келтирдингми? Бу фарзандда-

ги маънавият, маданият, қадрият каби тушунчалар қаерда? Балки бу тушунчалар унда шаклланмагандир ёки жамоатчилик таъсирида шакллантириш керакдир.

Ўғил отага қанот бўлиш ўрнига, уни қўни-қўшнлар орасида об-рўсини тўкиб, ер билан яқсон қилиши керакми? Отага қўл кўтарган фарзанд эртага ўзи ота бўлиб, ўз фарзандидан калтак емайди, деб ким кафолат беради? Қайтар дунё, дейдилар. Шу сабабдан ота ҳурматини жойига қўйиш керак. Ота барибир ота-да! У ичкиликка берилган бўлса-да, ҳар кун маст ҳолда юрса ҳам у билан ёқа олишиш ёки унга қўл кўтариш - катта гуноҳ. Бу ишни қилмаслик керак эди. Бу борада мен фарзандни айблайман.

Бўлиб ўтган бир воқеа сира ҳам эсимдан чиқмайди. Бир отанинг иккинчи турмушдан бўлган ёлғизгина ўғли бор эди. Эркатоў ўғил ичкиликка берилди. Ота ҳам унга пулни нақд қилиб бераверди. Пул тамом бўлганда эса ўғил отага қўл кўтардиган одат чиқарди. Ичиб маст бўлиб, отани дўппослай бошлади.

Акс-садо

Ота-саксондан ошиб бу дунёни тарк этди. Эркатоў ўғил ҳам йиллар ўтиши билан бешта фарзанднинг отаси бўлди. Бунга қарангки, фарзандлари энди падари бузрукворини калтаклаган отани калтаклай бошлашди. Тавба, қайтар дунё дегани шу бўлса керак.

Тўғри, баъзи оталаримиз ичкиликка муккасидан кетган. Маст-

"Ким айбдор", - 1-сон

ЭСЛАТМА: Маст бўлиб кўчада барчанинг жўғига тегиб юрган отасини ўғил уйга чиқишини илтимос қилади. Аммо отасининг оғзидан чиққан ёмон сўзларни эшитиб чидаб туролмади. Онасини ҳам ҳақоратлагач, отасига қўл кўтарди... У тўғри қилами?

Муаллиф: Обиджон Пирназаров.

аласт тентираб юрганини ёки кўчанинг бир бурчагида думаланиб ётганини кўрасан киши. Бола-чақа, уй-рўзгор, оила кела-жагини уйламай ичкиликка ружў қўйган оталар! Сизга йўл кўрса-тиш ёки маслаҳат беришга бизнинг ҳаққимиз йўқ. Чунки, сиз отасиз. Фарзандларга ибрат бўлиб, тўғри йўлни кўрсатиб, оилага бош-қош бўлиб юрсангиз бўлмайди? Фарзандларингизни касб-корли қилиб, одамлар қаторига қўшиб, ҳар бир ишда уларга ёрдам бериб кўмаклашсангиз, ўз қанотингиз остига олиб, уларни ҳам парвоз қилдирсангиз яхши бўлмайди-ми? Ана шунда фарзандлар ҳам сизга қанот бўлиб, мушқулнингизни осонлаштиради, рисолада-гидай бўлиб юришади-ку! Наҳотки сиз танлаган йўл нечоғлик хатарли эканини унутган бўлсангиз. Бундай юриш-туришингиз билан сиз ота номига доғ туширмоқдасиз. Танлаган йўлингиздан қайтинг оталар!

Ўқтам ДЎСЧАНОВ

Хоразм вилояти, Хонқа тумани, Сарапайн қишлоғи

ОНАНГ БИЛАН МАСЛАҲАТ ҚИЛ

"Тўғри йўлни кўрсатинг, азизлар", - 5-сон.

ЭСЛАТМА: Ўзига тўқ оиланинг фарзанди. Шўх-шодон кунларимга муҳаббат исми тўғу кириб келди. Уни жуда севаман. У мен учун қанча қийинчиликларни енгди. Аммо у "ўқимагани" учун уйдагилар турмуш қуришимизга қарши. Нима қилай?

Муаллиф: Асал, Навоий.

Навоийлик қизим Асало! Сенинг дил изҳорингни қайта-қайта ўқиб чиқдим. Жондан азиз бўлган севгилингга муносабатингни ва у йигит ҳам сени чин қалбидан севишини тушундим. Аммо жонингга қасд қилиб, катта хатога йўл қўйгансан. Ахир йигитни ахтариб топиш ёки унинг қариндошларидан сўраб-суриштириш мумкин эди-ку. Сенси ота-онанг, яқинларинг ва севгилинг қандай яшаар эди?

Ойнинг ўн беши ёруғ, ўн беши қоронғу. Ҳар бир инсон бу ҳаётда чидамли, сабрли, қаноатли бўлиши лозим. Акс ҳолда сенинг аҳволингга тушади, нодонларгина ўзига-ўзи чоҳ қазийди. Изтиробга тушмай, ақлни ишга солиб, танг вазиятдан қутулиб кетиш мумкин. Ҳаёт шахмат доскасига ўхшайди. Турли вазиятлардан, ҳар хил йўللardan фойдаланиб, ишонччи мустаҳкам-

лаб, олға қадам ташлаш - бу ҳар бир инсоннинг қўлидан келади. "Бирни кўриб фикр қил, бирни кўриб шукр қил" дейишади. Атрофинга назар сол. Ҳозирги ҳаётимиздан норози бўлиш бу кўрнамалиқдир. Ота-онанг бой-бадавлат эканлар. Сен шундай бахтли оилада туғилиб, ўсиб, вояга етибсан. Сен учун ҳатто енгил машина ҳам олиб беришибди. Ниҳоят университетда ўқишни давом эттирибсан. Ҳа, ўзинг айтганингдек, ота-онанг сени орзу-ҳавас билан тўй қилимоқчи. Отанг-онанг сени у йигит билан турмуш қуришингга норози бўлишса, онангга қалбингдаги гапларни тушунтир. Онажонинг қалбининг садосини тўғри тушунар ва отангга мавриди билан айтар. Йигитингги ҳақиқатан ўқимишли бўлишини истасалар, ўқитишлари мумкин. Аммо ҳамма ўқишга кирса, деҳқончиликни ким қилади, подани ким боқади?

Дил изҳорингда: "Ота-онанинг гапларини ҳеч ҳам икки қилмайман", дебсан. Тўғри, "Ота-рози, Оллоҳ рози", деган гап бор.

Дил изҳоринг охирида: "Айни дамда мени ардоқлаган, ҳар нимадан азиз кўрган инсонимдан ҳам кечолмайман", дебсан. Аввало шу мақоланинг бир дугонанг орқали онангга етказ. Улар отанг билан бирга ўқишсин. Гарчи сени исминг ўзгариб берилган бўлса ҳам отанг-онанг сени тушунишади. Агар сени тўғри тушунишса, тўй-томоша қилиб, яхши йигитга узатишади. Менимча, ҳаётда кўпни кўрган, ўқимишли оила бошлиғи отанг ҳам қалбингга тушунар. Инсонга ҳаёт бир марта берилади. Буюк бир донишманд айтганидек, "ҳаётда шундай яшаш керакки, умр поёнига етганда афсусланмайлик".

Шу ўринда ота-онангга икки оғиз гапирмоқчиман. Қадри ота-она! Биз катталар фарзандларимиз қалбига ҳам қулоқ солайлик. Уларнинг бахтини, тахтини кўриш бизларга nasib этсин. Қизларингиз Асало жуда одобли, ўқимишли, тарбияли экан. Агарда юзларингизни ерга қаратиб, ўша йигит билан қочиб кетса, нима қилар эдингизлар. Қўлингиздан ҳеч нима келмас эди. Афсуски, бундай қизлар ҳамма жойда ҳам кўплаб топилади. Шундай экан, қизларингизга бахт тилаб, тўйларига бош бўлинглар ва каминани ҳам тўйга тақдир қиласизлар, деб билдирмаман.

Гайбулла АБДУЛЛАЕВ,
Бухоро вилояти.

"Боладан кечиб гуноҳ", - 52-сон.

ЭСЛАТМА: Қайинсинглим эри билан 4 йил яшаб, фарзанд кўришмади. Қайнонаси уларни ажратишга ҳаракат қилади. Уни уйга олиб келдик. Дўхтурга қаратсак, ҳомиладор экан. "Суюнчи"лаб борсак, эри бу ҳолга шубҳа билан қараяпти. Нима қилишга ҳайронмиз".

Муаллиф: Басира

ФАРЗАНДНИНГ ЭРТА-КЕЧИ ЙЎҚ

Маҳалламида худди Зумрадхонга ўхшаб, севишиб турмуш қуришган бир оилада ҳам 8 йил фарзанд бўлавермади. Кунларнинг бирида аёли касал бўлиб, боши айланиб ётиб қолди. Бундан фойдаланган эр: "Менга касал хотин керак эмас", деб, оиласини ташлаб кетди. Орадан икки ой ўтиб қолди. Эр бошқа аёлга уйланиш тараддудига тушди. Хотинининг шаддодгина онаси бўлиб, у синглисини шифохонага олиб бориб, аппаратга солдирди. Қарангки, синглисининг 3 ойлик ҳомиласи бор экан. Шифокорлардан ҳужжат ёздириб олди. Дарҳол шифокорлар куёвни чақиртириб, бўлган воқеани айтишди. Йигит ҳам бўйига олиб, боласини олиб кетди. Мана, ўша бола ҳозир 6 ёшга тўлди. Иккинчи фарзанд туғилиш арафасида.

Фарзанд бировга эрта, бировга кеч берилади. Унинг эрта кечи йўқ. Бунда аввало катталар, қолаверса, келин-куёв сабрли бўлишлари керак.

Қизим Зумрадхон, сизга Оллоҳ кеч бўлсада, фарзанд ато этибди. Бу сизнинг бахтингиз. Сиз сабр билан иш тутсангиз, ажаб эмас, турмуш ўртоғингиз сизни тушуниб, болаларингиз билан яна бахтли ҳаёт кечирсангиз. Ҳали қатор-қатор фарзандлар кўрасизлар. Сизга сабр-бардош тилайман.

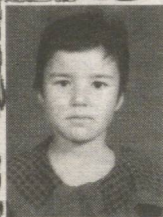
Паттихон САМАДОВА,
Фарғона вилояти, Ўзбекистон тумани.

ТАБРИКЛАЙМИЗ

МИРЗОБЕКЖОН!
Таваллау айёмигиз муборак бўлсин. Сизга соҳат-саломатлик, узоқ умр, бахт-саодат тилаймиз.
Отамг Шухрат, онамг Дилфуза.

Азиз Люция **ВАКИЛОВА!**
60 баҳорингиз билан табриклаймиз. Бахтимизга умрингиз узоқ бўлсин! Умр бўлашингиз ва фарзандларингиз. Тошкент шаҳри.

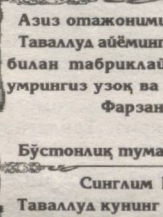
Сингхам МУХЛАС!
10 ёшга тўлишинг билан табриклайман. Сизга узоқ умр, бахт-саодат тилаймиз. Бахтимизга доимо қувнаб ўсгин! Назокат.

Қадри дугоним МАВЛУДАХОН!
Сени туғилган кунинг ва Наврўз байрами билан табриклайман. Келажакдаги ўқиш ва ишларингга омад ёр бўлсин.
Дугонанг Умидхон.

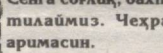
ЗАЙНИДДИН!
Туғилган кунингиз билан табриклайман. Ўқиш ва ишларингизда камтадан-камтамуваффақиятлар тилаймиз.
Назокатхон

Дадажонимиз Жамонқул ОДИРОВ!
41 ёшга тўлишингиз билан табриклаймиз. Оилавий тинчлик, фарзандларингиз камолдини қўриб юришингизни тилаймиз.
Оила аъзоларингиз ва дўстингиз Меҳридан Хидиров. Қашқадарё вилояти, Чироқчи тумани, Бешчасма ж/х.

Азиз отајонимиз Алијон ШЕРОВ!
Таваллау айёмигиз ва Наврўзи олам билан табриклаймиз! Бахтимизга умрингиз узоқ ва соғ бўлсин!
Фарзандларингиз Малика, Умид ва Маҳлиё.
Бўстонлиқ тумани, Чорбўғ кўрғони

Ўзбекистон Соғлиқни Сақлаш вазирлиги бош ревматолог, тиббиёт фанлари доктори, профессор Солиев Тўхтасин СОЛИЕВИЧ!
Сиз кўли енгил, ажойиб инсонни таваллау айёмигиз ва қириб келаятган Наврўзи олам билан табриклаймиз. Оилангиз ва яқинларингиз бахтига соғомон бўлинг. Одамлар дарадини артувчи олтин қўлларингиз сира дара кўрмасин!

Сингхам ГУЛИЗЕБО!
Таваллау кунинг билан қўтлаймиз. Сизга соғлиқ, бахт-саодат, узоқ умр тилаймиз. Чеҳрангиз табассум аримасин.

Умид ва Гулчехра. Эҳтиром билан Ҳамроевлар оиласи

Тошкент шаҳар Хўжалик судининг 26. 02. 2007-йилдаги № 10-0714/2619 - сонли ажрим билан **"MA'RIFAT ORZUSI"** МЧЖга (СТИР- 205938286) Банкротликнинг Қузатув таомили жорий этилди. Муваққат бошқарувчи этиб Юнусобод туман Давлат солиқ инспекцияси ходими У. А. Рўзиёв тайинланди. Кредиторларнинг биринчи йиғилиши 19. 03. 2007 йил, соат 11-00 да Юнусобод туман ДСИ биносида бўлиб ўтди.

Ишни суд мажлисида қўриш 28. 03. 2007 йил соат 14-00 да Тошкент шаҳар Хўжалик суди биноси (Чўпонота кўча, 6-уй)нинг, 3-суд залида қўрилади.

Иш юзасидан ариза, талаб ва таклифлар қўйидаги манзилда қабул қилинади.
Тошкент шаҳар Юнусобод тумани А. Темура кўчаси- 95 уй, Юнусобод тумани Давлат солиқ секцияси, 2-қават 15-хонаси.

ЖОНГА ЖОН ШИФОКОРЛАР

Белим оғриб, қаттиқ шамоллади шекли йоролмай қолдим. Ўтиб кетар деган умидда хар хил муолажалар қилдим. Аммо оғрик кучайгандан кучайди, асли қайтмади. Кейин "тез ёрдам" чақиртириб Хазорасп тумани касалхонасининг "Неврология" бўлимига ётқишти.

Бу ерда тажрибали шифокор Озод ака Эгамбердиев умуртқа поғонада қучли шамоллаш таҳдиси билан даволай бошлади. Муолажалар аста-секин ўз таъсирини кўрсатиб, яхши томонга ўзгариш бера бошлади.

Бугун соғлигим халоскори бўлган шифокорим тўғрисида иллик сўзлар айтгим келди. Мен олқишламочки бўлган шифокоримда на унвон, на мансаб бор. Бор-йўғи оддийгина невропатолог врач.

Лекин аниқ таъхислари, ширин сўзи, сеҳрли ниналари билан беморлар дардига малҳам бахш этади. Шифокорим Озод аканинг яқин ёрдамчилари, ҳамширалари:
- Сайёра Қўчқорова, Хонимхон Тожиева, Гуландом Матмуродоваларга ҳам чукўр миннатдорчилик изхор қиламан.

Моможон БОЙСОВА

Миннатдорчилик

КЎЙ (21.03 — 20.04). - Ушбу ҳафта кўйлар учун жуда омадли кечади. Ҳафта охирида соғлигингизга эътибор беринг, дам олиш кўни эса уйда бўлишга ҳаракат қилинг.

СИГИР (21.04 — 21.05). - Бошланг ишларингизнинг хайрли бўлиши ўзингизга боғлиқ. Дам олиш кўнлари фойдали қарорлар қабул қилишингиз мумкин.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). - Ушбу ҳафта кўйлаб совғалар оласиз. Мухим учрашувлар учун сешанба ёки жума кўнини танлаганингиз маъқул.

ҚИСКИЧБАҚА (22.06 — 22.07). - Ҳафта сиз учун кўнгилсиз кечса-да, ҳамкасбларингиз билан хушмуомила бўлишга интилинг. Муаммоларга эътибор берманг. Шанба харидлар учун қулай кун.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Хизмат вазифингизни бажаришда хатоларга йўл қўймасликка ҳаракат қилинг. Душанба кўни омад сизга қўлиб боқади.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Ишларингиз унча юришмаса-да, қайғурманг. Хотиржамлик билан иш тутинг. Яхшичи, таътилга чиқиб ўз соғлигингизни мустаҳкамланг.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Жамиятдаги макенингиз янада мустаҳкамланади. Таваккалчилик билан қабул қилган қарорларингиз сизга омад келтиради.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Муаммолар кўп бўлса-да, оилавий ҳаётингиз кўнгилдагидек кечади. Дам олиш кўнларини яқинларингиз даврасида ўтказинг.

БАШОРАТИ

ЎҚОТАР (23.11—21.12.). - Анчагина мураккаб ҳафта. Ортиқча харажатлардан ўзингизни тийсангиз, асабларингизни ортиқча зўриқшдан сақлайсиз.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12—20.01). - Ишларингиз аста-секин ривожлана бошлайди. Ҳафта давомида оилавий муаммолар чиқишига йўл қўйманг. Ҳар қандай вазиятда ҳам ўйлаб иш тутинг.

ҚОВҒА (21.01 — 18.02). - Янги воқеаларга бой ҳафта. Пайшанба ва жума кўни муваффақиятли бўлиб, муҳим учрашувлар кўп бўлади.

БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Ҳаётингизда кўп янгиликлар бўлиши қўтимокда. Касбингизни ўзгартаришингиз ёки таъмирлаш ишларини бошлашингиз мумкин.

АБДУРАХМОН хусусий шифохонасида

ТОМОҚ, ҚУЛОҚ, БУРУН СОҲАСИ БЎЙИЧА ҚУЙИДАГИ КАСАЛЛИКЛАР:

1. Гайморит, фронтит, этмоидит, стеноидитни пункциясиз даволаш усуллари.
2. Аллергик вазомотор ринитлар.
3. Ийрингли ва ийрингсиз отитлар. Эшитишнинг пасайиши ва қулоқдаги шовқин.
4. Болаларда тез-тез учрайдиган ларингит, овознинг бузилиши ва томоқдаги "тиқилиш ҳисси", сабаби аниқланмаган йўтал.
5. Лор аъзолари яллиғланиши касалликларини лазер билан даволаш.
6. Танглайдаги бодомсимон без олиб ташланганидан сўнгги фарингитлар.
7. Шалпангқулоқликни, буруннинг ташқи кўриниши ва бурун деворини жарроҳлик йўли билан даволаш самарали усуллар билан бажарилади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Чилонзор мавзеси, 17, 32-ўй. Телефон: 276-85-86, 116-88-02. Мўлжал: "Чилонзор" метроси бекатидан "Собир Раҳимов" метроси томонига 500 метрча юрилиб, ўнгга бурилади.

СУЯНЧИМ — ОНАМГА

Хотира—муқаддас

Онајоним Шермонова Ойдина Нортोजи қизи - шу йилнинг 28 январида оғир хасталиқдан қазо қилди (жойлари жаннатда бўлсин). 60 ёшда эдилар. Қазо қилганларининг учинчи кунда юрагимга бир нидо келди, аслида умрим бино бўлиб бирор марта шеър ёзмаганман. Шу шеърни "Оила ва жамият" газетасига ёзиб юборишга қарор қилдим. Чунки онајоним шу газетани севиб ўқир эдилар.

10-март кўни онајонимнинг туғилган кўнлари, шу кўнгача яшаб юрганларида 61 ёшга қирар эдилар. Шу бераётган шеъримни онајонимнинг порлоқ хотирасига бағишлайман.

Йиқилсам, суюнган онам қанилар,
Кувонсам, кувонган онам қанилар?

Тушкун кўзларимга бир бора боқиб,
Тигларсиз тигланган онам қанилар?

Бағримни тўлдириб болам турганда,
Қалбимни тўлдириб нолам келганда,
Не бўларди менинг ҳам онам юрганда,
Тупроққа айтайми нолаларимни?

Тушларимда сизни тополмаяпман,
Жудолик бағрида яшолмаяпман,
Қабрингизни гуллар билан ёпполаяпман,
Тупроққа айтайми нолаларимни?

Рўшнолик кўрмаган меҳрибон онам,
Сафолик кўрмаган ҳоқисор онам,
Дунёнинг барча ташвишин чекиб,
Оромни бир бора билмаган онам.

Алишер ОРТИҚОВ,
Самарқанд шаҳри,
Сўғдиёна даҳаси, 67-уй, 1-хона.

БЎРИЛАР ҚУРШОВИДА

1949-йилнинг киши эди.

"Олича булоқ" деган жойда қишлаймиз. Отам Жданов номли колхознинг 350 бош қўйларини боқади. Энди урушдан чиққанлиги учун ҳамма ташвиш чўпчолар зиммасида эди. Отам бозордан 6-7 кило аралашса ун олиб келар, онам шуни бир ҳафтага етказарди.

Қор қалин эди. Аксига олиб ит ҳам йўқ, бир қари ит бор эди, аммо одамнинг орқасига беркиниб хурарди.

Кечки пайт қор гупиллатиб ёғарди. Намозгар билан шом оралиги Қора чайлада яшаймиз.

Қўйларга қўтон ҳам нари-бери қилинган. Отам қўйларни тезлик билан ҳайдаб келарди. У мени қўриши билан шундай деди: "Тез бўлинглар, онамни қақир, сен ҳам қўлингга таёқ ол. Қўйларнинг кетидан бир отар бўрилар келмоқда, ҳозир етиб келади".

Шу пайт бўрилар ҳам етиб келишди. Қўтонни тезлик билан ўраб олишди. Отам, онам, Эргаш ва мен қўлимизга таёқ олиб қўйларни қўриқлай бошладик. Шу пайт биттаси бир қўйнинг бўғзидан олиб, отардан ажратди. Отам бўрини таёқ би-

лан урган эди, оғзидан қўй чиқиб кетди. Шу пайт яна бир бўри тезлик билан келиб, отамни уриб юборди. Отам йиқилди. Бизлар ҳам бақириб-чақириб чопдик, йўқ, отамга зарар бермаган экан.

Улар ўлжа ололмагандан шунақа уввос солишдики, қулоқлар битиб қолгудек бўлди. Отамнинг ов милтиги бор эди. Аммо ўқ-дориси йўқ эди. 1-2 дон патронни солиб олди, нуқул чак-чак эта-

ди, лекин ўт олмайди. Охири тарс этиб отилди-ю, бўрилар ортга қайтишди. Биз кечаси билан ухлай ол-

мадик. Тонг отганда эшитсак, колхознинг кўшга қўшадиган қўизларидан бирини еб кетишибди.

Одамларнинг гапларига қараганда улар Ола тоғ бўрилари экан. Улар 50-60 та бўлиб юрарканлар. Улар учраган кўп отарларни хароб қилган экан. Отамнинг маҳорати биланми, ёки Оллоҳнинг марҳамати билан биз қўйларни асраб қолдик.

Зулфия САМАДОВА,
Ҳамза туманидаги
226-мактаб ўқитувчиси.

Спорт пойф- зали				Водий- даги туман						Қиз бола исми
"Калип- со" ка- питани	Буюм, товар	Севги	Шар- шара	Инсон, шахс	Рост, туғри- гап	Уй қисми	... чечак юрнш	Тўтиқуш тури		
Қалаҳ сўзи	Заиф, кучсиз	Инсон аъзоси			Қабо- хат	АҚШ космик агент- лиги				
Опа- сингль эрлари			Санок сон			... Уна Турмуш қурма- ган қиз				
		Дарахт тури	Капа				Она (шева)			
Истак, тилак	Қўмил- ган бойлик	Волга (қадим)	Қария	Иккинчи "исм"				Уйин қисми		
				Билан (шакли)	Маблаг	Жан. Америка- даги ларё	Верто- лет русуми	Вой (шева)	Сув ҳавзаси	
	Айни дамда	Араб давлати				Элек- тронлар тартибли ҳаракати				
			Шоҳ қўшини			Шеърят шакли		Эн (акси)		
	Кийим тури	Нақл			Хўшсиз- лик ҳолати			Билим		
		Барно, ғўзал	Идиш тури	Сутка қисми	Хона жиҳози	Падар				
Мангу, абдий	"... Сўзи ақлнинг қўзи"	Ишон (шакли)	Ҳаё, андиша							
			ОИЛА ВА ЖАМИЯТ							
Товуш балад- лиги		Санок сон		Егин шакли						
			Оғирлик ўлчов асбоби							
Пок, тоза	Товуқ махсу- лот	Бева аёл		Вафот этиш						
		Қимор- хона								
Қуш "либоси"		Касал эмас	Пудлор	Курул- ...	Само, фазо					
Арвоҳ	Ҳисса, пай	Шоли экуччи		Араб давлати		Аниқ эмас Лола, вилуфар				
		Никобли қахра- мон			Бўғиқ ҳаво		ОИЛА ВА ЖАМИЯТ			
Бино қисми	Ранг тури		Зичлик бирлиги			Заҳар- заққум				
	Япон кийими	Капур	Нотик	Нима (шакли)	Узат, етказиб бер	... сонда, баъзан	Ҳинду қабил- ласи	Шикаст, жароҳат	"Аразла- санг ўламан"	
	Мато хили						Видеоли қўшиқ	Пўнса, дағдаға		
			Ишқий қизга- ниш				Жимияда Ранг	Кучли ёғир	Бурж	Жиноят учун берилди
	Ҳинд зода- ғони			Чора, имкон				Улим вақти		Уғил бо- ла исми Гул тури
Адир, яйлов		Зайл, тахлит						Осмон, фалак		
ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	... Тусан	Яхши, пухта		Мотам тутиш	Игна- нинг шериги	Қадим, ўтмиш				
		Капур		Мард- ларча						

ОЛТИАРИҚ ҲАНГОМАЛАРИ

Ўчакишгандек, Шойим бақироқнинг эша-
ги ҳам кўп ханграйдиган хилидан чиқибди.
Хотини: "Шуни қачон йўқотасиз", деб ку-
нора жанжал қилавергач, охири безор
бўлибди. Бозор кунни саҳарда ўрнидан ту-
риб, мол бозорига жунабди. Эшак жонивор
айрилиқни ҳис қилганми ёки бирон шар-
падан қаттиқ чўчиганми, эгасини устидан
отиб, ортага қочибди. Таниш ҳовлини топиб
келиб, дарвозани тушмуғида тинмай итара
кетибди.

Ток остидаги сўрида ҳалиям ўхлаб ётган
хотин дарвозани кимдир "ғижир-ғижир"
итараётганидан уйғониб, ўрнидан турибди.
Уйқусираганича келиб, занжирни сийпалаб
ахтараркан, дебди:

- Овозинг ўчурни йўқотиб келдингизми
ишқилиб? Мана энди икковимиз жанжал-
лашмасдан ти-и-нч яшаймиз.

Шакарқишлоқдан Ширинқишлоққа келин
тушди. Юз очди кунни куёвни келиннинг
ёнига киритишди.

- Бувимнинг айтишича, иззатимни жойига
қўйишингиз керак, - деди келин. - Максим-
ни ўзингиз ечиб қўяркансиз.

- Жон деб ечардим-у, иложим йўқ-да, -
деб сурилди куёв. - Дадам хотин зотиға
мирингни берсангам, сирингни берма, -
деганлар. Айтганларини қилмасам, бошим-
ни тандирга тикиб, оёғимнинг тагини қитқ-
лайди.

Бешинчи синфда ўқир эдик...
Қишлоғимиздаги бир "танги бойвачча"-
нинг тўйида ичимлик ёғилиб кетди. Тўпа-
ланда бизнинг қўлимизга ҳам битта "Баян-
ширей" тушиб қолди. Қоронғуда ярим ютум-
дан тегдими-тегмадими, йигирматача бола
"чугур-чугур" билан шуни "арра" қилдик.

Бир вақт синфдошимиз Аҳмад гандирак-
лаб келиб, кимгадир шапалоқ тортиб юбор-
ди. "Бўғиб ташлайман ҳаммангни, мактабин-
гга ўт қўяман", деб бақиршига тушди. Маст
бўлибмиз шекилли, мен ҳам тентираклаб
бориб, Аҳмадни елкасидан кўчдим, яна бир-
ров нариги қўлтиғига кирди. Алдаб-сулдаб
уни уйига судраб кетдик.

Уйига етай деганимизда, йўл четида гап-
лашиб ўтирган кишилардан бири ўрнидан
туриб, йўлимизни тўсди. Қарасак, Аҳмад-
нинг отаси Қодир бува турибди.

- Аҳмад, бу сенмисан? - деб сўради у
қўлларини биқинига тираб. - Қани, бера-
роққа кел-чи, ачаси ўпмаган!

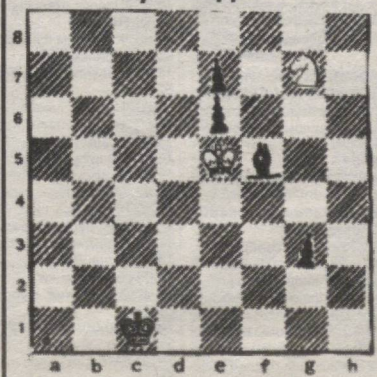
Шу пайтгача ўлигини ташлаб келаётган
Аҳмад отасининг товушини эшитиши бил-
лан қўлимиздан балиқдек потирлаб чиқиб,
ариқдан кийик сакраш қилди-ю, девордан
чаққон ошиб, кўздан ғойиб бўлди.
Эссизгина "кайф"!

Иброй шапқур зарурат туфайли ярим ке-
чада ташқарига чиқибди-ю, остона яқинида
чўзилиб ётган итга қоқилиб кетибди. Ит:
"Инг..." деб қўйиб, яна жим ётаверибди.

- Кечаги гаплар кор қилмаганмиди? - дея
хафагарчилик изҳор этибди Иброй шапқур.
- Бирор кун ичмай келсанг ўласаним, ука-
гинам.

Анвар ОБИДЖОН,
Ўзбекистон халқ шоири.

Оқлар бошлаб дурангга эришади.

Анвар ИНОКОВ, шахмат шарҳловчиси.

ДУШАНБА 19

O'ZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.45 "Тахлилнома".
8.45 ТВ анонс.
8.50 Олтин мерос.
9.00 "Олам ва одам" дастури: "Юлдузнинг туғилиши".
9.55 ТВ анонс.
"Болалар сайёраси":
10.00 "Сеҳри охи". Мультфильм.
10.30 "Оналар мактаби".
10.50 ТВ анонс.
10.55 Дунё иқлими.
11.00 "Ахборот".
11.10 ТВ анонс.
11.15 "Одами эрсанг".
11.35 С. Аҳмад. "Келинлар кўзгони". А. Хидоятлов номдаги ўзбек давлат драма театрининг спектакли. 1-қисм.
12.50 ТВ анонс.
12.55 "Келинлар кўзгони". Спектакль. 2-қисм.
13.50 "Наврўз оҳанглари".
13.55 Дунё иқлими.
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Махаллада дув-дув гап". Бадий фильм.
15.40 "Ўзбегим ёшлари - Бельгияда". 1-қисм.
"Болалар сайёраси":
16.40 "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
17.00 "Ахборот".
17.10 ТВ анонс.

17.15 Олтин мерос.
17.25 "Эркин иқтисодиёт".
17.45 2007 йил - Иқтисодий ҳимоя йили. "Эъоз".
18.00 "Ёшлиқда ўргансанг ҳунар".
18.20 "Хаёт манзаралари".
18.30 "Оҳанглр оғушида".
18.40 "Ошин". Телесериал.
19.10 ТВ анонс.
19.15 "Молия ва банк хабарлари".
19.20 Дунё иқлими.
19.30 "Ахборот" (рус).
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари". Телесериал премьераси.
20.50 Дунё иқлими.
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 "Бир ўлка-ки".
22.00 "Икки тақдир". Телесериал премьераси (Хиндистон).
22.45 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш).
22.55 "Олам ва одам" дастури: "23. 5 даража бурчак остида".

17.55 Дастуринг очилиши.
18.00 UzEX (рус ва инглиз тилларида).
18.10 Маргилон шахрининг 2000 йиллиги: "Қадимий ва афсонавий Маргилон".
18.40 "Мафтункор ва бетакор".

18.45 SMS-музыка.
18.55 Иқлим.
19.00 DABP.
19.35 "Ёмғир симфонияси".
20.10 Кино-SMS.
20.15 UzEX.
20.20 Давр мавзуси.
20.35 Кўклар наволари.
20.55 Омон бўлинг!
21.00 "Муҳаббат дардлари".
21.55 Иқлим.
22.00 DABP.
22.30 SMS-музыка.
22.45 "Қадимий ва афсонавий Маргилон".
23.15 "Саломея".
23.45 - 23.50 Ватаним!

17.50 Кўрсатувлар тартиби.
17.55 Мультфильм. "Ромка, Фомка ва Артош". 1-қисм.
18.05 "Телекурьер - маркет".
18.25 "Анонс".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.45 "Анонс".
18.50 "Гвадалупе". Телесериал.
19.30 "Музыка SMS".
19.50 "Саломат бўлинг" / рус/.
20.00 "Пойтахт" ахборот

рот дастури/рус/.
20.15 "Анонс".
20.20 Дикий мир: "Борьба за выживание". Документальный фильм. 4-кисм.
20.50 "Интервью" /рус/.
21.00 "Жоизба".
21.25 "Анонс".
21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
21.45 "Анонс".
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "Аёл қалби".
22.25 "Эслайсизми, ёдингиздами?"
22.30 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/.
22.45 "Анонс".
22.50 Кино: "Флаббер".
00.25 - 00.30 Хайрли тун, шахрим.

Телетомошабинлар диққатига!
Профилактика муносабати билан, 19 март куни "Sport" телевидео-каналда ўз кўрсатувларини 18.00 дан бошлайди.
18.00 "Болалар спорти".
18.20 "Тет-а-тет".
18.30 "Хабарлар" (рус. тилида).
18.50 "Турагент".
19.10 "ЭРКЮЛЬ ПУА-

РО".
20.00 "Вести".
20.20 "Жди меня".
21.10 Футбол шархи.
21.30 "Хабарлар" (ўзб. тилида).
21.50 СПОРТИВНОЕ КИНО: "ОТСКОК".
23.15 ПроФРИНГ.
00.05 "Тунингиз осида бўлсин!"

TV-MARKAZ

07.00 "Премьера" (ўзб).
07.30 Ўзбек наволари
08.00 "Премьера" (рус).
08.30 "Сайилгоҳ".
08.45 Мировые хиты
09.00 Кино "Тайная стража" 6-сер.
10.00 "Сунмас орзулар".
10.40 Ўзбек наволари
11.00 Кино-SMS. Фильм победитель прошлой недели
13.00 Мировые хиты
14.00 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.30 Ўзбек наволари
17.00 Мировые хиты
18.00 "Премьера" (ўзб).
18.30 Ўзбек наволари
19.00 "Премьера" (рус).
19.30 Кино "ТАЙНАЯ СТРАЖА" 6-сер.
20.30 "Спиритпорт".
20.50 Ўзбек наволари
22.00 "БОЛЬШИЕ НЕПРИЯТНОСТИ" худ. фильм
00.00 Миксер

5.00 Телеканал "Доброе утро".
9.00 Новости
9.05 "Малахов+".
10.05 Премьера. "А зори здесь тихие...". Многосерийный фильм.
11.00 "Поле чудес".
12.00 Новости
12.15 "Понять. Простить".
12.40 "Лолита. Без комплексов".
13.30 "Детективы".
14.00 Другие новости
14.25 "Контрольная закупка".
15.00 Новости (с субтитрами).
15.15 Криминальная Россия. "Тварь дрожащая", 1-я серия
15.50 "Любовь как любовь".
16.55 "Федеральный судья".
18.00 Вечерние новости (с субтитрами).
18.15 "Жди меня".
19.05 Премьера. "Татьянин день".
19.55 "Чужие тайны".
21.00 Время
21.30 "Капитанские дети". Многосерийный фильм
22.30 Спецрасследование. "Заспиртованная Россия".
23.30 Ночные новости
23.45 Теория невероятности. "Родительский инстинкт".
0.35 "Гении и злодеи".
1.10 Приключенческая комедия "Зорро-голубой клинок".
3.00 Время
3.30 Фильм Эдмонда Кеосаяна "Где ты теперь, Максим?".

5.00 "Доброе утро, Россия!".
8.45 Владимир Кашур в героико-приключенческом фильме "Командир счастливой "Щуки", 1972г.
10.45 ВЕСТИ.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 "Аншлаг и Компания".
12.50 "Частная жизнь".
13.40 ВЕСТИ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 Анна Ковальчук в фильме "Час пик", 2006г.
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.00 ВЕСТИ.
17.10 Елена Яковлева в телесериале "Каменская".
18.05 "Танго втроем". Телесериал.
19.00 "Ангел-хранитель". Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
21.05 "Спокойной ночи, малыши".
21.15 Владимир Долинский в телесериале "Карамболь".
23.15 ПРЕМЬЕРА. "Городок".
0.15 "ВЕСТИ+".
0.35 "Честный детектив". Авторская программа Эдуарда Петрова.
1.05 "Синемания".
1.40 "Дорожный патруль".
1.55 НОЧНОЙ СЕАНС. Сара Полли в фильме "Монстр" (США-Исландия), 2001г.
3.30 Канал "Евро-юносы" на русском языке.
4.40 ВЕСТИ.

СЕШАНБА 20

O'ZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.50 Олтин мерос.
9.00 "Олам ва одам" дастури: "23. 5 даража бурчак остида".
"Болалар сайёраси":
9.15 1. "Ўйла, Изла, Топ!" Телемусобака.
2. "Алломиш". Мультсериал.
10.25 ТВ анонс.
10.30 "Остонаси тиллодан".
10.50 "Молия ва банк хабарлари".
10.55 Дунё иқлими.
11.00 "Ахборот".
11.10 ТВ анонс.
11.15 "ТВ шифокор".
11.20 "Оила ришталари". Телесериал.
11.55 Самарқанд - 2750.
12.00 Юртим бўйлаб" дастури: "Сумалак".
12.15 ТВ анонс.
12.20 "Ёшлиқда ўргансанг ҳунар".
12.40 "Бир ўлка-ки".
13.00 ТВ анонс.
13.05 "Икки тақдир". Телесериал.
13.45 "Наврўз оҳанглари".
13.55 Дунё иқлими.
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Тангаллик болалар". Бадий фильм.
15.35 "Ўзбегим ёшлари - Бельгияда". 2-қисм.
16.35 ТВ анонс.
"Болалар сайёраси":

16.40 "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
17.00 "Ахборот".
17.15 Эски альбом.
17.20 ИИБ хабарлари.
17.35 "Рангин дунё".
17.55 "Оҳанглр оғушида".
18.05 "Байрамнинг кўнглили ўсин".
18.15 "Самарқандда Наврўз".
18.35 "Сизнинг адвокатингиз".
18.40 "Ошин". Телесериал.
19.10 "Банк ва мижоз".
19.20 Дунё иқлими.
19.30 "Ахборот" (рус).
20.10 "Оила ришталари".
21.00 "Ахборот".
21.40 "Қишлоқ ҳаёти".
22.00 "Икки тақдир".
22.55 "Олам ва одам" дастури: "23. 5 даража бурчак остида".

7.00 "ЯНГИ ТОНГ".
9.00 Даврининг боласи.
9.15 Болалар табассуми.
9.25 "Ёмғир симфонияси".
10.00 Давр.
10.15 Тафаккур нури.
10.20 Journal.
10.40 Ватанпарвар.
11.40 "Меъёр - солиқ гарови".
12.00 Давр мавзуси.
12.20 "Муҳаббат дардлари".
13.00 Давр.
13.15 Даврининг боласи.
13.30 Мультсериал.
13.40 Спорт-старт.
13.50 Болалар шеърляти.

14.00 "ЯНГИ КУН".
15.00 "Ер сайёраси" маърифий дастури.
16.00 Давр.
16.15 Фазал мулки.
16.30 "Муҳаббат қаҳваси".
17.10 "Ўйимдаги фариштам".
17.30 Истикбол тимсоллари.
18.10 "Қадимий ва афсонавий Маргилон".
19.00 DABP.
19.35 "Ёмғир симфонияси".
20.10 JOKER телелотереяси.
20.20 Машхураининг қизлари".
20.35 Кўклар наволари.
21.00 "Муҳаббат дардлари".
22.00 DABP.
22.30 SMS-музыка.
22.45 "Қадимий ва афсонавий Маргилон".
23.20 "Саломея".
23.50 - 23.55 Ватаним!

17.55 Мультфильм.
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.25 "Анонс".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.45 "Анонс".
18.50 "Гвадалупе".
19.30 Музыка SMS.
19.50 "Соғинч".
20.00 "Пойтахт" /рус/.
20.15 "Анонс".
20.20 Подводный мир: "Чудеса морских глубин". 1-часть.
20.50 "Репортаж".
21.00 "Жоизба".

21.25 "Анонс".
21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "2007 йил - Иқтисодий ҳимоя йили": "Меҳрибонлик".
22.25 "Эслайсизми, ёдингиздами?"
22.30 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/.
22.50 Кино: "Ограбление по-французски". Премьера.

7.00 "Бодрое утро".
8.00 "Хабарлар" (рус. тилида).
8.20 "Болалар спорти".
8.40 "Перевёртыши".
9.05 "Малахов +".
10.05 "Хабарлар" (ўзб. тилида).
10.25 "АВТОграф".
10.45 Кураш. Ўзбекистон биринчилиги.
11.10 "5х5 футбол шархи".
11.25 - 12.05 Кикбоксинг. Ўзбекистон чемпиони.
18.00 "Болалар спорти".
18.15 "Мусликий тайм".
18.30 "Хабарлар" (рус).
18.50 "Сам себе режиссёр".
19.30 Чемпионлар лигаси қўндалиги.
20.00 "Вести".
20.15 "Анонс".
20.20 Подводный мир: "Чудеса морских глубин". 1-часть.
20.50 "Репортаж".
21.00 "Жоизба".

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (ўзб.).
07.10 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус.).
08.10 "Навбат" Рашид Холитов билан
09.00 Кино "Тайная стража" 6-сер.
10.00 "Премьера" (ўзб.).
10.30 Ўзбек наволари
11.00 "Большие неприятности" худ. фильм
13.00 Мировые хиты
13.30 Марказ NEWS (ўзб.).
14.00 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.30 Ўзбек наволари
17.00 "Топ-20".
17.45 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (ўзб.).
18.10 Ўзбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус.).
19.10 Кино "ТАЙНАЯ СТРАЖА" 7-сер.
20.10 "Сайилгоҳ".
20.25 Ўзбек наволари
21.00 "Великолепная семёрка".
21.30 Ўзбек наволари
22.00 "МИСС КОНГЕНИАЛЬНОСТЬ" худ. фильм
00.10 Миксер

здесь тихие...". Многосерийный фильм.
11.00 "Чужие тайны".
12.00 Новости
12.15 "Понять. Простить".
12.40 "Лолита".
13.30 "Детективы".
14.00 Другие новости
14.25 "Контрольная закупка".
15.00 Новости (с субтитрами).
15.15 Вне закона. "Черный санитар".
15.50 "Любовь как любовь".
16.55 "Федеральный судья".
18.00 Вечерние новости
18.15 "Пусть говорят".
19.00 Премьера. "Татьянин день".
19.55 "Чужие тайны".
21.00 Время
21.30 "Капитанские дети". Многосерийный фильм
22.30 "Дело врачей".
23.30 Ночные новости
23.45 Искатели. "Чаша с ядом для царя".
0.35 Ударная сила. "Воздушная спираль".
1.25 Приключенческий фильм "Питер Ганн".
3.00 Время
3.30 "Х/ф "Питер Ганн". Продолжение
3.45 "Хилеры. Чудеса исцеления".

шоу с Владимиром Молчановым и Ликой Кремер.
13.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулаги и партнеры".
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
17.00 ВЕСТИ.
17.10 Елена Яковлева в телесериале "Каменская".
18.05 "Танго втроем". Телесериал.
19.00 "Ангел-хранитель". Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
21.05 "Спокойной ночи, малыши".
21.15 РУССКАЯ СЕРИЯ. ПРЕМЬЕРА. Елена Ксенофонтова, Дмитрий Марьянов, Дмитрий Дюжев, Михаил Жигалов, Лев Прыгунов, Андрей Чернышов, Ана Легчилова и Владимир Долинский в телесериале "Карамболь".
23.15 ПРЕМЬЕРА. "Курортный роман с властью".
0.15 "ВЕСТИ+".
0.35 ВЕЩЕРНЫЙ СЕАНС. Винс Вон, Джулианна Мур и Джефф Голдблум в фильме Стивена Спилберга "Затерянный мир: Парк юрского периода - 2" (США), 1997г.
3.00 "Дорожный патруль".
3.15 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. "Закон и порядок" (США).
4.00 Телесериал "Гора" (США), 2004г.
4.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

ЧОРШАНБА 21

O'ZBEKISTON

НАВРЎЗИ АЙЁМИНГИЗ МУБОРАК БЎЛИСИН!
5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 "Байрамнинг кўнглили ўсин".
8.50 "Ўзбек таомлари". "O'zbektelefilm".
"Болалар сайёраси":
9.10 "Қўкламой". Бадий-мусликий видеофильм.
9.55 Айёмингиз муборак бўлсин!
10.00 "Ассалом, Наврўз!". Байрам тантаналари.
12.00 "Юртим бўйлаб" дастури: "Наврўзи олам".

12.25 "Ягона оилада".
12.45 "Чинор". Видеофильм.
13.45 "Наврўз оҳанглари".
13.55 ТВ анонс.
14.00 "Қўлақларим йўлингизда". Бадий фильм.
15.25 Айёмингиз муборак бўлсин!
15.30 "Наврўз саёҳати".
15.50 "Назм ва наво".
16.15 ТВ анонс.
16.20 "Наврўз саёҳати".
16.40 "Ҳиммат".
17.00 "Ахборот".
17.10 ТВ анонс.
17.15 "Йўл бўлсин". Бадий фильм премьераси.
18.25 "ҚўлдиРИНГ".
19.00 "Бир ўлка-ки".
19.20 Айёмингиз муборак бўлсин!
19.25, 20.00, 20.55, 21.30 Эълонлар.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).

20.05 ТВ анонс.
20.10 "Оҳанрабо".
20.50 Дунё иқлими.
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 "Ассалом, Наврўз!". Байрам тантаналари.
23.40 "Йўл бўлсин". Бадий фильм.
00.50 "Юртим бўйлаб" дастури: "Наврўзи олам".
1.15 "Шомақом". Мусликий фильм.
2.20 "Бир ўлка-ки".
2.40 Олтин мерос.
2.50 "Келинлар кўзгони". Бадий фильм.
4.00 "ҚўлдиРИНГ".
4.35 Ўзбекистон халқ артисти Муножат Йўлчиева куйлайди.
5.15 "Минг бир ривоят".
5.20-6.00 Ўзбекистон Халқ артисти Муножат Йўлчиева куйлайди.

НАВРЎЗИ ОЛАМ МУБОРАК!
7.00 "ЯНГИ ТОНГ".
9.00 Даврининг боласи.
9.15 Болалар табассуми.
9.20 "Хандалак".
9.45 ТВ-банк.
10.00 "Ассалом, Наврўз!". Байрам тантаналари.
12.00 "Дастхат" дастури.
12.50 Ақдодлар садоси.
13.00 Давр.
13.15 Даврининг боласи.
13.30 Болалар давраси.
14.00 KINOMANIYA.
14.30 Миллий кино: "Абдуллаҳон".
16.00 Давр.
16.15 Фазал мулки.

16.30 "Баҳор соғинчи". Видеофильм.
17.30 Дунё таомлари.
17.50 "Наврўз муборак!".
18.10 "Қадимий ва афсонавий Маргилон".
18.40 Ёшлик наволари.
18.50 Эълонлар.
19.00 DABP.
19.40 "Хуш келди Наврўзи олам!". Байрам дастури.
20.10 Спорт-лото.
20.20 "Хуш келди Наврўзи олам!" (давоми).
22.50 "Қадимий ва афсонавий Маргилон".
23.20 Эълонлар.
23.30 Миллий кино: "Қизил-харик Эшмат".
4.10 "Наврўз фантазияси".
5.10 Миллий кино: "Улфатлар".
6.50-6.55 "Мафтункор ва бетакор..."

7.30 "Салом, Тошкент!".
8.35 "Гвадалупе".
9.20 "Телекурьер-маркет".
9.45 "Юракларда баҳорий хислат".
10.00 "Ассалом, Наврўз!".
12.00 "Баҳорой".
12.10 Кино: "Бегон баҳор".
12.40 Болалар учун фильм: "Зумрад ва Қиммат".
15.20 "Богбон". 1-2 қисмлар.
18.00 "Телекурьер-маркет".
18.30 "Пойтахт".
18.50 "Гвадалупе".
19.35 "Музыка SMS".
19.55 "Репортаж".
20.10 "Баҳор соғинчи".
21.15 "Репортаж".
21.30 "Пойтахт".
21.50 "Баҳор соғинчи".
23.00 "Телекурьер - маркет".
23.30 Кино: "Чимилдик".

7.30 "Хабарлар".
7.50 "Махалламиз пахлавонлари".
9.00 "Бодрое утро".
10.00 "АССАЛОМ, НАВРЎЗИ".
12.00 "Наврўзи олам".
12.25 "Невеста из Вудили".
13.50 "Нурга чўмган ўйлар".
14.55 "Болалар спорти".
15.10 "Наврўз тароналари".
16.05 "Баричной авлодлари".
16.40 НАШЕ КИНО: "МАЛЬЧИКИ В НЕБЕ - 2".
18.10 "Халқ ўйинлари".
18.50 "Файзли ошхона".
19.10 "Улоқ қўлкари".
19.25 "Вести".
20.20 Келин-қўёв.
21.50 "Наврўз шодийнаси".
23.10 Футбол. "Нефтичи".
"Ал-Карам" (Сурия).

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10 Навруз тароналари
07.30 "Премьера" (рус)
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 Сайилгоҳ
08.25 Навруз тароналари
09.00 "ГДЕ ТЫ МОЯ, ЗУЛЬФИЯ?" худ. фильм
10.30 Навруз тароналари
11.30 Миссия неповторима
12.00 "ВОЙ ДОД СУМАЛАК" бадий фильм
13.30 "Спецрепортаж"
14.00 Навруз тароналари
15.00 Теленяня
15.45 Навруз тароналари

17.00 "Бадий кенгаш" концерт дастури
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 Навруз тароналари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 Навруз тароналари
19.30 Премьера (узб)
20.00 "Юлдузли сумалак"
20.30 "ТВ-Марказда Навруз" байрам дастури
22.00 "ОЛОВУДИННИНГ ЯНГИ САРГУЗАШТЛАРИ" бадий фильм
00.20 Навруз тароналари

5.00 "Доброе утро"
9.00 Новости
9.05 "Малашов +"
10.05 Премьера. «А зори здесь тихие...»
11.00 «Чужие тайны»
12.00 Новости
12.15 «Понять. Простить»
12.40 «Без комплексов»
13.30 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Контрольная закупка»
15.00 Новости.
15.15 Вне закона. «Казнь по сценарию»
15.50 «Любовь как любовь»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости (с

субтитрами)
18.15 «Пусть говорят»
19.00 Премьера. «Татьянин день»
19.55 «Чужие тайны»
21.00 Время
21.30 «Капитанские дети»
22.30 «Шоу строгого режима»
23.30 Ночные новости
23.45 «Дети-диверсанты»
0.35 Роберт де Ниро в фильме «Мост короля Людовика Святого»
2.40 Серил «Офицер полиции»
3.00 Время
3.30 Серил «Офицер полиции»
3.55 «Звезды эфира». Зинный Гердт

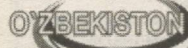

5.00 «Доброе утро, Россия»
8.45 ПРЕМЬЕРА. «Эфир как предчувствие»
9.45 ВЕСТИ.
10.00 Владимир Долинский в телесериале «Карамболь»
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 Лев Пригунов, Андрей Чернышов, Анна Легчилова и Владимир Долинский в телесериале «Карамболь»
12.50 «Настная жизнь». Токшоу с Владимиром Молчановым и Ликой Кремер.
13.40 ВЕСТИ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.

14.40 «Суд идет»
16.00 «Кулагин и партнеры»
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
17.00 ВЕСТИ.
17.10 Елена Яковлева в телесериале «Каменская»
18.05 «Танго втроем». Телесериал.
19.00 «Ангел-хранитель». Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
21.05 «Спокойной ночи, малыши!»
21.15 РУССКАЯ СЕРИЯ.
ПРЕМЬЕРА. Елена Косенова, Дмитрий Марьянов, Дмитрий Дюжев, Миха-

ил Жигалов, Лев Пригунов, Андрей Чернышов, Анна Легчилова и Владимир Долинский в телесериале «Карамболь»
23.15 ПРЕМЬЕРА. «Испытание слабой. Удивительная приманка»
0.15 «ВЕСТИ»+.
0.35 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС.
Гоша Куценко, Дина Корзун и Наталья Петрова в фильме «Дорога». 2002г.
2.10 «Дорожный патруль»
2.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. «Закон и порядок» (США).
3.15 Телесериал «Гора»
4.00 Канал «Евроноос» на русском языке.
4.40 ВЕСТИ.

ПАЙШАНБА 22

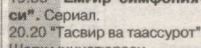
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 "Олам ва одам" дастури: "Замин гаройиботлари".
"Болалар сайёраси":
9.50 "Алпомиш". Мультсериал.
10.05 "Табаррук замин".
10.35 "Рангин дунё".
10.55 Дунё иклими.
11.00 "Ахборот".
11.10 ТВ анонс.
11.15 "ТВ шифокор".
11.20 "Оила ришталари". Телесериал.
11.55 Самарканд - 2750.
12.00 "Ахборот" (инглиз тилида)
12.10 "Хаёт манзаралари".
12.20 "Ақл ва идрок". Мирзо Улугбек.
12.40 "Бир ўлка-ки".
13.00 ТВ анонс.
13.05 "Икки тақдир". Телесериал.
13.45 "Навруз оҳанглари".
13.55 Дунё иклими.
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 Ҳ. Хошимов. "Ду-

ненинг ишлари". Видеофильм. 1-қисм.
"Болалар сайёраси":
15.35 1. "Болалар дунёси".
2. "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
16.10 "Сувни асранг!"
16.20 "Навруз саёхати".
17.00 "Ахборот".
17.10 ТВ анонс.
17.15 "Имконият".
17.35 "Шифокор қабулида".
17.55 "Сен баҳорни соғинадигинми?" Мусикий дастур.
18.20 "Яхши ният". Телелотерея.
18.40 "Ошин". Телесериал.
19.10 "Сизнинг адвокатингиз".
19.15 "Молия ва банк хабарлари".
19.20 Дунё иклими.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Ахборот" (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари". Телесериал.
20.50 Дунё иклими.
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 "Сен баҳорни соғинадигинми?" Мусикий дастур.
22.20 "Икки тақдир". Телесериал.
23.05 "Сен баҳорни соғинадигинми?"

6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00 "ЯНГИ ТОНГ" ахборот-қўғилочар дастури.
9.00 Давринг боласи.
9.15 Болалар табассуми.
9.20 Омон бўлинг!
9.25 "Ёмғир симфонияси". Сериал.
9.55 Иқлим.
10.00 Давр.
10.15 Тафаккур нури.
10.20 "Эверест". Интеллектуал телеуйин.
11.00 "Навруз". Видеофильм.
11.30 Дунё таомлари.
11.50 "Панок".
12.05 Кино-SMS.
12.10 Ишқ ва наво.
12.20 "Мухаббат дардлари". Сериал.
13.00 Давр.
13.15 Давринг боласи.
13.30 "Ойболанинг саргузаштлари". Мультсериал.
13.40 Полпон.
13.55 Болалар табассуми.
14.00 "ЯНГИ КҮН" ахборот-қўғилочар дастури.
15.00 "Ер сайёраси" маърифий дастури.
15.50 Омон бўлинг!
15.55 Иқлим.
16.00 Давр.
16.15 Ҳазил мулки.
16.30 "Мухаббат ҳаққаси". Сериал.
17.50 Нафосат олами.
18.00 Мода ва дизайн.
18.20 Каталог.
18.30 SMS-муқоша.
18.50 Эълонлар.

19.00 ДАВР.
19.35 "Ёмғир симфонияси". Сериал.
20.20 "Тасвир ва таассурот". Шарқ миниатюрлари.
20.35 Қўлам наволари.
20.55 Омон бўлинг!
21.00 "Мухаббат дардлари". Сериал.
22.00 ДАВР.
22.50 "Дастхат" дастури.
23.35 "Саломея". Сериал.

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Ғадалупе".
9.20 "Телекурьер - маркет".
9.45 "Соғина".
9.55 "Мисли гавҳар".
10.05 "Репортаж".
10.20 "Мехрибонлик".
10.35 "Аёл қалби".
10.55 "Мулоҳаза учун мавзу".
11.45 "Репортаж"/рус/.
12.00 - 14.05 Кино: "Бегона баҳор", 1-2 қисмлар.
17.55 Мультфильм.
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.30 "Пойтахт".
18.50 "Ғадалупе".
19.50 "Иқтисод - ревью"
20.00 "Пойтахт".
20.20 "Тошкент ва тошкентликлар". Бевоисита мулоқот.
21.00 "Жозиба".
21.30 "Пойтахт".
21.45 "Анонс".
21.50 "Телекурьер-маркет".
22.10 "Келажаққа интилиб".
22.25 "Эслайсизми, ёдингиздими?"
22.30 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/.
22.45 "Анонс".
22.50 Кино: "Васоби".

7.00 "Бодрое утро".
8.00 "Хабарлар" (рус. тилида)
8.20 "Болалар спорти".
8.35 "Перевёртыши". Сериал.
9.05 "Малашов +".
10.05 "Хабарлар" (узб. тилида)
10.25 Оғир атлетика. Ўзбекистон биринчилиги.
10.55 Кураш. Ўзбекистон биринчилиги.
11.20 - 12.00 Теннис.
18.00 "Болалар спорти".
18.15 "Мусикий тайм".
18.30 "Хабарлар" (рус. тилида)
18.50 "Мониторинг".
19.10 Футбол муҳдиал.
19.35 "Қўл яшанг".
20.00 "Вести".
20.20 "ЭРКЮЛЬ ПУАРО". Сериал.
21.10 "Шарқ яккакурашлари".
21.30 "Хабарлар" (узб.)
21.50 "Беллашув". Дам олиш дастури.
22.50 Еврофутбол.

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 "Сайилгоҳ"
08.25 Ўзбек наволари
09.00 Сериал "Тайная стража" 8-сер.
10.00 Мировые хиты
10.30 Ўзбек наволари
11.00 "Оловуддиннинг янги

ЖУМА 23

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.50 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остида".
"Болалар сайёраси":
9.15 1. "Қуроқ". Видеофильм.
2. "Алпомиш". Мультсериал.
10.20 ТВ анонс.
10.25 Д. Зокиров номидagi халқ чоғулар оркестрининг концерти.
10.45 "Молия ва банк хабарлари".
10.50 "Сизнинг адвокатингиз".
11.00 "Ахборот".
11.15 "ТВ шифокор".
11.20 "Оила ришталари". Телесериал.
11.55 Самарканд-2750.
12.00 ТВ анонс.
12.05 "Ортим бўйлаб" дастури: "Нишонли мироб".
12.20 "Хажжа бисотидан".
12.40 "Қишлоқ ҳаёти".
13.00 ТВ анонс.
13.05 "Икки тақдир". Телесериал.
13.45 "Зилот". Навруз қўшиқлари.
13.55 Дунё иклими.
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 Ҳ. Хошимов. "Дуненинг ишлари". Видеофильм. 2-қисм.
15.35 "Хаёт манзаралари".

15.45 "Навруз наҳидаси".
"Болалар сайёраси":
16.10 1. "Ерилтош". Видеофильм.
2. "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
17.00 "Ахборот".
17.15 "Саломатлик" дастури.
17.35 Ташлимга эътибор - келажаққа эътибор.
17.55 "Яхшилар ёди".
18.15 "Минг бир ривоят".
18.20 "Хидоят сари".
18.40 "Ошин". Телесериал.
19.10 "Оҳанглр оғушда".
19.15 "Бизнес янгиликлари".
19.20 Дунё иклими.
19.30 "Ахборот" (рус)
20.10 "Оила ришталари".
21.00 "Ахборот".
21.40 "Бекат".
22.05 "Икки тақдир".
23.00 "Олам ва одам" дастури: "23, 5 даража бурчак остида".

7.00 "ЯНГИ ТОНГ"
9.00 Давринг боласи.
9.15 Болалар табассуми.
9.20 Омон бўлинг!
9.25 "Ёмғир симфонияси". Сериал.
10.00 Давр.
10.15 Тафаккур нури.
10.20 Уйимдаги фаршам.
10.40 Интерфутбол.
12.10 Ишқ ва наво.
12.20 "Мухаббат дардлари". Сериал.
13.00 Давр.
13.15 Давринг боласи.
13.30 "Ойболанинг саргузаштлари". Мультсериал.

13.40 Ҳ. Хошимов. "Дуненинг ишлари".
14.00 "ЯНГИ КҮН"
15.00 "Ер сайёраси" маърифий дастури.
15.50 Омон бўлинг!
16.00 Давр.
16.15 Ҳазил мулки.
16.30 "Мухаббат ҳаққаси". Сериал.
17.10 Кино-SMS.
17.15 Машҳуранинг қизлари.
17.30 Қишлоқдаги тенгдошим.
17.40 2007 - Ижтимоий ҳимоя йили: "Мурувват".
17.50 "Бу шундай бўлган".
18.10 "Панок".
18.45 Сифат белгиси.
19.00 ДАВР.
19.35 "Ёмғир симфонияси". Сериал.
20.10 Спорт-лото.
20.20 Дунё таомлари.
20.45 Қўлам наволари.
21.00 "Мухаббат дардлари". Сериал.
22.00 ДАВР.
22.50 "Саломея". Сериал.

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Ғадалупе".
9.20 "Телекурьер-маркет".
9.45 "Мусика SMS".
10.05 "Келажаққа интилиб".
10.20 "Иқтисод - ревью"/рус/.
10.35 Кино: "Васоби".
17.50 Курсатувлар тартиби.
17.55 "Афиша"/рус/.
18.05 "Телекурьер - маркет".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.50 "Ғадалупе".
19.50 "Саломат бўлинг".
20.00 "Пойтахт".
20.20 Подводный мир: "Чу-

деса морских глубин-1". 2-часть.
20.50 "Репортаж"/рус/.
21.00 "Жозиба".
21.30 "Пойтахт".
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "Маърифат фидойилари".
22.30 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/.
22.50 Кино: "Руки ножницы Эдварда".

7.00 "Бодрое утро".
8.00 "Хабарлар" (рус. тилида)
8.20 "Болалар спорти".
8.35 "Перевёртыши". Сериал.
9.05 "Малашов +".
10.00 "Хабарлар" (узб. тилида)
10.20 Оғир атлетика. Ўзбекистон биринчилиги.
10.50 "Ринг".
11.20 Кикбоксинг. Ўзбекистон чемпионати.
12.00 - 12.30 Снукер.
18.00 Болалар спорти.
18.15 "Мусикий тайм".
18.30 "Хабарлар".
18.50 "Эфирда" Машъал".
19.10 "Ҷаваҳидз маликалар".
19.30 "Вести".
19.55 "Поле чудес".
21.00 "Тет-а-тет".
21.10 "Жаҳон спорти юлдузлари".
21.30 "Хабарлар" (узб)
21.50 НА ЭКРАНЕ МЕЛОДРАМА: "НЕСПЯЩИЕ В СИЗЛЕ".
23.25 Футбол. Ўзбекистон кубоги. "Трактор" - "Қурувчи".

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 "Топ-20"
09.00 Сериал "Тайная стража" 8-сер.
10.00 Ўзбек наволари
11.00 Киноколлекция "Собор Парижской богородицы"
13.20 Мировые хиты
13.30 Марказ NEWS (узб.)
13.40 Ўзбек наволари
14.30 Марказ NEWS (рус.)
14.40 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Ўзбек наволари
17.00 "Миссия неповторима"
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 Ўзбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 "Кулинар фантазиялари"
19.40 Ўзбек наволари
20.10 "Сунмас орзулар"
20.50 Ўзбек наволари
21.00 "Премьера" (рус.)
21.30 "Сайилгоҳ"
21.45 Ўзбек наволари
22.00 "ПОСЕЙДОН" худ. фильм.
00.00 Миксер

здесь тихие...»
11.00 «Чужие тайны»
12.00 Новости
12.15 «Понять. Простить»
12.40 «Доктор Курпатов»
13.30 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Контрольная закупка»
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 Вне закона. «Шаги за спиной»
15.50 «Любовь как любовь»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости.
18.15 «Пусть говорят»
19.00 Премьера. «Татьянин день»
19.55 «Поле чудес»
21.00 Время
21.25 «КВН-2007»
23.40 Комедия «Ищу маму»
1.15 Георгий Вичин, Леонид Куравлев в комедии «Опасно для жизни!»
3.00 Время
3.25 Х/ф «Какая у вас улыбка»
4.00 Теория невероятности.
«Родительский инстинкт»

5.00 «Доброе утро, Россия»
8.45 «Мой серебряный шар. Сергей Бондарчук». Ведущий - Виталий Вульф.
9.45 «Мусульман»
10.00 Елена Ксенофонтова, Дмитрий Марьянов, Дмитрий Дюжев, Михаил Жигалов, Лев Пригунов, Андрей Чернышов, Анна Легчилова и Владимир Долинский в телесериале «Карамболь»
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
12.00 ВЕСТИ.
12.15 ПРЕМЬЕРА. «Аншлаг и Компания»
23.10 Ирина Розанова, Тигран Кеосаян, Андрей Финягин, Андрей Ташков и Владимир Шевельков в остроконечном фильме «Любовница». 2005г.
1.45 Боевик «Клоун» (Германия). 2005г.
3.40 «Дорожный патруль»
3.55 «Горячая десятка»
4.45 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. «Закон и порядок» (США).
5.30 Канал «Евроноос» на русском языке.

рий Дюжев, Михаил Жигалов, Лев Пригунов, Андрей Чернышов, Анна Легчилова и Владимир Долинский в телесериале «Карамболь»
12.55 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа.
13.25 «Вся Россия»
13.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
17.00 ВЕСТИ.
17.10 Елена Яковлева в телесериале «Каменская»
18.05 «Танго втроем». Телесериал.
19.00 «Ангел-хранитель». Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
21.05 «Спокойной ночи, малыши!»
21.15 ПРЕМЬЕРА. «Аншлаг и Компания»
23.10 Ирина Розанова, Тигран Кеосаян, Андрей Финягин, Андрей Ташков и Владимир Шевельков в остроконечном фильме «Любовница». 2005г.
1.45 Боевик «Клоун» (Германия). 2005г.
3.40 «Дорожный патруль»
3.55 «Горячая десятка»
4.45 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. «Закон и порядок» (США).
5.30 Канал «Евроноос» на русском языке.

ШАНБА 24

O'ZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
"Болалар сайёраси":
8.50 1. "Олтин тож". Телевизион ўйин.
2. "Кулупнай ёмғири". Мультфильм.
9.35 "Шифокор қабулида".
9.55 ТВ анонс.
10.00 "Минг бир маслаҳат".
10.20 1. "Рангинкамон". 2. "Дидар".
11.00 "Онлар мактаби".
11.20 "Ойла ришталари". Телесериал.
11.55 "Дил таронаси".
12.00 "Заковат".
12.00 ТВ анонс.
13.05 "Икки тақдир". Телесериал.
13.45 Олтин мерос.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Хонадон".
14.45 "Ер-ёр". Бадий фильм.
15.00 "Наврўз оҳанглари".
"Болалар сайёраси":
16.00 1. "Йила, Изла, Топ!" Телемусоба.
2. "Эртақлар — яхшиликка етаклар".
17.25 ТВ анонс.
17.30 "Шахсий фикр".
18.10 "Саломатлик сирлари".
18.30 "Оҳанглар оғушида".
18.40 "Меҳр кўзда".
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Ўзлонлар.

19.30 "Ахборот" (рус тилида)
20.10 "Ойла ришталари". Телесериал.
20.50 Дунё иқлими.
21.00 "Ахборот".
21.40 "Қўнғил қўшиқ истади".
22.05 "CINEMA.UZ".
22.30 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш)
22.40 "Аёл дарди". Бадий фильм премьераси. 1-қисм (Ҳиндистон)

7.00 "ЯНГИ ТОН"
9.00 Давринг боласи.
9.20 Омон бўлинг!
9.25 "Ёмғир симфонияси".
10.00 Давр.
10.15 Тафаккур нури.
10.20 "Баҳор соғинчи". Видеофильм.
11.20 Муруват.
11.30 "Айланай"
11.50 Қишлоқдаги тенгдошим.
12.00 Истикбол тимсоллари.
12.10 Ишқ ва наво.
12.20 "Муҳаббат дардлари".
13.00 Давр.
13.15 Давринг боласи.
13.30 Бола тилидан.
14.00 "ЯНГИ КҮН"
15.00 "Ер сайёраси" маърифий дастури.
15.50 Омон бўлинг!
16.00 Давр.
16.15 Ҳазил мулки.
16.30 "Муҳаббат қаҳваси".
17.50 Каталог.
18.00 "Қилин қирқ ёриб" Интеллектуал телеўйин.
19.00 ДАВР.
19.30 "Ер сайёраси" маърифий дастури.
20.20 "Панох".

20.35 "Мафтункор ва бетакор"
20.40 Қўқам навалари.
21.00 "Муҳаббат дардлари".
22.00 ДАВР.
22.30 Жаҳон киноси: "Рим империясининг кулаши".

TOSHKENT

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Ғадалупе". Телесериал.
9.20 "Телекуррьер-маркет".
10.05 "Маърифат фидойилари".
10.20 Мультфильм: "Алибобо ва қирқ қароқчи".
10.55 "Дилкаш навалар": Фиёс Бойтоев.
11.20 "Саломат бўлинг".
11.30 "Ассалом, Наврўз!" Байрам тантаналари.
13.30 "Афиша"/рус/.
13.45 — 15.30 Кино: "Руки ножицы Эдварда".
15.55 "Анонс".
16.00 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/.
16.50 "Ғадалупе". Телесериал.
19.30 "Хабарлар SMS".
19.55 "Анонс".
20.00 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/.
20.20 Подводный мир: "Чудеса морских глубин- 2". 1-часть.
20.50 "Интервью".
21.25 "Анонс".
21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
21.45 "Анонс".
21.50 "Телекуррьер-маркет".
22.10 "Истеъдод".
22.25 "Эслайсизми, ёдингиздами?"
22.30 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/.
22.50 Кино: "Гонимик".

SPORT

7.30 "Хабарлар".
7.50 "Наврўз Тонги".
8.00 "Перевёртыши". Сериал.
8.30 "Хабарлар" (рус тилида)
8.50 "Улыбка".
9.00 "Бодро утро".
9.55 "Бог аро". Ўзбектефильм.
11.10 "Цирк со звездами".
12.50 "До-ми-соль".
13.40 — 14.30 Футбол. Ўзбекистон кубоги. "Нефчи" — "Бухоро".
18.00 "Детский мир".
18.30 "Хабарлар" (рус тилида)
18.50 "Спорт-экстрим".
19.00 "Оддий репортаж".
19.10 "В яблочко".
19.25 "Застали".
19.50 "Суперлото".
20.00 "Вести".
20.20 "Музыкальный тайм".
20.35 "Звездный матч".
20.55 "Среды обитания".
21.10 "Стиль".
21.30 "Хабарлар" (ўзб. тилида)
21.50 Х/ф "НОЧЬ В МУЗЕЕ".
23.35 "Турнир хитов".
23.55 "Империя кикбоксинга".

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (ўзб)
07.10 Ўзбек навалари
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 Мировые хиты
09.00 Ўзбек навалари
09.30 "Сайилгоҳ".
09.45 Ўзбек навалари
11.00 "Посейдон" худ фильм
13.00 Ўзбек навалари
14.00 "Премьера" (ўзб)
14.30 Мировые хиты

15.00 Теленяня
16.20 Мировые хиты
17.00 Ўзбек навалари
18.00 Марказ NEWS (ўзб)
18.10 Ўзбек навалари
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.10 Москвада Навруз концерт дастури
20.20 Ўзбек навалари
21.00 "Навбат" Рашид Холиков билан
21.40 Ўзбек навалари
22.00 Хинд киноси "КИДИРУВ"

6.00 Новости
6.10 "Гении и злодеи".
6.35 Лариса Удовиченко, Светлана Тома, Иннокентий Смоктуновский в детективе "Линия смерти".
8.20 "Играй, гармонь любимая!".
9.00 "Слово пастыря".
9.15 "Здоровье".
10.00 Новости
10.10 "Смак".
10.50 "Шальная звезда Ирины Аллегровой".
12.00 Новости (с субтитрами)
12.10 Премьера. История песни
13.15 Премьера. "Смешные люди".
14.20 Елена Сафонова в фильме "Принцесса на бобах".
16.25 Концерт Ирины Аллегровой
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.15 Субботний "Ералаш".
18.50 "Что я в жизни успел". Николай Расторгуев
19.45 Премьера. "Властелин горы".
21.00 Время
21.20 Бенефис Юрия Гальцева и Елены Воробей
23.55 "Высшая лига".
1.20 Приключенческий фильм "Торпа! Торпа! Торпа!"
5.00 Сериал "Офицер полиции"

6.00 "Доброе утро, Россия!".
8.00 ВЕСТИ.
8.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
8.20 "Военная программа" Александра Сладкова.
8.40 "Утренняя почта".
9.10 "Субботник".
9.50 "Вокруг света".
10.45 "Секрет успеха". Результаты голосования.
11.00 ВЕСТИ.
11.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
11.20 "Сто к одному". Телеигра.
12.15 "Комната смеха".
12.15 "Клуб сенаторов".
14.00 ВЕСТИ.
14.20 РОДНОЕ КИНО. Валерий Рыжаков, Эммануил Виторган, Клара Лучко и Сергей Мартынов в детективе "Ларец Марии Медичи". 1980г.
16.00 "Национальный интерес". Ток-шоу Дмитрия Киселева.
16.55 "Формула власти". Ху Цзиньтао — председатель КНР.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ.
18.00 "Субботний вечер".
20.00 ВЕСТИ.
20.15 Музыкальный конкурс "Секрет успеха".
21.20 СДЕЛАНО В РОССИИ. ПРЕМЬЕРА. Андрей Мерзликин, Максим Сухонов, Оксана Акиньшина, Леонид Ярмольник и Андрей Ильин в остросюжетном фильме "Обратный отсчет".
23.40 МИРОВОЕ КИНО. ПРЕМЬЕРА. Стивен Сигал в боевике "Вне досягаемости" (США), 2004г.
1.20 Евгений Крокува, Евгений Сидихин, Александр Феклистов, Марина Яковлева и Игорь Верник в фильме "Улыбка вверх".
3.15 НОЧНОЙ СЕАНС. Триллер "Лифт" (Нидерланды). 1983г.

ЯКШАНБА 25

O'ZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
"Болалар сайёраси":
8.50 "Куллул ва хумча". Бадий фильм.
10.05 ТВ анонс.
10.10 "Саломатлик сирлари".
10.30 "Дам бу дамдир".
11.15 ТВ анонс.
11.20 "Ойла ришталари". Телесериал.
11.55 "Қалпоқ". Ҳажвий кўрсатув.
12.25 "Янги оҳанглари".
12.45 "КиноТеатр".
13.05 "Тоғлик куёв". Бадий фильм.
14.35 Ўзбекистон халқ артисти Муножат Йўлчиева қуйлайди.
15.15 ТВ анонс.
15.20 Ўзбекистон халқ артисти Муножат Йўлчиева қуйлайди.
16.00 "50/50". Ток-шоу.
16.50 "Наврўз оҳанглари".
"Болалар сайёраси":
17.00 1. "Олтин тож". Телевизион ўйин.
2. "Ҳечам қўрқмаймиз". Мультфильм.
17.45 ТВ анонс.
17.50 "Шўрданак". Ҳажвий кўрсатув.
18.15 "Одами эрсанг".
18.35 "Интеллектуал ринг".

19.20 Дунё иқлими.
19.25, 20.00, 20.55, 21.40 ЎЗЛОНЛАР.
19.30 "Тахлилнома" (рус тилида)
20.05 "Оддий ҳақиқатлар". Ток-шоу.
20.50 Дунё иқлими.
21.00 "Тахлилнома".
21.45 ТВ анонс.
21.50 "Хаёт давом этади".
22.10 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш)
22.20 "Аёл дарди". Бадий фильм премьераси. 2-қисм (Ҳиндистон)

7.30 "Ёмғир симфонияси".
9.10 "Наврўз муборак!"
9.30 Болалар давраси.
10.00 БАТАНПАРВАР.
11.00 Journal.
11.20 Мода ва дизайн.
11.40 "Тасвир ва таассурот". Шарқ миниатюраси.
12.00 Ишқ ва наво.
12.30 "Муҳаббат дардлари".
15.00 "Ер сайёраси".
15.50 Нафосат олами.
16.00 "Бу кўллар" Х/ф
16.20 "Ғап йўл" ҳажвий дастури.
17.00 Миллий кино: "Тақдир зарбаси".
18.35 Қўқам навалари.
18.50 "Мафтункор ва бетакор"
19.00 Давр ҳафта ичида.
19.30 "Қуз эртаги". Сериал.
20.30 KINOMANIYA.
21.00 "Қуз эртаги". Сериал.
22.30 "Хуш келди Наврўзи олам!" Байрам дастури.

TOSHKENT

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Ғадалупе". Телесериал.
9.20 "Телекуррьер-маркет".
9.45 "Интервью".
9.55 "Афиша".
10.05 "Истеъдод".
10.45 Мультфильм: "Корпорация Монстр". Премьера.
12.00 Кино: "Яратганга шукр".
14.00 "Телекуррьер-маркет".
14.20 "Саргузаштлар ороли".
14.50 "Жозиба".
15.10 "Мунисам".
15.20 "Баҳор соғинчи" 1-қисм.
16.30 "Мояй мақиллар маликаси".
16.40 "Баҳор соғинчи" 2-қисм.
17.55 "Телекуррьер-маркет".
18.15 Кино: "Уттан қунар".
19.50 "Дилкаш навалар": Абдурашид Йўлдошев.
20.15 "Нима учун?"
20.55 CINEMA.UZ.
21.25 "Туризм ҳақида"/рус/.
21.55 Х/ф "Остров". Премьера.

SPORT

7.30 "Хабарлар".
7.50 "Қувонқ стартлар".
8.30 "Хабарлар" (рус тилида)
8.50 "Қўқари". Премьера. Хужжатли фильм. Ўзбектефильм.
9.00 "Бодро утро".
10.00 Мультфильм.
10.10 "Непутёвые заметки".
10.30 "Пока все дома".
11.20 "Ракибингиз грассмейстер".
11.45 "Файли охиона".
12.05 "Баҳор нафаси". Хужжатли фильм. Ўзбектефильм.
12.10 Живой мир. "Планета Земля".

13.05 "Аптека слушает".
13.50 — 14.40 "ПроФРИНГ".
18.00 Мультфильм.
18.15 "Музыкальный тайм".
18.30 "Версия". Информационно-аналитическая программа.
19.00 "Спорт уик-энд".
19.40 "Тайм-аут".
20.00 "Вести".
20.20 "Властелин горы".
21.10 "Ровесник".
21.30 "Талкин". Информационно-ташхиль кўрсатув.
22.00 ПРИКЛЮЧЕНЧЕСКИЙ ЭКРАН: "РОМАН С. КАМНЕМ".
23.40 Еврофутбол.

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (ўзб)
07.10 Ўзбек навалари
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 Москвада Навруз концерт дастури
09.20 Мировые хиты
10.00 "Суннам орулару"
10.40 Мировые хиты
11.00 Хинд фильм "Кидирув"
14.00 Ўзбек навалари
15.00 Теленяня
16.20 Ўзбек навалари
16.30 "Премьера" (рус)
17.00 Ўзбек навалари
17.30 "Олдудли пайшанба"
18.00 Марказ NEWS (ўзб)
18.10 Ўзбек навалари
18.30 "Сайилгоҳ".
18.45 Ўзбек навазори
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.10 Мировые хиты
20.00 Ўзбек навалари
21.00 "Топ-20".
21.45 Мировые хиты
22.00 Кино-SMS:
1. "ЛЕПЕСТКИ НАДЕЖДЫ"
2. "ИСТОРИЯ ЛЮБИ"
3. "ПЬЯНАЯ ЛЮБОВЬ"

6.00 Новости
6.10 Георгий Бурков, Татьяна Васильева в фильме "Салон красоты".
8.00 "Лошадина энциклопедия". 4-я серия
8.35 Служу Отчизне!
9.10 "Умники и умники".
10.00 Новости
10.10 "Непутевые заметки" с Дмитрием Крыловым.
10.30 "Пока все дома".
11.20 "Фазенда".
12.00 Новости (с субтитрами)
12.10 Премьера. Живой мир. "Планета Земля".
13.05 "Их разыскивает милиция".
13.40 Георгий Вичин, Нонна Мордюкова в комедии "Женитьба Бальзамина".
15.20 "Николай Еременко. Последний пылок влюбленный".
16.20 Николай Еременко, Наталья Андрейченко в фильме "Подари мне лунный свет".
18.00 "Времена" с Владимиром Познером
18.55 Премьера сезона. "Цирк со звездами".
21.00 Воскресное "Время". Информационно-аналитическая программа
21.40 Лидер российского кинопроката "Дневной дозор".
0.10 "Бермудский треугольник".
1.15 Фильм Бернардо Бертолуччи "Луна".
3.50 "Пока все дома".
4.30 "Магия имени". Документальный фильм

5.55 Евгений Весник в детективе "Дело № 306". 1956г.
7.30 "Студия Здоровье".
8.00 ВЕСТИ.
8.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
8.20 "Сельский час".
8.50 "Диалог о животных".
9.20 ПРЕМЬЕРА. "Эволюция Петра Сенцова". Мультфильм.
9.35 Николай Трофимов в детективе "Расследование". 1981г.
11.00 ВЕСТИ.
11.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
11.20 "Городок". Дайджест. Развлекательная программа.
11.50 "Сам себе режиссер".
12.45 "Смехопанорама Евгения Петросяна".
13.15 "Парламентский час".
14.00 ВЕСТИ.
14.20 "Дитиль №125". Сатирический тележурнал.
15.10 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
15.40 "Честный детектив".
16.10 "Новая волна" в Юрмале. Лучшее.
18.05 Регина Мянник в детективном телесериале "Бухта Филиппа".
20.00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
21.00 "Специальный корреспондент".
21.25 Любовь Руднева в фильме "Комната с видом на огни". 2007г.
23.25 Бен Кингсли в приключенческом фильме "И гранул гром".
1.25 Джон Кьюзак, Тим Роббинс и Джефф Бриджес в остросюжетном фильме "Дорога на Арлингтон" (США). 1999г.
3.35 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. Роб Лоу и Том Сайзмор в телесериале "Доктор Вегас".
4.15 Канал "Евроноос" на русском языке.

Рассом — А. ҲАКИМОВ

- Намунча имил-лайсиз, тезроқ юринг, дадаси!

Тазетхонларимиз ижодидан

Ушбу шеърлар Ўзбекистон Мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди тавсияси билан chop этилмоқда.

КОШКИ ЭДИ

Гуруч тозаламайман, гуручлар оптоқ,
Тозалайман ҳавас-ла, бироқ,
Таъбинг тирриқ қилиб улар ичидан,
Чиқиб қолар кўрмаклар ногоҳ.

Териб ташлагайман уларни шу дам,
Қолдирмасдан битта дона ҳам.
Гуручлар курмаксиз янада оптоқ,
Ҳаётга таққослаб ўйлайман шу чоқ.

Келса эди қўлимдан қошки,
Қошки эди иложин топсам.
Одамлар ичида югувчи,
“Курмакларни” териб ташласам.

КАДР

Керак бўлиб қолди тўйга гул,
Ҳар ёнга чопдилар қидириб.
Мақсадлари гул топмоқ буткул,
Изладилар елиб, югуриб.

Ардоқлашиб барчаси уни,
Солдилар-ку гулдонга жойлаб.
Тўрға келин, қувё ёнига,
Қўйдилар гулларни авайлаб.

Туғатунча қўшиқ, куй, ялла,
Кўрк бағишлаб турарди улар.
Тўй туғадилар... Оёқ остида,
Ётар эди... Эҳ, эссиз гуллар!

Химоят НАЗАРОВА,
Сирдарё вилояти, Гулистон тумани,
1-мактаб ўқитувачиси

МУРОСА ҲАҚИДА ҚЎШИҚ

Бу ёруғ жаҳонни яратганим йўқ,
Сеники ҳам эмас, кўзинг қилма лўқ!
Торозибон бордур, қўнглинг бўлсин тўқ!
Келгин ярашайлик, мана сенга қўл,
Мурса — жаннатга элтар ёруғ йўл.

Файз тарқатар эмиш жанжалли уйини,
Тарқалмайди дерлар маслакли тўйини.
Оёғидан осар ҳар битта қўйини,
Ўйлаб қадам босил, кечиримли бўл,
Мурса — жаннатга элтар ёруғ йўл.

Инсоф, тоғфиқ берсин ҳар бир бандава,
Айлашиб қолмасин сўнг шармандава,
Ўйнамасин асло гўнг чирмандава,
Ўткинчи дунёда чорраҳалар мўл,
Мурса — жаннатга элтар ёруғ йўл.

Баҳодиржон ҚИРОНОВ,
Фарғона вилояти,
Ўзбекистон тумани, Учбулоқ
қишлоғи.

ОНАМНИ ЭСЛАБ

Ёлгон дунё ёлгонингдан тўйиб кетдим,
Бахт нима-ю, армон нима кўйиб кетдим,
Жудолукка чидалмайин фарёд этдим,
Онажоним, соғинтириб қўйдинг мени.

Ўстирдин-ку елкамизга гард юқтирмай,
Болам дебон қишқил, ёзғил, дард юқтирмай,
Эрта кетдинг бу дунёдан бахтим кўрмай,
Онажоним, соғинтириб қўйдинг мени.

Бошим кўйсам парёсқа ҳам тоғидай ботар,
Юрагимнинг бир четиди оғриқ ётар.
Негай сенсиз туллар чўлаб, тоғлар отар,
Онажоним, соғинтириб қўйдинг мени.

Соғинч доғи юрагимни қилар вайрон,
Ёзай десам қаламларим юрмас ҳар ён.
Бу дунёда ҳамма ўтар, ҳамма — меҳмон,
Онажоним, соғинтириб қўйдинг мени.

Ҳижрон доғи юрагимни айлар пора,
Дийдорингни бир бор кўрсам дейман зора.
Аммо бунга етишмоққа йўқдир чора,
Онажоним соғинтириб қўйдинг мени.

БАХТ

Бахтнинг ўрни хаёл деб,
Ўйлашлар подондир.
Азобни, дардни енгган,
Ҳар дилга бахт макондир.

Ҳали тонг қувёш порлар,
Тун бўшатар ўрнини.
Умид шўғласи порлаб
Йўлинг ёритар сенинг.

Бардони менга оға бўл,
Ишонч менга бўл ини.
Кўнглим бир бор завққа тўл,
Сўянганим бор мени.

Токи бор экан дунё
Ноумидга у тақдир.
Бахт бу ўлмайди асло
Гарчи у ярадордир.

Дилором ЖУМАНИЁЗОВА

ЖУМБОҚ

Дўстларнинг шодлигини баҳам кўрмасанг,
Ё, оғир кунда ёнда турмасанг.
Сен ҳам инсон бўлиб, хаёл сўрдингми,
Мен нега шундай деб, ўйлаб кўрдингми?

Қилмишинг зиён-у, қилигинг фитна,
Бировга фойданг йўқ, ичганинг зикна.
Умрингда бировдан аҳвол сўрдингми?
Мен нега шундай деб, ўйлаб кўрдингми?

Ҳамма хурсанд бўлса, хафасан доим,
Сен қандай инсонсан билмам, Худоёйим!
Сен ҳам бирон марта сўзда турдингми,
Мен нега шундай деб, ўйлаб кўрдингми?

Ҳаммадан айб топиб, нолайсан мудом,
Қолганлар одаммас, битта сен одам.
Ойнага боқибон, юзинг бурдингми,
Мен нега шундай деб, ўйлаб кўрдингми?

Атрофга бир қара, умринг ўтмоқда,
Ўйла, ахир сендан нима қолмоқда.
Лоақага сўнги бор, савол бердингми,
Мен нега шундай деб, ўйлаб кўрдингми?

Энди ўзинг ўйлаб, ўзинг фикр қил,
Сўнги бор бир гапни айтганин секин.
Мен нега шундай деб, ўйламасанг ҳам,
Фақат бу дунёдан тинчгина кетгин.

Шербой ШЕРОВ,
Қашқадарё вилояти соғлиқни
сақлаш Бош бошқармаси
бўлим бошлиғи.

НИМА? НЕГА? НИМА УЧУН?

АЙИРИШДА ЎРИН АЛМАШТИРИБ БЎЛАДИМИ?

Агар айириш амалини бажариш чоғида камаювчи ва айрилувчининг ўрни алмаштирилса, математикада **манфий сон** деб аталувчи айрма келиб чиқади. Оддий, кундалик ҳисоб-китобларда манфий сон чиқариш усулидан фойдаланилмайди. Масалан: 8 та қаламнинг 6 таси олиб қўйилса, 2 та қалам қолади. Аммо ҳеч қачон ўрин алмаштириб, 6 та қаламдан 8 тасини олиб қўйиш мумкин эмас.

КЎПАЙТИРИШ АМАЛИ НИМА?

Кўпайтириш маълум бир сонни иккинчи бир сон даражасида катталаштириш амалидир. Масалан: 3 сони 4 сонига кўпайтирилса, 12 келиб чиқади. Бу

ҳолатда 3 нинг микдори 4 марта оширилди, яъни $3+3+3+3=12$. Бу амалда **3 ва 4 кўпаяовчи, 12 кўпайтма** дейилади. Худди қўшиш амалидаги каби кўпайтиришда ҳам кўпаяовчиларнинг ўрнини алмаштириб ҳисоблаш мумкин. Шу боис $3 \times 4 = 4 \times 3$ га дейиш мумкин.

БЎЛИШ АМАЛИ НИМА?

Бўлиш кўпайтириш амалига тескари бўлган ҳаракатдир. Бу ерда маълум бир сон иккинчи сон даражасида камайтирилади. Масалан, юқоридаги мисолни аксинча бажарамиз. Яъни 12 сонини 4 га бўлсак, 3 сони келиб чиқади. Бу ерда **12 бўлинувчи, 4 бўлувчи, 3 бўлима**. $12:4=3$ бўлгани каби, $12:3=4$ чиқши амалнинг тўғри бажарилганини кўрсатади.

БЎЛИШ ВА ТАҚСИМЛАШ БИР НАРСАМИ?

Бўлиш бу биз бирор нарсани тақсимлаётганимизда амалга ошириладиган ҳаракатдир. Масалан, 10 дона олмани 5 нафар бола ўртасида тақсимлаш керак. 10 ни 5 га бўлсак, 2 келиб чиқади. Демак, ҳар бир болага 2 донадан олма тўғри келади.

БЎЛИШ НИМА БИЛАН ИФОДАЛАНАДИ?

Бўлиш амалини бажариш чоғида математикада олма-уст турган икки та нукта (:), каср белгиларидан фойдаланилади. Масалан, 10 ни 5 га бўлишни қуйидаги кўринишларда ёзиш мумкин: $10:5=2$, $10/5=2$.

ДАРАЖАНИ ОШИРИШ НИМА ДЕГАНИ?

Даражани ошириш амалида маълум бир сон ўзига бир неча марта кўпайтирилади. Агар сон ўзига 2 марта кўпайтирилса, **квадрат**, 3 марта кўпайтирилганда эса **куб** дейилади. Мисол учун: 3 нинг квадрати 9 га тенг. Яъни $3^2=3 \times 3=9$. 3 нинг кубы эса 27 га тенг. Яъни $3^3=3 \times 3 \times 3=27$.

СЕҲРЛИ КВАДРАТ НИМА?

Сеҳрли квадрат кўп асрлардан бери математик бошқотирма сифатида одамларни қизиқтириб келади. У одатда энига ва бўйига тенг микдордаги катакларни олиб, учта асосий қоида бўйича рақамларни ёзиб чиқишни талаб этади. Яъни:

1. Ҳар бир қатордаги(энига) сонлар йиғиндиси бир хил бўлади.
2. Ҳар бир устундаги(бўйига) сонлар йиғиндиси бир хил ва албатта қатордаги сонлар йиғиндиси тенг бўлади.
3. Диагонал бўйича сонлар йиғиндиси бир хил ва албатта қатор ҳамда устундаги сонлар йиғиндиси тенг бўлади. Масалан:

4	9	2
3	5	7
8	1	6

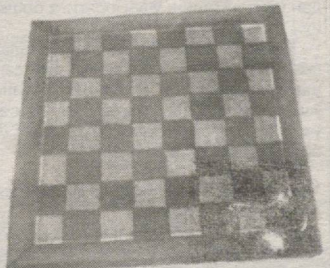
Ушбу сеҳрли квадратда сонлар йиғиндиси энига, бўйига ва диагоналда 15 га тенг.

Сеҳрли квадратни илк бора 1471-1528 йилларда яшаган немис рассоми Алберт Дюрер ўзининг “Меланхолия” номли асарига чизган. Дюрернинг сеҳрли квадратда сонлар йиғиндиси нафақат энига, бўйига ва диагоналда бўйича, балки тўртта кичик квадратда ҳам бир хил эканлигини кўрсатди.

ШАХМАТ АФСОНАСINI БИЛАСИЗМИ?

Қадимги ҳинд афсонасига кўра, бир куни Рожанинг хузурига Сесса исмли киши келади. У янги ўйин ихтиро қилганини айтиб, сарой ахлини шахмат билан таништиради. Рожага ўйин жуда маъқул бўлади. У Сессани рағбатлантирмоқчи бўлади ва:

- Тила тилагингни, айтган нарсангни бераман, - дейди.
Сесса рожага таъзим қилганча:
- Эй улуг ҳукмдор, менга кўп нарса керак эмас, - деб жавоб қилади. - Бор-йўғи мана шу шахмат тахтасининг биринчи катигага бир дона, иккинчисига

2 та, учинчисига 4 та, тўртинчисига 8 та, бешинчисига 16 та ва шу тарзда ҳар кейинги катигада олдингисидан икки марта кўп бугдой дони берсангиз kifoya. Унинг илтимоси рожага жуда арзимас бўлиб туюлади ва хизматкорларини чақириб, Сессага бир қоп бугдой бериб юборишни буюради. Бу буйруқни эшитган Сесса қулиб қўяди. Математика илмида етук бўлган вазирадан бири рожага секингина:

- Ҳазрати олийлари, бутун салтанатингиздаги бугдойни йиғиб чиқишганда ҳам ваъдангизни бажара олмайсиз, - дейди. Чунки бир қарашда арзимасдек туюлса-да, аслида геометрик прогрессия қоидасига кўра Сесса сўраган микдордаги бугдой жуда ҳам кўп эди.
ДАРМОН тайёрлади.

нингни қийнаганини қолди. Дорихоналарда стерилланган дока сотилар экан, ўша маъкул-ов, назаримда. Икки метрча олсанг сенга бемалол етиб, ортиб ҳам қолса керак.

- Қизиксан-а, Наргиз, арқони, доками нима фарқи бор?

- Вой, дугон, шу оддий нарсани ҳам билмайсанми? Мутахассисларнинг фикрича, арқоннинг турган-битгани гиж-гиж микроб экан. Гигиенага ҳам мос эмас, соғлиқ учун ҳам ўта зарар, билдингми? Дока эса бошқа гап! Оп-поқ, чиройли, кейин лицензия деганларидек...

- Тўхта, тўхта, Наргиз! Ўлаётган одамга гигиенани... нима кераги бор? - сўради кўзларини жавдиратиб. - Кейин... қанақа микроб, қанақа лицензия?! - деди-ю... кулиб юборди!

Худого шукр, муо сўри эрий бошлади. Шу фурсатдан

Сабаби, ҳаяжон ила ташқаридаги ҳукми кутаяпсиз. У ерда эса барчангизнинг тақдирингиз ҳал бўлаяпти: минглаб оғанини ичида фақатгина биттангиз дунёга келиб, яшаш ҳуқуқига, севишиш, завқ олиш, гулчечак нима-ю, ёмғир нималигини англаш ҳуқуқига, кўриш, эшитиш, югуриш, хандон отиб кулиш, лаззатланиш қобилиятининг фойдаланиш ҳуқуқига эга бўласиз. Қолганлар эса йўқлик қаърига абадий қилиб кетади. Дунё юзини кўриш имкони 100.000дан биттада бор, холос. У кимга насиб этиши эса тақдир қўлида. Худди лоторея билетидек. Фақат бу ерда машина эмас, ҲАЁТ тикилган. Сиз кутасиз, кутасиз, кутасиз... Умингиз узилган бўлса-да, кутишдан бошқа иложингиз йўқ. Атрофингизда эса сиздан-да хушрўй, соғлом, қобилиятли жигарларингиз... Ниҳоят эшик очилиб... СИЗНИНГ ИСМИНГИЗ айтиб чақирилди! Ҳа, чиндан ҳам ўша йўқликда қолиб кетган жигарларингиз генларидан сиздан-да юз чандон иқтидорли, қатъиятли инсон камол топиши мумкин эди, эҳтимол, лекин ўшанда яшаш бахтини айнан сиз олиб кетгансиз, омад сизга кулиб боққан. Хўш, нега энди ҳаётдан тонаяпсиз? Чарчадингизми? Муаммолар қийнаётми?

сан?"-деб шивирларди ички бир овоз. "Майли, балки уни сен ўлдирмагандирсан. Аммо муштлашиш ёмон эканлигини, оқибати оғир бўлишини билмасмидинг?!"

Буларни ўйлаб, Отабек арқонни ечганда, ўз ихтиёри билан милиция бўлимига бориб, таслим бўлган. Тўғри, у қамалди. Озмунча нарсани бошидан ўтказди у ўша ерда?! Лекин ҳозир ҳаммаси ортда қолган. Яхши ҳулқи ва меҳнатсеварлиги учун Отабек муддатидан олдин озод этилиб, оиласи, ота-онаси бағрига қайтиб келган. Ҳозир у жамиятимизнинг фаол аъзоси, фойдали меҳнат билан машғул. Муҳими, ҳаётнинг азизлигини, яратганининг инъоми эканлигини билиб, уни қадрлайди.

Сайёра-чи? Бир қарашда ҳаёт кимга лаззат бўлса ҳам, унга азоб эканлиги аниқ. У жуда гўзал, ўзига ишонган, маҳалласининг энг олд қизи бўлган. Ҳали ҳам унинг тим қора шахло кўзларини, майин юзларини унутиш осон эмас. Оиласининг кенжатоғи, эркатойи бўлиб улғайган.

Пойтахтда таҳсил олаётган даврида, дугоналарининг ҳазили оқибатида ётоқхонанинг 2-қаватидан паства кулаб,

БАҲОР ҚАЙИШЛАДИ...

Рўпарамда ўтирган қиз маҳалламизнинг қўли гул чевари. Бошқа қизлардан кўриниши фарқ қилмайдиган, истараси иссиқ, ойдеккина қиз бўлса ҳам, негадир ўзини айиқ полвондек бесўнақай, деб тасаввур қилади. Бу албатта нотўғри тасаввур, **Нозигул**нинг ёлғиз нуқсони - бу унинг чап кўзи. Болалигида ўйинқароқ синфдош бола шўхлиқ қилиб, унга қарата отган чизгич Нозигулнинг чап кўзини шикастлаган. Яъни чап кўз гилай бўлиб қолган. Лекин ана шу нуқсон бу ҳаётдан воз кечишга сабаб бўла олмайди-ку, тўғрими? Бу қизга эса қанча уқтирмайин, барибир ҳозир у ўлимни барча муаммоларнинг ягона ечими, деб ҳамма нарсадан афзал билапти. Далилларим қор қилмагач, унинг дардини жим тинглашдан бошқа иложим йўқлигини англадим. Дарди эса бир дунё: ёши 30 га етса-да, кўзи деб уни ҳеч ким сўраб келмаган, оиласида тўнғич фарзанд. Ука-сингилларининг ҳам бўйи етиб қолган, аммо опачанинг юзидан ўтишолмай, ҳали-ҳануз оила қуришмаган. Ота-онаси набира орзусида. Онасининг қон босими баланд, лекин шу далил ҳам Нозигул учун аҳамиятсиз эди ҳозир. У ўлса, ҳамма ундан кутулади гўё. Йўқ, бу шум ниятдан уни қайтариш учун юрагига бошқа йўл излаш керак.

- Майли, - дедим ўрнимдан кўзгалар эканман. - Шу хулосага келган экансан, демак асосинг бор. Бу сенинг ҳаётинг, ўзинг ҳал қилавер. Фақат айт-чи, сен ўзингни осмоқчимсан, ё бошқа йўл билан кетмоқчимсан ҳаётдан?

- Нима эди?

- Ҳеч нима. Ўзим сўрадим қўйдим-да. Агар осмоқчи бўлсанг, кафолати йўқ арқонлардан фойдаланиб ўтирма, жо-

фойдалана олсам зўр бўларди, аксинча... Жойимга ўтирдим-да, Нозига аввал бир гапни айтдим, қарасам, таъсир қилаяпти. У гапдан кейин эса унинг муаммосининг ўлимдан бошқа ечимлари ҳам мавжудлигини айтдим. Масалан, "Оила ва жамият" газетасининг "Оила" бўлими. Бу савобли лойиҳанинг қисқача моҳиятини тушунтирдим. Нозигул жим ўтирса-да, барибир гапларимни эътибор билан тинглаётганини англаш қийин эмас эди.

Яратганга минг бора шукр, чевар қизимиз ҳозир соғ-саломат, ўз хунари ила маҳалладошларига хизмат қилиб чарчамаяпти, асосийси умидли дунёда умид билан яшаяпти. "Оила ва жамият"нинг ҳар бир сонини олиб ўқишга одатланди. "Оила" бўлимидаги эълонларни диққат билан кузатиб борганидан жуда хурсандман, зора унинг ҳам тенги чиқиб, тўй-томошаларда ўйнаб-кулиб хизмат қилмас.

Энди қандай гап айтиб, ўшанда Нозигулнинг қалбига йўл тоганимни айттайми? Биламан, ҳаёт—мураккаб. Баъзида ҳаммамиз ҳам ундан чарчаймиз. Бунинг сабаби кўп: кимгадир ўз ташқи кўриниши маъқул эмас, кимнингдир соғлиғи ёки шахсий ҳаёти, ёки руҳияти панд беради. Хар бир инсон ўзича бир дунё. Муаммолар ҳам шунга яраша турфа. Аммо ҳаётимиздек азиз неъматдан воз кечишимизга лойиқ асос бормикан, бу дунёда?

Тасаввур қилинг, сиз қоронғу зистимонда ўтирибсиз. Атрофни кўра олмасангизда, шу ерда сизга ўхшаш минг, юз минг ака-ука, опа-сингилларингиз борлигини биласиз. (Агар англаётган бўлсангиз, мен ҳар бир одамнинг йўқлиқдан бор бўлишдек яратганининг мўъжизаси ҳақида сўз юритмоқдаман.)

Барчангиз сукут сақламоқдасиз.

ми? Ахир буларнинг бари вақтинча. Ҳаёт эса барибир гўзал! Ўткинчи, майда-чуйда ҳаёт ташвишларини деб ундан айри тушиш - бу оддий шамоллашни атом бомба билан даволашдек гап.

Мен бир йилгити танийман. Исми **Отабек**. Бир пайтлари у одам ўлдиришда айбланиб, 15 йилга яқин муддатга озодликдан маҳрум этилган. Лекин ҳеч кимни ўлдирмаганини ўзи аниқ билади. Шунчаки, маҳалладаги тўйхонага дўстлари билан бориб, меҳмон бўлган. Даврада кайфи ошиб қолган бир йилгити барчага, шу жумладан Отабекка ҳам шилқимлик қилиб, жигига теккан. Аввалига Отабек маст одамга тенг келмаслик учун чидаган. Лекин баъзи гаплари юрагидан ўтиб кетган шекилли, оқибати қаттиқ муштлашиш билан тугаган. Албатта, Отабекнинг акалари укасини тезда ажратиб, уйга олиб кетишган, у бола эса тўйхонада қолиб кетган. Лекин буни қарангки, эртаси кун тонгда ташландик бир бутқада ўша кайфи ошиб қолган боланинг жасади топилган... Эндигина 17 баҳорни қарши олган Отабекнинг аҳолининг тасаввур қила олмасими? Оила аъзолари чоп-чоп қилиб, ўлғига қандай ёрдам беришни ўйлаётганларида Отабек ҳовлининг четигада ҳали таъмирдан чиқмаган бинонинг шифтига арқон боғлаб, сиртмоқ ясаган. Ўшанда унинг назарида бу энг тўғри йўл эди, чоғи. Тўғри, ота-онасига қийин бўлади бу жудодлик. Лекин 15 йил давомида қамоққа қатнаб, ўғлининг заволи умрига қуйгандан кўра... "Вақт ўтиб, унутилади", деб ўйлади Отабек, "Қамокдан кўра ўлим афзал..." Сиртмоқни бошига энди илаётганда эса ҳаёлидан "Қўрқоқ!"-деган фикр ўтган. "Қилиқни қилиб қўйиб, энди қочмоқчим-

умуртқа погонаси лат еган, бир умрга тўшакка михланиб қолган. 19 ёшли орзуларга лиммо-лим қалб учун бундан даҳшатлироқ фожеа бормикан дунёда?! Шу фожеага ҳам мана 15 йил бўлибди. 15 йил... Айтишга осон, аммо кўрган кунни оғриқдан, азобдан иборат инсон учун бу асрга татиғулик вақт. Орзулари чил-чил синган қиз шу давр ичида тушунлиққа ҳам тушди, уқубатнинг аччиқ таъмини ҳам таътиб кўрди. Кези келганда: "Бу кунингдан ўлганинг яхши!", "Ундан кўра қаравотинга ўзингни ос!"-каби захри аччиқ гапларни эшитишга мажбур бўлди. Аммо ҳаётга муҳаббатни сўнгани йўқ! Нафақасидан оз-оз йўғиб, аввалига қичкинагина бузоқча олиб жигарлари ёрдамида парваришлаб, катта молга айлантирди. Сўнг сонини кўпайтириб, боқиб, уларни сотди ва ўтган йили кўшни тумандан шинамгина уй сотиб олди. Дўстлари, биродарлари ёрдамида уйни таъмирдан чиқариб, қўчиб ўтди. 11 йил муқаддам бир чақалоқни фарзандликка олиб, меҳр билан катта қилди. Ҳозир қизи Нафосат 4-синф ўқувчиси. Ақлли, жуда одобли қиз, Сайраннинг дастёри.

Отабекнинг, Сайёранинг бардодидан ҳар биримиз ўрناк олсак арзийди. Бу азиз бошимизга неки савдолар тушмасин, бари ўткинчи. Улар қанчалар улкан, қанчалар чимал бўлмасин, ҳаётимиздан воз кечишимизга арзиймади!

Унутманг, **Баҳор қайтади албат, Инсон умри бетакрор. Барчасига даво—вақт, Бардош ва бахт бўлсин ёр.**

Интилишдан, умид қилишдан, ҳаётни севишдан ҳеч ҳам чарчаманг.

НАРГИЗАБОНУ,
Тошкент вилояти,
Паркент тумани.

Ҳаёт ташвишлари ва қувончлари

Эрталабки соат 8. Баҳром сапчиб уйғонди-ю, девордаги соатга қаради. "Оббо, бир пасда 8 бўпти-я! Уф!..." У кайфияти бузилиб ўрнидан турди.

Эснади, керишди, ишдан кечга қоляпти. Ярим тунгчага телевизорда кино кўриб уйку ҳам чала бўлган. Боши гувиллади.

- Уйғотиб қўйсанг бўлмайми! - деб ўқрайди хотинига. Хотини жим. "Ўзим энди турдим"-дея олмайди. У аял-тапил ювиниб чикди-да, кийина бошлади. Аксига олиб бир пой пайпоғини тополмайди. У ёққа қарайди, бу ёққа қарайди, худди осмонга учиб кетгандек пайпоқ йўқ. "Тавба, кечкурун шу ерда турувди-ку"

хотини стол тагини, кўрпачалар қатини қўл тикиб пайпаслаб кўради. Йўқ. Хотин ҳам хуноб, эри ҳам. Шу пайт... уч ёшли қизчаси пайпоқни кўғирчоғининг оёғига қийғизиб қўйган экан, нариги хонадан ўзи топиб чикди.

- Онангдан кўра ақлироқсан,

қизим, - деди Баҳром пайпоғини кия туриб. Туфлисини кийиб бўлгач, энди оёқ кийим чўткасини кидира бошлади. Қани топилса.

- Чўтка қани? Кўрмадингми? - сўрайди хотинидан.

- Турувди-ку жойида, нега тополмайсиз-а, - эснаб-эснаб йўлкача чикди хотини. - Кечкурун қизингиз йўнаб юрвди. Чўтка қани Гулноза?

Ҳеч нарсига тушунмаган Гулноза дам ойсига, дам дадасига

мўлтираб елка қисди: - "Билмайман..." Шошганда "лаббай" топилмас дейдилар.

- Бўпти, - деди Баҳром ҳафсаласи пир бўлиб. - Эски латта бергин, туфлимни артиб олай, ахир кечга қоляпман.

узатди. Баҳром латтани олди-ю шу заҳоти хотинининг юзига улқотирди. Чунки у Гулнозанинг иштини эди. "Юрибсан-да сен ҳам хотинман деб", - Баҳром еб қўйгудек бўлиб унга яна ўқрайди. Хотин яна жим. Латта топил-

маса нима қилсин!

Баҳром жаҳл билан эшик парданинг учига туфлисини артиб-да чиқиб кета бошлади.

- Нонушта қилиб олсанг-чи, чой тайёр, - деди онаси ўғлининг орқасидан. Она бомдод

намозидан сўнг чой қайнатиб, пиёаларни чайиб, бир чойнак чойни дамлаб ичиб ўтирарди.

- Бугун ишим юришмайди, биринчидан, кечга қолдим. Яна қроқ-тумшук, яна кесатик эшитаман. Иккинчидан, автобус ҳадеганда кела қолмайди... "Падарига лаянат бунақа ҳаётни..."

- У асабий ҳолда сигарет тутатиб кетиб борарди. Эрталабки насиба - бир пиёла чой ичмай кетган ўлғига ичи ачишиб қолган она ҳар кунни бўлагидан эру хотин можаросига аралашмай ўтирарди. Тасбеҳ ўғириб ўтираркан, ўзига ўзи дерди: "Билмадим, мошда-ми айб, тошда-ми!"

МУҲАББАТ ТУРОВОБА

Зиёдаҳон Нўмонжон билан бир институтда бирга ўқиб биринчи курсдаёқ севишиб юриб, уйланишмаса ҳеч бўлмайдиган бўлганидан кейин ота-оналар розилиги билан тўй бўлди. Келин-куёвлар институтни тугатгунча Тошкентда Зиёдаҳонларникида яшаб туришларини ота-оналар маслаҳатлашиб олишди. Институтни битиргач Нўмонжонни Андижонга ишга юборишди. Зиёдаҳон бўйида бўлгани учун уларга берилган уйга яқин мактабга ишга кирди.

Нўмонжонни тез орада раёкомга ишга олишди. Икки хоналик уй беришди. Зиёдаҳон энди ўғилчаси билан овора, уйлари суяунч-кувонч, ота-онаси, қайнона-қайнатаси келиб-кейтиб ёлғиз қўйишмайди.

Бир йилдан кейин иккинчи фарзанд - қизча туғилди. Болалари уч-тўрт ёшли бўлгунча Нўмонжонни Тошкентга ишга олишди. Яна ўғиллик бўлишди.

Йиллар ўтди Нўмонжон «Нугман Атаевич» бўлиб олий мансабларга лойиқ топилиб, кун сайин мартабаси ортиб борди.

Мартаба ошган сари кишининг феъл-атвори ҳам ўзгариб борар экан. Авваллари Зиёдаҳонни айтгани айтган бўлса, энди сал гап ўтса, Нўмонжон: - Эсингиз борми, шу ишни ўйлаб қўйасизми, кишининг ўзида бўлмаса ўргатиб одам қилиб бўлмас экан-да, - дейдиган гаплар чиқди.

Қўлига пул тушиб, яна ҳам парвозланиб, оёқ остидагини кўрмайдиган бўлиб қолди. Аввалги ширин сўзлар йўқ, икки гапнинг бирида:

- Қаёқдана сени учратдим, қанча гўзал нозанинлар атрофимда гирдиқапалак, - дейдиган, ярми ҳазил, ярми чин гаплар чиқадиган бўлди.

Иш билан сафарларга тез-тез борадиган, чет элларга «иш юзасидан кетаяпман», деб кетгандан кейин у сафарларнинг «шамоли» келади деган бўлди. Зиёдаҳон:

- Мени ҳам олиб бординг, - деса эри:

- Вой, сени сафарга олиб бориб бўладими, ҳаётдан оққада қилиб кетгансан-у, сенга дафтар текшириш бўлса, бир одам билан тузук-қуруқ сўзлашни билмайсан-у, - деб жеркиб берадиган бўлди.

Бир сафардан келганда ювладиган кийимлари ичидан аёлларнинг тунги кийими чиқди. Зиёдаҳон қўлигага чалинган, гоҳо ўзи пайкагани беғона атирлар иси, эрталаб кийгизган қўйлагидега лаб бўёқ изини қаердан эканини эридан тасдиқлаб оломқчи бўлиб сўраганида, Нўмонжон: «Менга тухмат қўйасизми, мен қаёқдан билай ўзингизнинг кийимингиз бўлса керак-да, ёки миёнгиз айнаиб, ишқолга солиш ўрнига жомадонга солгандирсиз-да. Жиннихонадан

дўхтир чакириб, сизни кўрсатиш керакмасмикан? Агар ундай-мундай гапларингиз менинг мансабимга зарар етказадиган бўлса, «хотиним» жинни бўлиб қолди», дейману жиннихонага оёқ-қўлингизни боғлаб бериб юборишга тўғри келади-да», - деди ҳазилга олиб.

Бу ҳазилдан Зиёдаҳоннинг сочи тик бўлиб кетди. Эри мансабини қандай яхши кўришини, биларди, бир гап чиккудек бўлса, айтганини қилмасдан қўймаслигига қўзи етарди. Шунинг учун ҳам ҳеч гап айтмайдиган бўлди. Эрини «иши кийин, асаблари бузилмасин, майли уйга келади-ю, болаларни уйлаб, қизини эрга бериб олайлик, кейин ҳаммаси ўз ўрнига келар», дейдиган бўлди, ўзини ўзи босиб. Болалар бирин-кетин уйланишди, қизини

говда жавоб бераётган одамдек.

- Ҳа, эмуш-а, - деди телефондаги овоз жигибийрони чиқиб. - Ҳозир энди бошқасининг қорини қаппайтириш билан оворадир у ифлос... Менинг умримга-ку зомин бўлди. Йўлимни тўсавериб, шу йўлга бошлади. Сизни мен ҳурмат қилар эдим, содда ишонувчанлигингизга аяр эдим... Мен билан яшаганларини фарзандларингиз билишадиган, чамаси, сизга айтишмас-да? Ўн йилдан бери қаерга борган бўлса, бирга борганмиз. Одамлар олдида обрўим тушмасин, деб ўзингизга келиб-кейтиб юради-да.

Агар битта гап чиқаринг-чи, нима деркин-у, нима қиларкин? Асли менинг ҳолим ҳам сизникидек, фақат мен у кишидан ваъда қилганларидан ортинги талаб қилолмайман. Сиз қону-

эри ҳам фарзанд кўришига қараб туриш керакми? Йўқ! Энди чидаб бўлмайди, қудалар, келин-куёвлар олдида эри нима деган одам бўлади?..

Зиёдаҳон телефонда эшитган гапларини айтса, эри нима деркин, ростдан ҳам хотинини жиннихонага бериб юборармикан, фарзандлари қараб тураверишса керак-а? Зиёдаҳондан уларга фойда йўқ. Бутун обрў, бутун керилиб юришлари келажакларини ҳал қиладиган оталарида. Фарзандларини синаяб кўриб, нима фойда топади? Фақат уларнинг ўзига бўлган муносабатларини билиш учунми? Зиёдаҳон ҳам эрининг қилиқларини сезиб юравериб, ундан кўнгли аллақачон совиган-ку, агар кўнгли бўлганида эрини ўзига қаратиб олмасмиди? Ё ҳамма майда-чуйда гаплар,

етмагандек ўшанда ётоққа кириб уй кийимингизни кийиб олинг, деса икки кийимлар ҳаммаси тескари кийилган эди, Зиёдаҳон: - «Нега ундай», деса, эри:

- «Эрталаб ўзингиз кийимларини тескари тарафи билан бергансиз. Аслида ҳам менга парвоингиз йўқ. Қариндизингиз, қарамай қўйдингиз», - деб жанжал қилганди.

Ундан сал кейин Зиёдаҳонга «хуррак отасиз, кундузи иш билан чарчайман, кечаси ухлашим керак», деб бошқа хонада ётадиган бўлганди. Ушандан буён эрини бир жойга бориб юришини сезса ҳам иззат-нафсини ерга урмаслик учун ўзини сезмасликка оларди. Кейин ўзи шундай бўлиши керакдек кўникиб кетди. Бир куни дугоналари билан гапиришиб қолганида:

- Эримни қаритиб қўйдим, ярамай қолдилар, - деганида дугоналаридан бири:

- Ҳеч-да, эринг сен учун қаригандирлар-да, ёнларидан сал келишган жувон ўтса қўзлари ўйнаб кетади-ю. Ўзинг эрингга «подход» қилишни билмайсан-да, бундоқ у ер, бу ерини сий-паламайсанми, эркаламайсанми? Ўзинг ҳам совуқдирсан-да, - деганди.

Ушандан бери дугоналари ҳам эри ҳақида бирор гап эшитилган-у, Зиёдаҳонга айтишга ийманишса керак деб ўйлаган эди. Болаларнинг тарбияси ҳам бутунлай ўзига қўлиб кетган, Нўмон акаси уйга меҳмондек келиб-кетарди. Болалар ҳақида бирор гап, бирор муаммо бўлса, эри:

- Зиёдаҳон, менинг вақтим йўқ, ўзингиз тинчтинг, пул билан тинчийдиган бўлса бунинг иложини қилинг, - деб ўзидан соқит қиларди.

Ҳамма нарсаси ўзи балоғардон, уй ишлари, ўқитувчилик, ярим кечагача дафтар текшириш... Нўмонжон акасининг нимаси қўп, меҳмони... Уларни кутиш, ҳар кунги кир-чир, дазмол, у кишини чақмоқдек қўлиб ишга кузатиш бутун вақтини олиб чарчатиб юборган эди. Агар бирор иш эрининг кўнглидагидек бўлмасин-чи, кесатик гапнинг тағида қс пар эди.

Зиёдаҳон қизини «ҳали бировнинг уйига келин бўлиб бориб хизмат қилар, уйда яйрасин», деса, ўғилларини «ҳали оилалик бўлса ола хуржун бўйига илинар, бироз озод юрсин», деб ҳамма ишга ўзи улгуршига ҳаракат қиларди.

Келинлар келгач, қўлидан анча юмушларни олишди, бари-ка топишсин, сал нафас олгандек бўлди.

Майли, ҳаммасига ҳам чидаш мумкин, лекин қимдандир эрининг қизи борлигига нима қилиш керак?

Ҳамма билам экану фақат Зиёдаҳон бефаҳм бўлмас экан-да. Нима деган одам бўлди?

Шундай юрагини ёндирадиган ҳаёллар билан бўлиб турганда Нўмонжон акаси эшикдан савлат тўкиб кирди... Набиралар опоқдадасини ачоналайди, ўғиллар, келинлар, куёви, қизи алқапти. Ана, ҳаммасига совғалар ҳам улашяпти... ҳамма хурсанд...

Зиёдаҳоннинг кўнглини сўрайдиган йўқ. Агар эридан бировга бир оғиз сўз очса одамлар кулар: «Шундай эрини бадном қилаёпти», деб. Лекин нима қилсин? Кўнглини қаерга отиб юборсин?..

ОЛМОС

Ҳикоя

қўёвга беришди.

Уй тинч бўлсин, деб Зиёдаҳон гап қўпайтирмас, келинларни ҳам шунга ўргатган эди.

Бир куни уйига қимдир кўнғирок қилиб:

- Нўмонжон ака бормилар? - деб сўради. Зиёдаҳон:

- Йўқ эдилар, иш билан чет элга кетганлар, бирор ҳафтада келиб қолишлари керак, - деди.

- Ҳали ҳам «иш» билан юрибдилар, д-еб ишон-и-иб юрибсизми, нодон ойм? Нўмон аканингизнинг мендан бир фарзанди бор. Биз ўн йилдан бери бирга яшар эдик. Шу йиллар ҳам коммандировкага борганида мен бирга борардим... Менга уйланмоқчи ҳам бўлдилар, лекин мансабларига пугур етишини ўйлаб, «шундай ҳам биз биргалик-ку», деб сиздан ажрашмадилар. Қизим 9 га кирди, фарзандим у кишиданлигига гувоҳ ҳам керак эмас, қўйиб-қуйгандек Нўмонжон акага ўхшайди. Ишонмаслигингиз мумкин, менга бари-бир. Лекин мени ҳам «отставка»га чиқариб, энди бошқа жонан топибдилар. Мен-ку, майли уйнашман, билиб бу йўлга кирганман, ўша вақтда иқтисодий масалам танроқ эди. Менга квартира олиб бериб, тинчитганлар, давоим йўқ. Қизим менинг фамилиям-да, лекин «отаси ким» дейилган жойида Нугмановна, деб ёздириб ҳужжат олганлар. Бўйи етиб, турмушга беришда ҳам ўзим ёрдам бераман, деганлар. Гапларида турадиган, буни биламан. Мен-ку, уйнашман тилим қисқич, сизчи, сиз нега индамайсиз? Нимадан кўрқасиз? Ташлаб кетишдими? Аллақачон ташлаб бўлган. Бундан 10 йил бурун сизга импотентман деганмиди? Уйингизга ҳар куни келмас, иш билан район, областга бордим, дер эдимиз?

- Ҳа, районларга қўп борардилар, - деди Зиёдаҳон худди тир-

ний хотинисиз-ку, нега ҳақиқатингизни талаб қилмайсиз. Энди сизни ташлаб кета олмайдим, аввал у ишни қила олмаган одам, мансабини жонидан яхши кўради, мансабдан тушишдан қўрқадим. Келса, мени сўранг, кейингисининг оти Муҳаббат, Люба дейилармуш. Жуда замонавий аёл, ҳозир унинг фан номзодлигини битта олимга пул бериб, ёздириб бераёпти. Ишонмасангиз, ёрдамчисидан сўраг. Кечира-сиз, мен сизнинг кўзингизни очмоқчиман, холос. Яна фарзандлик бўлиб қолсалар ажабланиб юрманг. Эрингиз жуда серхосил, сермуҳаббат, ётиш-туришга ўч, «импотентман» деганига ишонманг... Хўпми, энди бу ёғига билганингизни қилинг...

Зиёдаҳон бу аёлнинг гапларига қўйилмай, фикр билдирмай қўлоқ солди. У аёл айтган гапларни сезиб юрса ҳам нима қилсин?

Билиб туриб, билмасликка олгани яхши эди. Чунки кўнгли тинч, фарзандлари тинч... Энди нима қилсин? Ҳеч қачон бирор инсон:

- Эринг ундок, эринг бундоқ деб айтмаган эди. Энди бўлса умр ўтиб, набиралар туғилганида бундай изза бўлиш... Набиралар билан олдинми кейин

ҳеч кимга айтиб бўлмайдиган ишлар, уни эридан совиштиб юборган эди, шекилли. Шунинг учун телефондаги аёлнинг сўзлари унинг учун қўйилган гап эмас, қачондир шундай муаммага дуч келиши турган гапдек эди. Ҳаёли шулар билан бандлигида: «Нўмон Отаевич эртага чет элдан келади», - деб «помошник» телефон қўқди. Зиёдаҳон бу хабардан бир қалқиб тушди. Уйда келинларига айтди, тайёргарлик бошлади. Қизи набираси билан келиб ётиб қолди. Зиёдаҳон кечаси билан

мижжа қоқмади, ҳаётини бошидан шу кунгача неча бор қайта яшагандек бўлди.

Азонда тантана билан Нўмон Отаевич бир неча «зам»лар билан кириб келдилар. Уйлар тўлиб кетди. Қиз, ўғил, келин, куёв, набиралар унинг атрофини қўршаганда Зиёдаҳоннинг кўнглидан икки хил туйғу кечди:

- Ёшлигидан севгани, кўз очиб кўргани...

- Бевафо, ёлғончи, ишратпараст, қариб қуюлмаган...

Қайсиниси устун?

Нима қилсин? Ҳозир айтса, Нўмонжон: «Оналаринг шу ёшга кирсам ҳам мени рашк қиладим, неча кундан бери сизларни соғиниб, энди чарчаб уйимга келсам, жанжал қўтарам», - деб болаларини олдида Зиёдаҳонни айбдор қиладим. Ўғил-қизлар, келин-куёвлар нима дейишадилар? «Аямиз шу ёшга кириб, шу гапларни қўтариб юрибди», дейишадилар-да! Қудалар эшитса, ана шармандалик... Лекин қанча чидаш мумкин?

Уша телефон қилган жувоннинг борлигини ўзи айтмаса ҳам билар эди-ю... Ҳа, Нўмонжон акаси 50 ёшга кирганида идорасидаги тантанали йиғиндан кейин ҳамма ўртоқлари уйига келиб, уч соат кутиб ўтиришган эди. Кечикиб келгани

ДАВАЛАМГА
ДАВО ТОПАДИМ

ДАВАЛАМГА
ДАВО ТОПАДИМ

ДАВАЛАМГА
ДАВО ТОПАДИМ

КУНГАБОҚАР-БУЙРАККА ЁҚАР

Буйрагим оғриб, шифокорга борганимда улар менга буйрагимда 4 та тош борлигини айтишди. Каттиқ оғриқдан қийналиб операцияга ҳам рози бўлдим. Аммо, бувим мени уйига олиб кетиб, даволади. Уч ҳафтадан кейин рентгенга тушганимда эса ундаги тошлар йўқлигини айтишди. Бувим мени мана бу усулдан даволаганди:

Кунгабоқарнинг 200 грамм майдаланган илдизини сирланган кастрюлкага солиб устига 1 литр сув қуйиб, 2-3 минут қайнатинг. Сувини ҳар куни овқатдан 20 минут олдин, бўлиб-бўлиб ичинг. Даволаниш пайтида шўр ва аччиқ нарсалар ейиш, спиртли ичимлик ичиш мумкин эмас. Тошлар нуралтидан жун рўмол билан яхшилаб ўралади. Шу вақтда кўпроқ олма, шивит, пиёз, тарвуз истеъмол қилиш лозим.

Р.УМАРОВА,
Жиззах вилояти, Зомин тумани

ОДДИЙ УСУЛ БИЛАН

Қизимнинг ўпкаси шамоллаб, йўтали ҳадеганда ўтиб кетармади. Шифокорлар айтган ҳамма дори-дармонларни қўласак-да, бўлмади. Онам айтган оддий усул эса катта ёрдам берди.

Новшадил спиртини бирор ўсимлик мойи билан аралаштириб, кечкурун юмшоқ латтага ботириб олиб кўракка қўйилад-да, устидан жун рўмол билан яхшилаб ўралади.

Ҳар куни ётишдан олдин қилинган бу муолажадан сўнг қизим йўталдан қутулди.

Б.ХУДОЙБЕРДИЕВА,
Қашқадарё вилояти,
Китоб тумани.

ЎЗИНГИЗ ТАЙЁРЛАШНИНГ ИМКОНИ

Дорихоналардан тайёр горчичник топа олмасам, куруқ хантал(горчица), ун ва ўсимлик мойини икки ош қошиқдан олиб илик сув билан аралаштираман. У кумоқ-кумоқ бўлиб қолмаслиги керак, акс ҳолда терини куйдириши мумкин. Кейин бу аралашмани қозоғга суриб, куракка ёпиштириб, устидан чойшаб билан ўрайман. Эрталабгача туриши керак. Эрталаб уни олиб ўрнига вазелин суриб қўяман.

В.РИХСИХЎЖАЕВА,
Охангарон шаҳри.

ШИФОБАҲШ КАСТОР ЁҒИ

Кастор мойининг ўзига хос шифобахш хусусиятлари борлигини биласизми? Маълум бўлишича, у кўпгина касалликларни даволашга катта ёрдам берар экан. Сизларга ўзим фойдаланганим усулларни ёзиб юбораяпман.

■ Кўзининг шиллиқ қавати яллиғланганда ётишдан олдин 1 томчида кастор ёғи билан томизиб қўйинг.

■ Сўғалини кетказиш учун эса эрталаб ва кечкурун 12 минут давомида кастор ёғи билан артинг. Буни 5 кун такрорлайсиз.

■ Яраларга бир кунда 5-7 марта кастор ёғи сурсангиз, тезда битади.

■ Шамоллашда уч ош қошиқ мойни бир ош қошиқ скипидар билан аралаштириб, кўракка сурилади ва яхшилаб ўралиб ётилади.

■ Чақалоқларнинг киндигига кунига 5-7 марта сурилса тез тузатади.

■ Теридаги доғ ва беҳушов холларни йўқотиш учун бир ой давомида шу мойдан сурилса йўқотади.

■ Бавосил(геморрой)да орқа тараф тез-тез оддий кир совуни билан совуқ сувда яхшилаб ювилиб артилгач, касторка мойи суриб қўйилади.

Мастура ҒОЗИЕВА,
Тошкент шаҳри

ОШҚОЗОН ОҒРИГИДА...

Йиллар давомида ошқозонимдаги оғриқ безовта қиларди. Ҳамкасбларимдан бири менга мана бу усулдан фойдаланиб кўришни таклиф этди:

Бир ош қошиқдан мойчечак(ромашка), валериана ўти, шивит(укроп)нинг устига бир стакан қайноқ сув қуйиб, ярим соат тиндириб қўйилади. Ушбу дамламани қайноқ ҳолда кун бўйи оз-оздан ичилади. Чиндан ҳам шу давлаламдан ича бошлаганимдан кейин ошқозон оғриғидан фориғ бўлдим.

О.ДАВЛАТОВА,
Тошкент вилояти.

ҚўЛЛАРИНГИЗ МАЙИН БЎЛСИН!

Қўл ва оёқ қафтарим дағаллашиб, ёрилиб, ишлашимга ҳалал бера бошлагач, турли муолажалар қилиб кўрдим. Аммо, фойдаси бўлмади.

Байрам кунларининг бирида жуда кўп дирилдоқ (холодец) пиширдим. Уни музлатгичга қўйиб, бир ҳафта истеъмол қилдим. Буни қарангки, шу вақт ичида қафтарим сезиларли даражада юмшаб мулойим бўла бошлади. Шу-шу тез-тез холодец истеъмол қиладиган бўлдим.

С.ҒУЛОМОВА
Сурхондарё вилояти,
Термиз шаҳри.

БАРМОҚНИ АСРАНГ!

Кўпинча бирор юмуш қилаётиб бармоқларимизни жароҳатлаб оламиз ёки тирноғимиз ости йиринглаб кетишидан қийналиб юрамиз. Мен эса бармоғим жароҳатланса ёки тирноқларимнинг ости йиринглай бошласа бинт билан яхшилаб боғлаб, кир ювиш кукунини солинган қайноқ сувга бирикки марта ботириб оламан-да, яна боғлаб қўяман.

Қувватсизликда эса мана бу усулдан фойдаланаман. 100 грамм ёнғоқни талқон қилиб қовуриб, устига қайноқ сут қўяман-да, 2 ош қошиқ асал аралаштираман. Уни 3-4 ҳафта давомида тунда еб юрилса олам гулистон.

Г.МАЎДИЕВА,
Тошкент тумани.

ИССИҚ СУВ ҲАМ ШИФОДИР

Биз қишлоқда яшаймиз. Касал бўлиб қолсак ҳам дори-дармон учун шаҳарга бориш жуда узоқлик қилади. Бир куни жуда каттиқ шамоллаб қолдим. Бошқа иложим қолмагани учун, тоғлиқлар қўлаган мана бу усулдан фойдаландим ва тезда соғайиб кетдим.

Бу муолажа жуда жўн. Умуман ҳеч нарсга истеъмол қилмасдан, фақат қайноқ сув ичилади, холос. Мен ҳам термосга қайноқ сув қуйиб олиб, ҳар ярим соатда ичиб турдим. Икки кун ўтмай тезда шамоллашим ўтиб кетди. Шундан буён сал шамолласам дарров қайноқ сув ича бошлайман ва дардимдан фориғ бўламан.

Х.АЗАМАТОВА,
Бўстонлиқ тумани,
Боло-дала қишлоғи.

ТАБИЙЙ ЎТЛАРДАН ЯХШИСИ ЙЎҚ

Ўғлим мактабга борадиган бўлганда ҳам тунда сийиб қўярди. Курсатмаган шифокорим қолмади. Охири қайнонанинг айтганини қилдим. 40 грамм қуритилган далачай(зверобой) ўти устига бир литр қайноқ сув қуйиб, икки соат давомида ўраб қўйдим. Сўнг сув ўрнига бу дамламадан ўғлимга ичира бошладим.

Шунингдек, 40 грамм қуритилган маврак(шалфей) устига бир литр қайноқ сув қуйиб, уни 1-2 соат ўраб қўйилади. Кунига уч маҳал бир стакандан ичилади. Далачай ўрнига мингбарг ўтидан ҳам фойдаланиш мумкин.

Л.ТОҶИБОЕВА,
Бухоро вилояти,
Қорақўл тумани.

ГРЕЧИХАНИНГ КАРОМАТИ

Камқонлик касалига учраганимда гречиха бўтқасини еб даволандим. Бунинг учун бир стакан гречиха ёрмаси, икки дона сабзи, бир дона пиёз, бир стакан майдаланган отулоқ ёки қичитки ўти(крапива), уч ош қошиқ бирор ўсимлик ёғи керак бўлади.

Гречихани ювасиз-да, сабзи, пиёз ва отулоқни майдалаб тўғрайсиз. Қозонга аввал мой қуясиз, сўнгра сабзавотларни жойлаб, устига гречихани ёйиб соласиз. Тузли сув қуясиз-да, 7-8 минут қайнатасиз. Сўнг ярим соат димлайсиз.

Тайёр бўлгач қаймоқ ёки саригё аралаштириб таъновул қиласиз. Унинг кароматини бир ҳафтадан сўнг сезасиз.

Г.МИРЗАКУЛОВА,
Наманган вилояти, Поп тумани.

КИЙИК ЎТДАН ЧОЙ ИЧИНГ

Бошим, айниқса орқа миям санчиб оғриганида ўзимни қўйишга жой топа олмасдим. Тоғ қишлоқларидан бирида мени табиий ўтлар билан даволашди. Бир ош қошиқ кийикўти(габрец) ва ялғиз барги устига 0,5 литр сув қўйилади.

40 минут яхшилаб қайнатилиб, сузиб олингач, ҳар куни уч ош қошиқдан ичилади.

Ушбу муолажадан сўнг, бошимнинг оғриши камайиб, орадан ярим йил ўтгач, бутунлай соғайиб кетдим.

У.МИРЗАКАРИМОВА,
Янгийўл тумани.

ГОВМИЧЧАДАН ҚУТУЛАСИЗ

Говмиччани даволаш учун қилмаган ишим қолмади. Бир кўзимдагиси тузалса, иккинчисидан чиқавериш жуда азоб берди. Бир куни кекса қўшнимиз менга говмиччани лампочка билан (иложи бўлса рефлекторли) тузатиш мумкинлигини айтди. Мен аввалига ишонмагандим. Оғриқ жонимдан ўтгач унинг айтганини сынаб кўрдим.

Диванга қўлай ётиб олгач, узун шнурга уланган, ёниб турган лампочкани 3-5 минут давомида говмичча чиққан жойга то қиздиргунча тутиб турдим. Буни ярим соат давомида 2-3 марта қайтардим, катта фойда қилди. Шундан сўнг кўзларимга бирор марта ҳам говмичча чиқмади.

В.ЭРҒАШЕВА,
Самарқанд вилояти,
Булунғур тумани.

ЁШАРТИРУВЧИ ОЛМАЛАР

Ёзда олмалар жуда кўп ва арзон бўлади. Айни шу вақтда мен ўзим учун олмалар ёрдамида соғломлаштириш ҳафтаси ўтказаман. Бир ҳафта давомида олма, кефир ва қўқ чой истеъмол қиламан. Мабодо улар меъдамга тега бошласа духовкада олмани шакарсиз, ўзини пишириб ейман.

Шу тўғрйли биринчидан, ортиқча вазндан қутуламан, иккинчидан, ичакларимни ҳеч қандай зўриқшиз зарарли хиллардан тозалайман. Учинчидан эса, танамдаги моддалар алмашинуви тикланади.

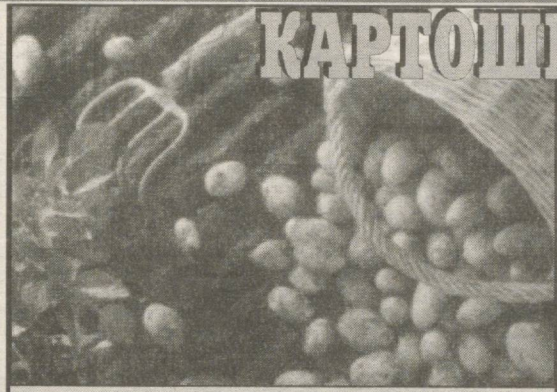
Мен доимо кўркам кўринишни истайдиган аёлларга қўйидаги бир ҳафталик олмали парҳезни тавсия этаман:

1-кун-1 кг; 2-кун-1,5 кг; 3-кун-3 кг; 4-кун-2 кг; 5-кун-1,5 кг; 6-кун-1 кг. олма. Шу билан бирга истаганча қўқ чой ичиб, озроқ қоттан қора нон ейиш мумкин.

А.ИРИСМЕТОВА,
Қашқадарё вилояти, Китоб тумани.

НОДИРА ва БАСИРА тайёрлашди.

КАРТОШКА БИЛАН ДАВОЛАНАМИЗ

Айтишларича, дунёда картошкадан ҳам маза-лироқ сабзавот йўқ экан! Картошка жуда тўйимли бўлганлиги учун уни «иккинчи нон» деб ҳам аташади. Бу сабзавот дунёнинг ҳамма мамлакатларида нафақат таом ўрнида, балки, тиббиётда ҳам парhezли овқат сифатида кенг истеъмол қилинади. Картошка билан қуйгани, танадаги турли шомоллашларни даволаса бўлади.

ЖУЯКДАГИ «ШИФОКОР»

Картошка - ҳар томонлама фойдаланса бўладиган ўсимлик. Тиббиётда унинг ўзи, гули, пояси, илдизлари ҳам ишлатилади. Айниқса, янги қавланган картошка-бебаҳо дармондори ҳисобланади. Янги картошканинг шарбатида каллий кўп бўлганлиги боис, у юрак-қон томир фаолиятидаги хасталикларни даволашда ишлатилади. Картошканинг киргичдан чиқарилган бўтқаси яраларни тузатишда ва қуйган жойларни, бод ва мушакларни даволашда ишлатилади. Томоқ оғриғи ва нафас олиш йўллари эса қайнатилган картошка билан буглашнинг фойдаси бекиёсдир.

ҲАММАНИ ДАВОЛАЙДИ

Томоқ оғриганда: 500-700 грамм янги картошкани, иложи бўлса майдароқ-

ларини яхшилаб ювиб, устига озроқ сув қуйиб, қайнатилади. 2 дона валидол таблеткасини майдалаб устига селгач, бошингизга катта сочиқни ёпиб кастрюл устига энгашингиз-да, 5-10 минут чуқур-чуқур нафас олинг. Буни кунига икки марта, эрталаб ва кечқурун такрорланг. Муолажани бутунлай соғайиб кетгунингизга қўллашингиз керак.

Артрит, подагра ва мушаклар оғриганда: 5-6 дона картошкани яхшилаб ювиб, 2-3 кун дераза тоқасига қўйинг. Тугунаклари яшил тусга киргач, пўсти билан йирик киргичдан чиқаринг. Тайёр бўлган бўтқани бўздан тикилган қопчага солиб буглаш-да, иссиқ

қопчани оғриётган жойингизга босинг. Сўнг устидан аввал сувқоғоз, кейин қалин жун рўмол билан ўраб қўйинг. Ушбу компрессдан тунда фойдаланган маъқул. Шу билан бир вақтда, эрталаб ва кечқурун ярим стакан илик, тузсизроқ, картошка қайнатмасидан ичиш тавсия этилади.

Бодни - (ревматизм) даволашда: Картошкани йирик киргичдан ўтказинг. Уч ош қошиқ картошка бўтқасига бир чой қошиқ тозаланган ке-

росинни аралаштиринг-да, бу аралашмани сурп матога ўраб оғриётган жойга босинг. 20-30 минут давомда иссиқ шарф билан боғлаб қўйинг.

Бел оғриганда: 0,5 кг. картошкани пўсти билан пишириб совутинг-да, эзинг. Унга 3-4 қошиқ ичимлик содаси қўшиб яхшилаб аралаштиринг. Аралашмани докага қўйиб оғриётган жойингизга боғлаб, жун рўмол билан ўранг. Муолажани ҳар кун бир мартадан, то соғлигингиз яхши бўлиб кетгунча такрорлайсиз.

Туз йирилганда: - (остеохондроз)да янги картошкани киргичдан чиқариб, 2:1 миқдорда асал билан аралаштирилади. Бир неча қават қилиб букланган докага суриб, оғриқ жойга қўясиз. Устидан аввал сувқоғоз, кейин иссиқ шарф билан ўралиди. 1,5-2 соатдан сўнг очиб, терини илик сувга ботирилган юмшоқ салфетка билан артасиз. Муолажа кунига уч-тўрт марта такрорланади. Даволаш муддати бутунлай соғайгунча.

Зикнафас (астма) хуруж килганда: 5-6 дона картошкани пўсти билан қайнатиб олиб сувини тўкиб ташлайсиз. Бошингизни қалин рўмол билан ёпиб, 7-10

дақиқа буг билан нафас оласиз. Кейин асал ёки шакар қўшилган қайноқ сув ичиб, яхшилаб ўралиб ётасиз. Бу муолажадан ҳар кун икки соат олддин фойдаланиш керак. Даволаш муддати - соғлиқ тиклангунча.

Ўпка ва юқори нафас олиш йўллари шомоллаганда: Пўсти билан пиширилган картошкани тозалаб, яхшилаб эзинг. 2/3 стакан миқдоридagi картошка бўтқасига бир ош қошиқ ўсимлик ёғи ва 2-3 томчи йод солиб, яхшилаб аралаштиринг. Қайноқ, лекин унча қуй-дирмайдиган бўтқани сурп матога солиб, қўрак қасасига қўйилади. Кейин кўрпага ўралиб 25-30 дақиқа ётилади. Бу муолажа ҳар кун ухлаш-

дан олдин қилинади. Даволаш муддати соғайгунча.

Харорат қўтарилганда: Йирик киргичдан чиқарилган 1-2 дона картошка бўтқасига, бир ош қошиқ олма сиркасини солиб, аралаштирасиз. Тайёр бўлган бўтқани докага қўйиб, пешонага боғлайсиз. Компрессни ҳар 30-40 дақиқада алмаштириб туриш керак.

Бавосил (геморрой)да: Хом, яхшиси, қизил картошкани йўниб, шамчалар ясанг. Совуқ сув билан ванна қабул қилганингиздан кейин, ушбу шамчаларни тўғри ичкара жойлаштирасиз. Муолажани ҳар кун кечқурун, ётишдан олдин такрорланг. Даволаш муддати 10-14 кун.

Бавосилни даволашда: ванналар ҳам катта ёрдам беради. 3-5 литрли кастрюлкага сув солиб, сўнг картошка, сабзи, лавлаги, карам ва пиёз пўчоқларини ҳам солиб қайнатинг. Сўнг ушбу аралашмани кичик тоғорачага солиб, иссиқ кўрпа билан атрофини ўранг-да, устига ўтиринг. Бу муолажани кун ора қайтариб, 15-20 минутдан ўтирсангиз кифоя. Даволаш муддати уч ҳафта.

Ошқозон ва ўн икки бармоқли ичкара касаллигининг олдини олишда: Янги картошкани (Уч хил нави бўлса яна яхши) яхшилаб ювиб, пўсти билан йирик киргичдан чиқарасиз. Шарбатини сиқиб олиб кунига овқатланишдан 20 минут олдин 1/2-1/3 стакандан 2 маҳал ичасиз. Даволаш муддати 14-20 кун. Икки ҳафталик танаффусдан сўнг уни яна қайтариш мумкин.

Диққат! Кўпинча картошка шарбатини ичгандан сўнг, томоқ қуруқшаб қолиши мумкин. Нохушликни мева ёки сабзи шарбатини ичиб бартараф этиш мумкин.

Ошқозонда кислоталилик ошганда ёки кислоталиликни меъёрлаштиришда: Бир ош қошиқ асални янги сиқиб олинган картошка шарбатига аралаштиринг. 1/3

стакан миқдоридида кунига 2-3 маҳал, овқатланишдан бир соат олдин ичинг. Даволаш муддати 10 кун. Бир ҳафталик танаффусдан сўнг яна такрорлаш мумкин.

Кон босими ошганда ва кин яллиғлаганда: картошка шарбатини бир кунда 2-3 маҳал 1/4 стакандан, овқатланишдан 20 минут олдин ичинг.

Калконсимон безлар фаолиятини меъёрлаштиришда: Картошка шарбатини кунига 1/2 стакандан ичсангиз катта фойда беради.

Даволаш муддати: уч ҳафта.

Вена қон томирлари кенгайганда: Бир дона катта картошкани йирик киргичдан чиқаринг. Ҳосил бўлган бўтқани доканинг устига ёйиб, вена томирингизга ёйиб, сувқоғоз билан ёпинг-да, устидан қалин жун рўмол ёки шарф билан боғланг. Бу муолажани кечқурун бажарган маъқул. Даволаш муддати икки ҳафта. Зарурат бўлганда бир ҳафталик танаффусдан сўнг яна давом эттириш мумкин.

Бачадон ўсмасида: 1/4 стакан картошка шарбатига 30-40 томчи прополис (ари сути) томизинг. Ушбу аралашмани овқатланишдан 20 минут олдин кунига бир маҳал истеъмол қилишингиз керак. Даволаш муддати - уч ҳафта.

Қабзиятда: Картошка шарбатини ҳар кун уч маҳал, овқатланишдан ярим соат олдин 1/3-1/2 стакан миқдоридида ичилади. Даволаш муддати 10-14 кун.

Буйракда тош йирилганда ва қон босими ошганда: Икки ховуч картошка пўчоғини яхшилаб ювиб, бир соат давомда паст оловда юмшагунча пиширасиз. Тиндириб қўйилгандан кейин, ушбу бўтқани овқатланишдан бир соат олдин 1/2 стакандан истеъмол қилинг. Даволаш муддати соғайгунча.

Ёш болаларнинг киндиги шишганда: Тузланган карам сувига ботириб олинган докани тўрт буклаб, сал сиқиб ташланг-да, шишган жойга босинг. Устига эса унча катта бўлмаган янги картошкани иккига бўлиб, юмшоқ сочиқ билан боғлаб қўйинг. Ушбу муолажани кунига бир-икки марта 40-60 минутдан қайтаринг. Даволаш муддати эса икки ҳафтадан кам бўлмаслиги керак.

Жигилдон қайнаганда: Кунига овқатланишдан ярим соат олдин 1-2 ош қошиқдан картошка шарбатини ичинг. Даволаш муддати - уч кундан етти кунгача.

Мигренда: Бир килограмм картошкани туз солмасдан қайнатасиз. Устига шакар сепиб оз-оздан кун бўйи истеъмол қиласиз. Иложи бори-ча сув ичмасликка ёки камроқ ичишга ҳаракат қилинг. Даволаш муддати - бир-икки кун.

Нейродермит ва терида турли тошмалар тошганда:

Уртача катталиқдаги картошкани киргичдан чиқариб, хом тухумнинг сариғи, уч ош қошиқ янги сиқиб олинган лимон шарбати, бир ош қошиқ ўсимлик мойи ва бир чой қошиқ асални яхшилаб аралаштирасиз. Сўнг ҳосил бўлган бўтқани докага суриб оғриқ жойга боғлайсиз. 20 - 30 минутдан кейин ечасиз. Кейин терини 1:1 миқдоридидаги лимон шарбати ва ароқ аралашмасига ботириб олинган пахта билан артасиз. Устидан болалар упаси себиб қўясиз. Муолажани кунига икки марта такрорлашингиз етади. Шу билан бирга эрталаб ва кечқурун овқатланишдан бир соат олдин 1/2 стакан картошка шарбатидан ичиб турунг. Даволаш муддати бир-икки ҳафта.

Лат еган жойларни ҳамда яраларни даволашда: Киргичдан чиқарилган кичикроқ картошка бўтқасини оғриқ жойга суриб, устини дока билан ёпинг. Ушбу муолажани кунига икки-уч мартадан такрорланг. Даволаш муддати тузалгунча.

Терини совуқ олганда: Картошкани пўсти билан пишириб эзиб, бўтқа холига келтиринг. Қайноқлигича совуқ олган тери устига қўйинг, соғайгунча турсин.

Кейин эса лимон шарбати билан сувни 1:1 миқдоридидаги аралашмасига ботириб олинган пахта билан артасиз. Агар бирор соатларда ўзгариш бўлмаса, ушбу муолажани яна такрорлайсиз.

Узоқ вақт битмайдиган йирингли яраларни ва кесиб олинган жойларни даволашда: Аввало, ярани ароқ билан артиб олинг-да, юпка қилиб ихтилол малҳамидан суринг. Устига эса қалин қилиб картошка бўтқасини қўйинг. Ушбу муолажани ҳар кун кечқурун қилинг. Даволаш муддати - бутунлай соғайгунча.

Қуёш нуридан қуйганда: Картошка иккига бўлиниб, қуйган тери устига қўйилади ва бинт билан боғланади. Ёки картошка пўсти билан қайнатилиб, қаймоқ билан аралаштирилиб, яхшилаб эзилади-да, тайёр бўлган бўтқани оғриқ жойга сурилади. 30-40 минут туриши керак. Даволаш муддати - тузалгунча.

(Давоми бор)
БАСИРА ва НОДИРА тайёрлашди.

133 Ёшим 28 да. Ажрашганман. Ҳозирча ишламайман. 7 ёшли қизчам бор. Ижарада яшайман. Қарлик бўлса ҳам диёнатли, уй-жойли, 35 ёшгача бўлган турмуш машаққатларини тушунадиган эркак билан танишишни истайман.

Манзилим тахририятда.

Тўтихон

134 Ёлғизликдан қийналган инсонман. Яшаш шароитим яхши (ТТЗ томонда). Мендан меҳрини аямайдиган бирор эркак ёки бир ўғли бўлган аёл бўлса барча уй-рўзгорларимни ўшанинг номига қонуний йўл билан ўтказиб бераман. Уйда ҳар куни тушдан сўнг бўламан.

Манзилим тахририятда.

Шариф ота

135 28 ёшли бекободлик қизман. Ота-онам билан яшайман. Қўлимдан аёл кишига хос бўлган ҳамма ишлар келади. 35 ёшгача бўлган иймонли, меҳрибон, рўзгор юкини мен билан бирга қўлга оладиган эркак билан турмуш қурмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Нозанин

136 25 ёшли дугонан бор. Олий маълумотли, ораста, камтарин, ишлайди. Бўйи 165 см. Хоразм вилоятдан келиб Тошкентда яшаб қолган уй-жойли, касбли, 30 ёшгача бўлган йигит бўлса танишиб турмуш қурган бўларди.

Манзили тахририятда.

Назира

137 Бухороликман. Ёшим 45 да. Турмуш ўртоғим вафот этган. Бир фарзандим уй-жойли. 55 ёшлардаги, фарзандларидан қутулган, меҳр-оқибатли, зиёли, ишлайдиган бир эркак бўлса оила қурмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Зулфия

138 Ёшим 25 да. Асли самарқандликман. Олий маълумотлиман. Ўзимга яраша чиройли, ақлу хушим ва дунёқарашим бор. 28-30 ёшлардаги зиёли, олижаноб, жиддий (самарқандлик бўлса яна яхши) бир йигит билан танишмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Назира

139 Тошкентликман. Ёшим 24 да. Ота-онам билан яшайман. Қўркам, ақлли, жиддий ва яхши жойда ишлайдиган қизман. Қайси вилоятдан бўлса ҳам Тошкентда яшайдиган уй-жойли, меҳрибон ва кўнглимни тушунадиган 30 ёшгача бўлган йигитга турмушга чиқмоқчиман.

Манзили тахририятда.

Ноила

БАСИРА тайёрлади. Тел: 133-04-50

(Боши ўтган сонларда)

ЙИГИРМА ТЎРТИНЧИ МАКТУБ

Азизам, кайфиятинг қалай? Ёсингда бўлса, мен олдинги бир хатимда сенинг қабрингга ёдгорлик тоши қўйишни уста-мутахассис билан гаплашиб, келишиб келдим, бундан ниҳоятда хурсанд бўлиб, кўтаринки руҳда мазордан қайтдим, деб ёзган эдим. Мана, кеча 22 декабр куни - Ерда тун ўзининг энг узоқ нуқтасига етган куни тошни ўрнатиб бўлишди. Кўриб ғоят мамнун бўлдим. Тошга 35-40 см. ҳажмда суратинг ўрнатилган. Остига: "Қосимова Ойша Исроил қизи. 02.01.1948 - 01.07.2002", деб исм-шарифинг ёзилган. Расминг ёнига ўзим ёзган тўрт мисра шеър-қалбим нидоси, ифодаси битилган:

Афсус, толе камол топмади,

Яшил япроқ олтин бўлганда.

Уй чироғи яхши ёнмади,

Қаро сочлар қумуш бўлганда.

ЗАВЖАМ РУҲИГА МАКТУБЛАР

Ҳа, жоним, бола-чақа қилиб муродга эндигина етдик, деганимизда, аввалги бир хатимда ёзганимдек, сенинг жонинг узилди, менинг қувончим кесилди. "Олтинлар", "қумушлар" сенга насиб этмади. Менгагина насиб этди. Аммо яримта одамга, сўқабаш бевага "олтин", "қумушлар" чикора экан, татимаяпти. Менга сен керак экансан. Мен учун "олтин" ҳам, "қумушлар" ҳам сен экансан. Роҳатим, фароғатим - менинг "олтиним", "қумушларим" экан. Мен бунинг илгари сен борингда бунчалик тушунмаган эканман. Тушунганим эса ҳозирги аҳволим олдида ҳеч нарса эмас экан! Энди кеч бўлди.

Жоним, "кеч бўлди", деган аччиқ қисматнинг бизнинг ҳам бошимизга тушганини қара! Ҳолбуки, сен ёнимда эканингда бу надоматлар ҳаёлимга ҳам келмаган эди. Гўё биз бошқа одам эдик. Бошига надоматлар тушадиган одамлар эса бошқа эди. Йўқ, азизам, биз ҳам, "у бошқа одамлар" ҳам Оллоҳнинг тенг бандалари эканмиз. Оллоҳ тооло олдида барчамиз баробар эканмиз. Биз ўзимиз ўзимизни кимлардандир бошқача, деб фикр қиларканмиз. Аслида биз бандалар, яна қайтараман, тенг ҳуқуқли одамлар эканмиз. Юриш-туришимиз, топар-тутаримиз, салоҳиятимиз, мансабимиз, обрў-эътиборимиз кўзимиздагина бизни бошқа-бошқа қилиб ажратиб тураркан. Бундоқ фикр қилиб, тагини суриштирсанг, булар ҳеч қанчалик қимматга эга бўлмаган сохта айиримчилик экан. Фаровонлик ҳам, азоб-азийат ҳам қўйилмаганда ҳам-манинг бошига тушиб қолиши ҳеч гап эмас экан. Биз ожиз бандалар эса ташқи ялтир-юлтур ҳашаматли ҳаётимизга қараб ўзимизча айиримчилик қилиб яшар эканмиз, афсус...

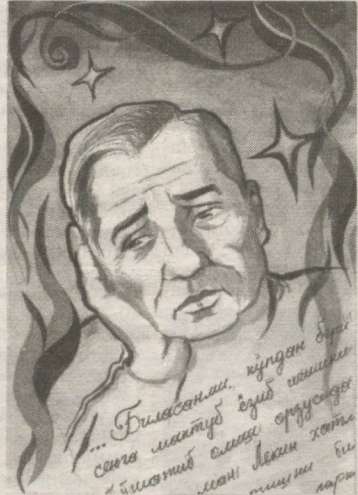
ЙИГИРМА БЕШИНЧИ МАКТУБ

Биласанми, жоним, ривоят қилишларича, инсон муҳаббати баъзан руҳларга етиб бориб, уларни ерга чорлаб туширар эмиш. Бу - ҳақиқатга қанчалик яқин билмадим, лекин менинг муҳаббатим ҳам вақти-вақтида шундай қилади, чоғи. Ҳақиқатан ҳам менинг муҳаббатим сенга етиб бораётгандай. Нега бўлмаса, сени кўмсаб кетган дам-

ларимда фикр-хаёлимни чулғаб олгандай бўлади. Қўлим ишга бормайди. Миям теран ишламайди. Сен билан ҳаёлан яшайман, ҳаёлан... Бунинг ҳеч ким билмайди, ҳеч ким сезмайди. Бировнинг ичидани биров қаердан билсин! Билса, фақат менинг қисматим бошига тушган одамгина билади. Ушанда ҳам ҳаммаси эмас...

Жоним, кеча куни, эрталабга яқин уйғониш арафасида эканман, сенинг ҳар доимидек меҳмонлар келганида косалар тўла патнисни кўтариб гурсиллаб келаётган қадимги оёқ товушини эшитдим. Сапчиб туриб, кўзимни очсам, бу товуш тепа қаватдан келаётган экан. Кўнглим орзиқиб кетди... Утирганимча қотиб қолдим...

Менинг калламда мана шунақа ҳаёллар, азизам. Ҳозирча хайр. Илоҳим, ҳеч нарса сени биздан ранжитмасин. Келаси хатимгача...

ЙИГИРМА ОЛТИНЧИ МАКТУБ

Азизам, эшит, мен сенга шу вақтгача айтмаган бир сирни айтаман. Эҳтимол, бу нарса сенинг ҳаёлингга келмагандир. Дикқат қилиб, "уқиб", "англаб" ол. Сен менинг тоғамларнинг қизисан. Мен сенинг амажонингнинг ўғлиман. Эътибор бер, қонимиз бир-бирига жуда яқин. Болалар шифокори, психиатри бўлган сен учун мен демокчи бўлган гапларни тушуниб олишинг қийинчилиги йўқ, албатта. Бу яқинлиқнинг зурриётларга зиён-заҳматли борлигини ҳам яхши англайсан. Оллоҳга шукрлар бўлсинки, ўғилларимизда бу қон яқинлиги асорат бермади. Ҳаммаси соғ, ҳаммаси омон. Бироқ энди ўйласам, биз бир-биримизни болагимизда ҳам кам кўришиб, кам учрашиб юрганлигимизга, балоғатга етганимизда эса мен олисларга - Қаршига ўқиган, кейин ҳарбий хизматга кетиб ана ҳам кам қўришадиган бўлиб қолганмиз. Бир-биримизда ҳеч қандай бошқача ҳаёллар бўлмаганлигига қарамай, бизни

унаштириб қўйишгандан кейин оз фурсат ичида бир-биримизга кўнгли

бердик. Сал кам бир йил сўлим ором-гоҳларда, истироҳат боғларида, кино-театрларда учрашиб юрдик. Юракларимизни меҳр-муҳаббат туйғулари билан сугордик. Яъни ота-онамиздаги меҳримизни улардан олиб бир-биримизга бердик. Бир-биримизга улашдик. Билиб-билмай, сезиб-сезмай улар бағридан ажраб чиқиб, кўнгилдаги муқаддас туйғумизни бир-биримизга тақдим этдик. Биз бир-биримизни умримиз йўлдоши қилиб олдик. Катта оиладан ажраб чиқиб, мустақил оиламиз сари аҳду паймон қилдик. Менимча, айна шу пайтларда биз бир-биримизни нафақат ёқтириб, балки, яхши кўриб қолдик... Яхши кўриб!..

Шундай қилиб, биз турмуш қурдик. Ўз номи билан оилали бўлдик. Бир-биримизни ардоқлай бошладик. Бир-биримиздан роҳат топадиган, ором оладиган бўлдик. Кечга қолган пайтларимизда мендан ҳавотир олиб, мижжа қоқмай чиқадиган бўлдим. Ярим тунда келганларимда кўзингда ёшинг билан қўтиб оладиган, бўйимга кўл солиб, "кел-диганимиз-ей, адаси, одамни шунчалар ҳавотирга кўсизми?"-дея ўқсиниб қўядиган онларинг бўлди. Бугина эмас,

ёдингдами, уйда ҳеч ким йўғида ашулани қўйиб, сархуш ҳолатда ачмоллашиб ўйнаган пайтларимиз! Бундай дамларда ҳам доим кўзларингда ёш қалқир эди. Бу ёш менга ҳам ўтар эди. Ахойиб, бахтли кунларимиз эди, у...

Энди билсам, жоним, диққат бер, бу туйғулар фақат бир-биримизга кўнгли қўйганлигимиздангина эмас экан. Балки бизнинг қондошлигимиздан ҳам экан. Биз ўзимиз сезмаган, ўзимиз билмаган самимий туйғуларимиздан, деярли ака-сингиллигимиздан ҳам экан. Ота-онамиздан бизга қўнган деярли бир хил қон, руҳият, ҳис-туйғулардан ҳам экан. Бир-бирига жуда яқин бўлган бу ирсий омиллар бирга қўшилиб бир бутун ҳолга келганлигидан экан. Эр-хотин бўлганлигимиздан ташқари, мана нима учун биз бу қадар тез ва мустаҳкам меҳр-оқибатли бўлиб қолган эканмиз.

Энди, нима учун сен мен кечга қолганларимда ич-етинини еб ўтиришингга, нима учун сен мендан ажраб қолишдан қўрқиб доим ҳавотир олиб қўтишларингга келсан. Булар барчаси бежизга эмас экан. Илгаридан қандайдир даҳшатли воқеани ўзингга хос таразда сезиб келишингдан экан.

Энди бўлса, шу кунга келиб, сен мендан эмас, мен сендан ажраб ўтирибман. Дарвоқе, сен рихлат қилиб мен сендан айрилиб қолдим нима-ю, мен рихлат қилиб, сен мендан ажраб қолдинг нима? Иккиси ҳам бир надомат эмасми? Фарқи, фақат мен Ер юзиданман, сен Само кўйиндасан. У ҳолда ҳам, бу ҳолда ҳам биз бир-биримиздан жудодимиз. Менинг ғам-андуҳларимнинг иккинчи ўта изтиробли жиҳати ҳам бизнинг нафақат эр-хотин бўлганлигимизда, балки деярли ака-сингил бўлганлигимизда ҳам экан. Қара, жоним, биз иккимиз ҳатто ўғай ака-сингиллардан ҳам яқин эканмиз. Мана, нима учун биз бир-биримизга бунчалик қаттиқ боғланиб, йўқотиш бўлганда эса бунчалик алам-азобда қолган эканмиз...

(Давоми бор)

Азизжон ҚОСИМОВ

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган қўлёзмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмақонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Тўрон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти - 20.00. Босишга топширилди - 20.00

E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru oilavajamiyat@mail.ru

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Бош муҳаррир: 134-86-91
Қабулхона: (тел. ва факс) 133-28-20
Бош муҳаррир ўринбосари: 134-25-46
Оила, табриқлар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: 133-04-35, 134-25-46
Бухгалтерия: 133-07-41

Web-site: oilavajamiyat.uz

Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент - 700000
Амир Темур кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.
«Олой» бозори ёнида.

ҲОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 232. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.
Адади - 14276
Саҳифаловчи — Ш. БАРОҚОВ
Расом — Н. ҲОЛМУРОДОВ
Навбатчи — С. ФАҲРИДИНОВА
Мусаххих — С. САЙДАЛИМОВ

1 2 3 4 5